

121

לכבוד אל חברי הממשלה

השם

לכבוד אל חברי הממשלה
לשכת - 484

121

מס' 18-ה
מס' 484-ה

מס' 484-ה
מס' 18-ה

מס' 12
מס' 484-ה

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה

שם תיק: מכתבים אל חברי הממשלה (הממשלה ה-18 בגין)
מ 445-עד 484

א-6/4109

מזהה פיו

מזהה פריט R00054d

כתובת: 3-312-1-5-7

תאריך הדפסה 16/07/2020

מזכירות הממשלה

ירושלים, ג' באדר תש"ם
20 בפברואר 1980

ש מ ר

(484)

אל : חברי הממשלה

מאת: ממלא-מקום מזכיר הממשלה

הנדון: חומר לוועדת השרים לענייני פנים,
שירותים ואיכות הסביבה

מצורפת בזה הצעה לעיקר 19 בתזכיר-הצעת חוק התכנון
והבניה (תיקון) (היטל השבחה), תש"ם-1980 - (תוספת ב'
לנספח 20 פש-נוסח מתוקן) .

הנושא רשום על סדר-יומה של ועדת השרים לענייני
פנים, שירותים ואיכות הסביבה, וההצעה הנ"ל מוגשת
בהמשך להחלטה מס. פש/8 של ועדת השרים מ-20.2.80.

ב ב ר כ ה
כ. שאול
2/ מיכאל ניר

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

היועצים המשפטיים, משרדי הממשלה

מר י. לוי, סגן בכיר ליועץ המשפטי, משרד הפנים

מדינת ישראל

משרד הפנים

הלשכה הראשית

ירושלים

תאריך: ג' באדר תש"ם
20 בפברואר 1980

מספר: 51216

אל: ד"ר מ. ניר, משנה למזכיר הממשלה

הבדון: עיקר 19 לתזכיר-הצעת חוק התכנון והבניה (תיקון) (היטל השבחה),
תש"ם-1980.

בהמשך למכתבי אליך מיום ה' בשבט תש"ם (23.1.80) ובהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני פנים, שירותים ואיכות הסביבה מיום ג' באדר תש"ם (20.2.80), אנו מציעים בזה בוסס חוק לעיקר 19, בענין חיוב המדינה בתשלום תמורת מס השבחה בגין קרקעות המדינה ואדמות שבניהול מקרקעי ישראל. הבוסס האמור בתקבל על דעת כל משרדי הממשלה הנוגעים בדבר. בעקבות פניית משרד הבטחון אנו מוצאים לנכון להבהיר כי ההסדר הכולל לענין העברת תשלומים במרוכז מאוצר המדינה (באמצעות מינהל מקרקעי ישראל) לרשויות המקומיות בגין קרקעות כב"ל, יחול גם על אדמות המינהל המומזקות בידי משרד הבטחון ושלוחותיו.

להלן הבוסס המוצע לעיקר 19:

19. על קרקעות המבוהלות לפי חוק מינהל מקרקעי ישראל יחולו ההוראות הבאות:

- (1) טר הפנים, בהסכמת שרי האוצר, החקלאות והבנוי והשיכון, יתקין תקנות בדבר ביצוע תשלומים מהמדינה לועדות המקומיות לתכנון ולבניה שהן רשויות מקומיות, ותשלומים אלה יבואו במקום היטל השבחה שהיה מוטל בגין קרקעות אלה, לולא היו מבוהלות על-ידי מינהל מקרקעי ישראל.
- (2) עד שיותקנו תקנות כאמור לעיל, ימשיך מינהל מקרקעי ישראל לשלם לרשויות המקומיות את הסכומים שהם אחוזים מתקבוליו, לפי ההסדר שהיה קיים ערב הבחנת הצעת חוק זו על שלחן הכנסת, וגם תשלומים אלה יבואו במקום היטל השבחה.

ב ב ר כ ה,
יחזקאל לוי
סגן בכיר ליועץ המשפטי

תוספת ב' לנספח 20 פש
(בוסס מתוקן)
(20.2.80)

יל/רא

מזכירות הממשלה

ירושלים, ג' באדר תש"ם
20 בפברואר 1980

(483)

אל : חברי הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: קרן ההתנדבות לבטחון ישראל

אני מתכבד להעביר לידיעתכם את דיווח שר הבטחון, המצורף בזה,
בענין קרן ההתנדבות לבטחון ישראל. ...

בברכה,

ל. מ. ש. /
מיכאל ניר

הנדון: קרן ההתנדבות לבטחון ישראל

שטר ההקדש של קרן ההתנדבות לבטחון ישראל קובע כי שר הבטחון ידווח

לממשלה על פעילות הקרן וביצוע יעדיה.

1. דיווח זה מתייחס רק להתפתחויות שחלו בקרן מאז דיווחי הקודם (ראה הדיווח המצורף אל מכתבו של ממלא מקום מזכיר הממשלה מס' 289 מיום 28 בפברואר, 1979).
 2. אף על פי שאין הקרן נוקטת צעדים לאסוף תרומות, הללו ממשיכות להגיע מתורמים בארץ ובחו"ל המבקשים לתרום לבטחון המדינה. ערכן הכולל של התרומות בשנת התקציב המסתיימת ביום 30.5.1979 הגיע לסך ₪2,865,962.
 3. מאזן הקרן ליום 31.5.1979 מראה יתרה בסך 130,001,735 ₪. בשנה זו העניקה הקרן את "פירותיה" (הריבית על ההשקעה, לא כולל הפרשי ההצמדה המיועדים לשמירת ערך הקרן) בסך 5 מיליון ₪ למחקר ופיתוח אמצעי לחימה.
 4. כספי הקרן מושקעים בששה בנקים בפקדונות צמודים, נושאי ריבית צמודה, (70% מכלל כספי הקרן) ובפקדונות במטבע זר (30% מכלל כספי הקרן). הפירות הצפויים לשנת הכספים המסתיימת ביום 31.5.1980 יגיעו לכדי 10 מיליון ₪ שיוערו גם הם למחקר ופיתוח של צה"ל.
- אבקש להביא האמור לעיל לידיעת חברי הממשלה.

בברכה,

קזר ויצמן
שר הבטחון

מזכירות הממשלה

ירושלים, ג' באדר תש"ם
20 בפברואר 1980

(482)

אל : חברי הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

רכותי השרים,

הנדון: הצעת חוק יד יצחק בן-צבי (תיקון מס. 2),
תש"ם-1980

מצורפת בזה הצעת חוק יד יצחק בן-צבי (תיקון מס. 2), תש"ם-1980, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לעניני חקיקה בישיבתה ביום ה' בטבת תש"ם (25.12.79) (החלטה מס. חק/17) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום כ"ד בטבת תש"ם (13.1.80) (החלטה מס. 361).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

מ. א. א.
מיכאל ניר

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשרד ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי, משרד החינוך והתרבות
מערכת רשומות

חוק יד יצחק בן-צבי (מיקון מס' 2), תש"ס-1980

תיקון
סעיף
4

1. בסעיף 4 לחוק יד יצחק בן-צבי, תשכ"ט-1969¹ (להלן - החוק העיקרי) -
(1) בפסקה (1), במקום "לא יעלה על שלושים ואחד" יבוא "לא יעלה
על חמישים ואחד";
(2) בפסקה (2), במקום "לא יעלה על תשעה" יבוא "לא יעלה על שבעה
עשר", ובמקום "ונציג אחד של האוניברסיטת העברית בירושלים"
יבוא "ונציגים של אוניברסיטאות מן האמורות בתוספת".

ה'ספח
סעיף 6א

2. אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

"מינויים 6א. מינוייהם של חברי המועצה, הויד המנהל והיושבים
ראש שלהם על פי החקנון, למינוי מינוי חבר הכנסת יתבחר
ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, טעונים אישור הממשלה."

תיקון
התוספת

3. בתוספת לחוק העיקרי, בסופה יבוא:
"4. אוניברסיטת בן-גוריון בנגב;
5. אוניברסיטת חיפה."

ד ב ר ל ה ס ב ר

סעיף 1

סעיף 4 לחוק, שמוצע לחקנו, מורה לאמור:

"4. יד יצחק בן-צבי יתיו לה -

- (1) מועצה שמשפר חבריה לא יפחת מעשרים וחמישה ולא יעלה על שלושים
ואחד, ובהם חבר הכנסת שתבחר ועדת החינוך והתרבות של הכנסת וכן
נציגי גופים אלה:

(א) הממשלה;

(ב) ההסתדרות הציונית העולמית;

(ג) עיריית ירושלים

(ד) האוניברסיטאות האמורות בתוספת;

(ה) ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל;

ראש הממשלה, רשאי, על פי המלצת המועצה, להוסיף על התוספת;

(2) ועד מנהל מבין חברי המועצה, שמספר חבריו לא יפחת משבעה ולא יעלה על תשעה, ובהם לפחות נציג אחד של כל גוף האמור בפסקאות - משנה (א), (ב), (ג) ו-(ה) של פיסקת (1) ונציג אחד של האוניברסיטה העברית בירושלים."

מאז הקימת החוק התרחבו באופן ניכר פעולות יד יצחק בן-צבי, הן בהוצאה לאור של פרסומים והן בפעולות בכל רחבי הארץ. כמו כן הרחיב המוסד את שיתוף הפעולה והקשר עם כל האוניברסיטאות בארץ ועם מוסדות נוספים. בנסיבות אלה, וכדי להגביר את פעילותם של המועצה ושל הוועד המנהל, יש צורך בהגדלת מספר חבריהם ובמינוי נציגים מבין האוניברסיטאות השונות בארץ גם בוועד המנהל.

סעיף 2

בהתבונן יד יצחק בן-צבי נמנע כי חברי המועצה, הוועד המנהל והיושבים ראש שלהם, למעט חבר הכנסת שחבר ועד החינוך והתרבות של הכנסת, יתמנו בידי ראש הממשלה.

מוצע כי מינויים אלה יהיו טעונים אישור הממשלה.

סעיף 3

האוניברסיטאות המפורטות בתוספת הן גופים שמהם נבחרים נציגים למועצה (כאמור בסעיף 4(1)(ד) לחוק, המצוטט בדברי ההסבר לסעיף 1) ושלפי הצעת התיקון לסעיף 4(2) מוצע כי ייבחרו מהם גם נציגים לוועד המנהל. כיום נכללות בתוספת האוניברסיטה העברית בירושלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת בר-אילן. מוצע להוסיף לרשימה זו את אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ואת אוניברסיטת חיפה.

מזכירות הממשלה

ירושלים, ג' באדר תש"ם
20 בפברואר 1980

(481)

אל : חברי הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס. 38),
תש"ם-1980

מצורפת בזה הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס. 38), תש"ם-1980, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לעניני חקיקה בישיבתה ביום י"ט בטבת תש"ם (8.1.80) (החלטה מס. חק/23) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום ב' בשבט תש"ם (20.1.80) (החלטה מס. 399).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראוה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

מ.2
מיכאל ניר

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי, משרד העבודה והרווחה
מערכת רשומות

1. בטיף 1 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968¹ (להלן - החוק העיקרי) בהגדרת "ילד", במקום "ולמעט נערה נשואה, זולת אם היא נמנית עם סוג מקרים שנקבע בתקנות" יבוא "ולמעט נער ונערה נשואים".

תיקון
טע"ף
1
2. בטיף 5 לחוק העיקרי -

(1) בהגדרת "אלמן", בטוף פסקה (2) יבוא "פסקה ד' לא תחול על אשה שבעת פטירתו של המבוטח שולמה בעדה תוספת תלוי לט לפי טע"פים 11 או 127 לז";

(2) במקום הגדרת "אלמן" יבוא:

"אלמן" - מי שהיה בן-זוגה של המבוטחת בשעת פטירתה, כל עוד יש עמו ילד או הכנסתו אינה עולה על הסכום המתקבל לפי פרט 1 של לוח ב' להוציא -

(1) מי שהיה בן-זוגה פחות משנה, ואם הוא בן חמישים וחמש ומעלה - פחות מחצי שנה;

(2) מי שבהמש השנים האחרונות שלפני פטירת המבוטחת היה נפרד ממנה שלוש שנים לפחות ובכללן שנים עשר חדשים שלפני פטירת המבוטחת;

בן-זוג של מבוטחת שבשעת פטירתה היה עמו ילד שמלאו לו שמונה עשרה שנה אך לא נתקיימו בו התנאים האמורים בפסקאות (2) ו (3) של הגדרת "ילד", יחשב כאלמן שבו נתקיים בילד תנאי מהתנאים האמורים; "

(3) בהגדרת "ילד" פסקה (4) - תימחק.

תיקון
טע"ף
12א
3. בטיף 12א לחוק העיקרי, במקום "ובלבד שסכום הקיצבה לאחר הניכוי עולה על 10% ממנה" יבוא "ובלבד שסכום הקיצבה לאחר הניכוי לא יפחת מסכום השווה ל-10% מסכום הקיצבה לפי טע"ף 11 (א)".

תיקון
טע"ף
15
4. בטיף 15 (א) לחוק העיקרי, בפסקה (1), המלה "רצותלים" - תימחק.

תיקון
טע"ף
17
5. (א) בטיף 17 (1) לחוק העיקרי -

(1) בפסקת משנה (ב), המלים "או שאינה מטוגלת לכלכל עצמה" - יימחקו;

(2) במקום פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ג) אם לא מלאו לה 65 שנים - הכנסתה אינה עולה על הסכום המתקבל לפי פרט 1 של לוח ב'; "

(ב) בטיף 17 (3) לחוק העיקרי -

(1) פסקת משנה (א) - בטלה;

(2) במקום פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ב) מלאו לו 70 שנה; "

1. ט"ח תשכ"ח, עמ' 108; תשל"ט, עמ' 149; ה"ח 1363, תשל"ח, עמ' 318, 1387, תשל"ט, עמ' 100.

6. בסעיף 21(א) לחוק העיקרי, פסקה (1)(ג) - בטלה. תיקון
סעיף
21
7. (א) בסעיף 22(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (3) יבוא:
" (4) 60 חדשים, בין שהם רצופים ובין שאינם רצופים, בעשר השנים
האחרונות לפני תאריך הפטירה."
(ב) בסעיף 22(ב) לחוק העיקרי -
(1) בפסקה (1), המלה "לראשונה" - תימחק;
(2) פסקה (5) - בטלה.
8. בסעיף 23 לחוק העיקרי, האמור בסעיף קטן (ג) יומן "ד" ולפניו יבוא:
" (ג) נפטר בעלה של האלמנה מהנישואין החדשים והיא מקבלת קיצבת שאירים
מכוחו, ישולם לה הטיעור השני של המענק, אף אם סרם חלפו שנתיים
מיום נישואיה מחדש; המענק יחושב על בסיס שיעור הקיצבה שהיתה
משתלמת לה בעד החודש שבו נפטר בעלה כאמור, לולא נישאה מחדש."
9. אחרי סעיף 25 לחוק העיקרי יבוא:
"קיצבה
25א. מבוסס שהניח אחריו ילדים מנישואין קודמים ושאינם
לילדים
מנישואין
קודמים
נמצאים עם האלמנה, יהיו שני הילדים הראשונים מכל נישואין
כאמור זכאים לקיצבה לפי סעיף 21 (א2)."
10. במקום סעיף 26 לחוק העיקרי יבוא:
"חידוש
26. אלמנה הזכאית למענק לפי סימן זה שלא עקב נישואיה, שוב
זכות
לא תהא זכאית לקיצבה בזכותו של אותו מבוסס, ואולם -
אלמנה שילדה לו ילד אחרי מותו תהיה זכאית לקיצבה
לקיצבה
החל תיום פטירתו של המבוסס, והמענק ששולם לה ייזקק
על חשבון הקיצבה המגיעה לה;
(2) אלמנה או אלמן, שאחד התנאים האמורים בפסקאות (2)
ו-(3) של הגדרת "ילד" שבסעיף 5 מתקיים בילד אחרי
מותו של המבוסס, יהיו זכאים לקיצבה החל מהיום שבו
בתקיים בילד אותו תנאי, והמענק ששולם להם ייזקק
על חשבון הקיצבה המגיעה להם."
11. סעיף 26א לחוק העיקרי - בטל. ביטול
סעיף
26א

תיקון
סעיף
27

12. בסעיף 27 (א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "בכפוף להוראות אלה:
(1) חזרה האלמנה להיות זכאית לקיצבה תוך 18 חדשים מהיום שבו
פקעה זכותה לקיצבה עקב נישואיה - ייזקף על חשבון הקיצבה
החלק השמונה עשר מהשיעור הראשון של המענק כפול במספר החדשים
שבעדם מגיעה לה קיצבה בתקופת 18 החדשים האמורים;

(2) חזרה האלמנה להיות זכאית לקיצבה אחרי תום 18 חדשים ולפני תום
שנתיים מהיום שבו פקעה זכותה לקיצבה עקב נישואיה - לא ייזקף
השיעור הראשון של המענק על חשבון הקיצבה;

(3) חזרה האלמנה להיות זכאית לקיצבה לאחר תום שנתיים ולפני תום שלוש
שנים מהיום שבו פקעה זכותה לקיצבה עקב נישואיה - ייזקף על
חשבון הקיצבה החלק השמונה עשר מהשיעור השני של המענק כפול במספר
החדשים שבעדו מגיעה לה קיצבה בתקופת 18 החדשים האחרונים מתוך
שלושת השנים האמורות;

(4) חזרה האלמנה להיות זכאית לקיצבה לאחר תום שלוש שנים מהיום שבו
פקעה זכותה לקיצבה עקב נישואיה - לא ייזקף המענק על חשבון
הקיצבה".

תיקון
סעיף
74

13. בסעיף 74 (א) לחוק העיקרי, בפסקה (5), אחרי "על האמור בלוח ב'
(להלן - "אלמן") יבוא: "בן זוג של מבוטחת שבשעת פטירתה היה עמו ילד
שמלאו לו שמונה עשרה שנה אך לא נתקיימו בו התנאים האמורים בפסקאות
(2) ו-(3) של הגדרת "ילד" שבסעיף 5, ייחשב כאלמן מהיום שבו נתקיים
בילד תנאי מהתנאים האמורים".

תיקון
סעיף
77

14. בסעיף 77 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
" (ב) אלמנה הזכאית למענק לפי סעיף קטן (א) ואין סעיף 78 חל עליה,
שוב לא תהא זכאית לקיצבה בזכותו של אותו מבוטח, ואולם -
(1) אלמנה שילדה לו ילד אחרי מותו תהיה זכאית לקיצבה החל מיום
פטירתו של המבוטח, והמענק ששולם לה ייזקף על חשבון הקיצבה
המגיעה לה;

(2) אלמנה, שאחד התנאים האמורים בפסקאות (2) ו-(3) של הגדרת "ילד"
שבסעיף 5 מתקיים בילד אחרי מותו של המבוטח, תהיה זכאית לקיצבה
החל מהיום שבו נתקיים בילד אותו תנאי, והמענק ששולם לה ייזקף
על חשבון הקיצבה המגיעה לה".

15. בטעיה 78 (א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "לפי ההוראות שבפסקאות
 (1) עד (4) של טעיה 27 (א)".
16. בטעיה 127 נג לחוק העיקרי -
 (1) בהגדרת "עובד", בסופה יבוא "למעט חבר בחברת מעטים כמשמעותה
 בטעיה 76 לפקודת מט הכנסה² ולמעט מנהל בחברה שהוא "בעל שליטה"
 כמשמעותו בטעיה 32 (9) לפקודה האמורה;
 (2) בהגדרת "שכר עבודה", אחרי "חש"ח-1958" יבוא "(להלן - חוק הגנת
 השכר)", ובסופה יבוא "ולחוציא פיצוי הלנת שכר לפי החוק האמור";
 (3) בהגדרת "פיצויי פיטורים", בסופה יבוא "לחוציא פיצוי הלנת פיצויי
 פיטורים לפי חוק הגנת השכר";
 (4) במקום הגדרת "חוב לקופת גמל" יבוא:
 "חוב לקופת גמל" - תשלומים סוציאליים שלא הועברו לקופת גמל,
 לחוציא פיצוי הלנת שכר לגביהם לפי חוק הגנת השכר."
17. בטעיה 127 נו לחוק העיקרי, אחרי "חוב שכר העבודה" יבוא "בעד החדשים לכל
 היותר שקדמו בתכוף ליום שבו ניתן צו כאמור בטעיה 127 נה".
18. בטעיה 127 נז לחוק העיקרי, אחרי "שמעבדו של העובד חייב לה"
 יבוא "בעד 12 החדשים לכל היותר שקדמו בתכוף ליום שבו ניתן צו כאמור
 בטעיה 127 נה".
19. בטעיה 127 נח לחוק העיקרי, האמור בטעיה קטן (ג) יסומן (ד) ולפניו יבוא:
 "(ג) סכומי המקדמים כפי ששונו כאמור בטעיה קטנים (א) או (ב) לא
 יחולו לגבי מבוססים שהיו זכאים לגימלה לפי פרק זה מכה צו שניתן
 לפי טעיה 127 נה לפני תחילת השינוי"
20. בטעיה 127 טא לחוק העיקרי, אחרי טעיה קטן (ד) יבוא:
 "(ה) תביעה לגימלה שהוגשה למוסד לפי טעיה זה תתברר ויוחלט בה כאמור
 בטעיה 130."
21. בטעיה 137 ג לחוק העיקרי, במקום "קיצבה בשל נכות מעבודה שדרגתה 50% לפחות,
 קיצבת תלויה לפי פרק ג'" יבוא "קיצבה לפי פרק ג' או פרק ג' 2.
 בשל נכות שדרגתה 50% לפחות, קיצבת תלויה לפי פרק ג' או פרק ט' 2".

22. בטעיף 143 לחוק העיקרי, אחרי טעיף קטן (ה) יבוא:
 תיקון
 טעיף
 143
 "(ו) קיבל זכאי לקיצבת נכות לפי פרק ו' 2 מענק לפי טעיף 66 או לפי
 טעיף 70, יהיה המוסד רשאי לנכות מקיצבת הנכות את המענק או חלק
 ממנו, הכל לפי כללים, מבחנים ודרכי חישוב שישגו בענין בחקנות באישור
 ועדת העבודה וחירותה של הכנסת."
23. בטעיף 143 לחוק העיקרי, אחרי "לפי פרק ג'" יבוא "או פרק ט'".
 תיקון
 טעיף
 143
24. בטעיף 147 לחוק העיקרי, במקום "קיצבת" יבוא "גמלה" ובמקום "הקיצבה"
 תיקון
 טעיף
 147
 "יבוא הגימלה".
25. בטעיף 181 (ב) לחוק העיקרי, אחרי "97 יבוא "103א", "103ב".
 תיקון
 טעיף
 181
26. (א) תחילתו של חוק זה ב-1 לחודש שלאחר פרסומו ברשומות.
 תחילה
 (ב) הוראות טעיפים 2(1)-ו(2), 7(א) ו-1(ב) (1) ו-13 יחולו לגבי מי שנחאלמן
 ביום תחילת חוק זה או לאחריו.
 (ג) הוראות טעיפים 12 ו-15 יחולו לגבי אלמנה שחזרה להיות זכאית לקצבה
 ביום תחילת חוק זה או לאחריו.
 (ד) הוראות טעיפים 16 עד 18 יחולו לגבי תביעות לגימלה שהוגשו למוסד
 ביום תחילת חוק זה או לאחריו.
 (ה) גימלה לפי חוק זה לא תשולם בעד תקופה שלפני תחילתו.

סעיף 1

לפי הגדרת ילד שבסעיף 1 לחוק העיקרי נחשב נער כילד/גם הוא נשוי, בעוד שנערה נשואה אינה נחשבת כילד אלא במקרים שנקבעו בתקנות. מוצע ללקבוע כעקרון שנער או נערה נשואים לא ייחשבו כילד לענין החוק.

סעיף 2

(1) זכאותה של אשה לקיצבת שאירים מכוח בעלה מותנית בכך שהיא לא היתה נפרדת ממנו טרם פטירתו.

התיקון המוצע כאן לראות אשה כאלמנה גם אם היתה נפרדת מבעלה ערב פטירתו באותם המקרים שבחילו היא קיבלה תוספת תלוים מכוחו.

(2) מוצע לראות כאלמן לענין ביטוח שאירים, גם מי שהיה ביום פטירת אשתו בן 55 ומעלה, אף אם היה נשוי לה ששה חדשים בלבד, וזאת כדי לחשוות את תנאי זכאותו של אלמן לתנאי זכאותה של אלמנה. כן מוצע להחיל על אלמן את התנאי הקיים לגבי אלמנה, ולקבוע כי לא ייחשב כאלמן בן-זוג שהימש השנים האחרונות חי בנפרד מבת-זוגו המבוטחת שלוש שנים לפחות, ובכללן 12 חדשים וצופים שלפני פטירתה.

לפי סעיף 5 לחוק העיקרי, נחשב בן זוג לאלמן רק אם יש עמו ילד. הוראת הסעיף האמור קובעת גם שילדו של מבוטח ייחשב כילד אם מלאו לו 18 שנה, בתנאי שעיקר זמנו מוקדש לטיום לימודים על-יטודיים או שהוא משרת בשירות טדיר בצה"ל, כמפורט בפסקאות (2) ו-(3) של הגדרת "ילד" שבאותו סעיף. ייתכן מצב, שבעת פטירת מבוטח מלאו לילדו 18 שנה והוא טרם החל בשירות טדיר בצה"ל, או שחלה הפסקה בלימודיו, ולפיכך לא נחשב בן הזוג לאלמן. וזאת אף אם במועד האחרון ותר נתמלאו באותו ילד תנאי הפסקאות האמורות. מוצע איפוא לקבוע, שהחל מהמועד שבו התמלאו בילד התנאים שבפסקאות (2) או (3) ייחשב בן-הזוג לאלמן ויהיה זכאי לקיצבת שאירים.

(3) ההוראות לגבי ביטוח זיקנה וביטוח שאירים, המקנות זכויות למי שאיננו מסוגל לכלכל עצמו, הוכנסו לפני הנהגת ביטוח נכות. עם הנהגת ביטוח-נכות, מוצע לבטל את ההוראות המתייחסות למקרים אלה, הכלולים בביטוח נכות, וזאת כדי למנוע כפילויות.

סעיף 3

מוצע להעמיד את הסכום המינימלי שהמוטד משלם למי שזכאי לקיצבת זיקנה יחסית, בגלל ניכוי הכנסת, על סכום אחיד השווה ל-10% מקיצבת זיקנה ליחיד, במקום 10% מסכום הקיצבה המשתלם לפי הרכב המשפחה. כן מורחב הזכות לקבלת קיצבת זיקנה יחסית למבוטח שיש לו תלויים.

סעיף 4

בהתאם לסעיף 15(א) (1) לחוק העיקרי, תקופת האכשרה המזכה בקיצבת זיקנה היא 60 חדשים רצופים מתוך 10 שנים. מוצע לבטל את התנאי ש-60 החדשים חייבים להיות רצופים.

סעיף 5

לפי המצב הקיים היום, נחשב בן זוג לתלוי בבן-זוגו לצורך תשלום תוספת לקיצבת זיקנה, בין היתר אם מלאו לו 65 שנה - בגבר ו-60 שנה - באשה, וזאת אף אם יש לבן-הזוג תלוי הכנסות, מוצע להעלות את גיל הגבר שייחשב לתלוי, ללא בידקת הכנסותיו, ל-70 שנה, ואת גיל האשה ל-65 שנים.

סעיף 6

ראה הסבר לסעיף 2 (3)

סעיף 7

(1) לתקופת האכשרה המזכות בגימלת שאירים והמפורטות בסעיף 22 מוצע להוסיף חלופה, שלפיה גם תקופת ביטוח של 60 חדשים מתוך 10 השנים שקדמו לפטירת המבוטח תיחשב כתקופת אכשרה.

(2) לפי ההוראה שבסעיף 22(ב) (1) לא נדרשת תקופת אכשרה, לענין ביטוח שאירים, אם טרם מלאה שנה מהיום שהמבוטח נעשה לראשונה תושב ישראל ועד לפטירתו. מוצע שפטור זה יחול לגבי מבוטח שנעשה תושב ישראל, אף שלא לראשונה.

סעיף 8

סעיף 23 לחוק העיקרי קובע, כי אלמנה הזכאית לקיצבת ש... הנישאת מחדש, פוקעת זכותה לקיצבה, והמוטד משלם לה מענק בשני תשלומים: האחד - עם נישואיה מחדש, והשני - כתום שנתיים אחרי הנישואין. במקרה שבעלה של האשה מהנישואין החדשים נפטר תוך שנתיים מיום הנישואין, והאשה מקבלת קיצבת שאירים מכוחו, אין הצדקה לעכב עוד את תשלום השיעור השני של המענק, ומוצע לשלמו במועד פטירת הבעל.

סעיף 9

לפי המצב כיום, אין אפשרות לשלח קיצבת שאירים בעד יותר משני ילדים. מוצע לאפשר תשלום קיצבת שאירים גם לשני ילדים שנמצאים עם אלמנת המבוטח וגם לשני ילדים שנמצאים גם גרושתו של המבוטח שנפטר, באופן שבכל יחידה משפחתית נפרדת, שיש בה ילדים של מבוטח, יהיו שני הילדים הראשונים שלו זכאים לקיצבת שאירים.

סעיף 10

ראה את הפסקה השנייה שבדברי ההסבר לסעיף 2(2). מוצע להחיל אותו עקרון גם לגבי אלמנת שהייתה זכאית למענק וחיה זכאית לקיצבה.

טעיק 11

ראה הסבר לטעיק 2 (3)

טעיק 12

מוצע שאלמנה, שעקב נישואיה פקעה זכותה לקיצבת שאירים וקיבלה מענק, תהיה פטורה מהחזרת המענק במקרה שתחזור ותהיה זכאית לקיצבת שאירים לאחר שלוש שנים, וזאת בניגוד למצב כיום שבו בכל מקרה נזקק המענק על השבון הקיצבת המחודשת. יחד עם זאת, מוצע גם להקל על אלמנה שקיצבתה חודשה לפני תום שלוש שנים מיום שנישאה, על ידי כך שהיא תחזיר רק חלק יחסי של המענק, המתאימה לתקופה שבעדה היא זכאית לקיצבה.

טעיק 13

ראה הסבר לטעיק 2 (2).

טעיק 14

ראה הסבר לטעיק 2 (2) ולטעיק 10.

טעיק 15

ראה הסבר לטעיק 12. מוצע להחיל את הוראות טעיק 27 (א) לחוק העיקרי גם לגבי אלמנתו של מי שבפטר מחמת תאונת עבודה.

טעיק 16

- (1) מטרת פרק ו' 3 לחוק העיקרי היא להבטיח תשלום חוב שכר עבודה או פיצויי פיטורים של מעביד לעובדו השכיר במקרה של פשיטת רגל או פירוק תאגיד. בעלי מניות בחברת מעטים, דהיינו חברה שבשליטתם של חמישה בני אדם לכל היותר, ומנהלים בחברה, שהם בעלי שליטה בחברה, מעמדם, למעשה, הינו כמעמד של עובד עצמאי או של שותף בשותפות, שעליהם לא חל הביטוח לפי פרק זה. מוצע איפוא להוציא בפפורש את בעלי המניות ומנהלי החברה כאמור מהגדרת "עובד" לענין פרק זה.
- (2) פיצויי ההלנה מיועדים להרחיק מעביד מלהלין שכר העובד, וזאת על ידי הטלת פיצויים ששיעורם מגיעה ל-10% בשבוע, דהיינו, כ-520% לשנה. חיוב המוטל לביטוח לאומי בתשלום פיצויי הלנה מחטיא את המטרה שלשמה נקבעו כאמור, מה גם שגורם ההרחקה אינו יעיל לגבי מעביד שהוא חדל-פרעון. בנוסף לכך, המצב הקיים, שלפיו משלם המוטל גימלה הכוללת גם פיצויי הלנה, מביא לתופעות בלתי רצויות של הגשת תביעות לפיצויי הלנה כשאין למעביד כל ענין לתגובן ופטקי-דין רבים ניתנים בהעדר הגנה. בדרך זו משלם המוטל סכומי כסף גבוהים, מעל ומעבר למגיע בשל חוב שכר העבודה, פיצויי הפיטורים או החוב לקופת הגמל, שאת תשלומם מיועד להבטיח הפרק האמור.

לפי המצב הקיים, אין הגבלת זמן לגבי התקופה שאליה מתייחס חוב שכר העבודה או החוב לקופת גמל, כדי לאפשר בקרה ובדיקה של נכונות התביעה, וכדי למנוע את התופעה שתובעים ישנים על זכויותיהם, מוצע שהמוטד לביטוח לאומי לא ישלם חובות המתייחסים לתקופה שקדמה לשנה אחת לפני תאריך צו הפירוק או פשיטת הרגל.

טעיף 19

מוצע להבהיר, כי מקסימום הגימלה, המשולמת לעובד או לקופת גמל, הוא שכר המקסימום כפי שהוא בתוקף ביום מתן צו הפירוק או צו פשיטת הרגל נגד המעביד.

טעיף 20

לפי טעיף 130 לחוק העיקרי הסמכות להחליט בכל תביעה לגימלה שהוגשה למוטד בתונה לפקיד תביעות של המוטד, שתפקידו לברר את התביעה והלחליט לגביה. מוצע להבהיר כי סמכותו האמורה של פקיד התביעות תחול גם לגבי תביעות לגימלה שהוגשו למוטד באמצעות המפרק.

טעיפים 21 ו-23

(1) לפי טעיף 137 לחוק העיקרי, אם נפטר אדם שהיתה משתלמת לו קיצבה בשל נכות מעבודה שדרגתה 50% לפחות או קיצבת תלויים בנפגעי עבודה, משלם המוטד לכן זוגו או לילדו מענק בסכום השווה לשכר הממוצע. מוצע להחיל הוראה זו גם על מתנדבים המקבלים קיצבת נכות לפי פרק ט' 2 לחוק העיקרי ועל התלויים בהם.

(2) טעיף 143ב לחוק העיקרי מאפשר למוטד לנכות מקיצבאות שהוא משלם את התמיכה החדשית שמשלם אוצר המדינה לאותו זכאי בעד אותה תקופה שבעדה הוא מקבל קיצבה מהמוטד לביטוח לאומי. מוצע להחיל גם הוראה זו לגבי מתנדבים או התלויים בהם, הזכאים לקיצבה לפי פרק ט' 2 לחוק העיקרי.

טעיף 22

מוצע למנוע כפל גימלאות לזכאי לקיצבת נכות לפי פרק ו' 2 לחוק, שקיבל מענק לפי טעיף 66 לחוק העיקרי בגלל נכותו מעבודה, או שקיבל מענק בדרך של היוון קיצבת נכותו מעבודה כאמור בטעיף 70 לחוק העיקרי.

טעיף 24

טעיף 147 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"147. הנמצא במאסר על פי פסק דין של בית משפט שדן אותו למאסר של שלושה חדשים או יותר, לא תשולם לו כל קיצבה בעד הזמן שהוא במאסר; אולם המוטד ישלם את הקיצבה, כולה או מקצתה, לתלויים באסיר."

מוצע להחיל הוראה זו לא רק לגבי קיצבה אלא לגבי כל גימל שמגיעה לאסיר.

טעיף 25

על פי טעיף 103א לחוק העיקרי מקבלת אישה, שאימצה ילד עד גיל עשר, תשלום בגובה הסכום השווה לדמי לידה.

לפי טעיף 103ב לחוק העיקרי, אשה שנפטרה תוך שנה מיום הלידה, משולמת בעד היילוד קיצבה מיוחדת.

מוצע לקבוע, כי תשלומים מיוחדים אלה לא יישללו או יופחתו אף אם היה פגיון בתשלום דמי ביטוח.

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ז בשבט תש"ס
13 בפברואר 1960

(480)

א ל: חברי הממשלה

מאת: מילא מקום מזכיר הממשלה

הנדון: מינוי חבריהם לוועדת שירות המדינה

על פי טעמי 17 בפקודון לעבודת הממשלה, אני מתכבד להביא להחלטתכם את ההצעה המצורפת בזה, בדבר מינוי חבר לוועדת שירות המדינה.

אם לא תוגש הסתייגות מההצעה הנ"ל תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניצ

חוק שירות המזונה (הינוויה) תשי"ט - 1959

סינוי הרבב ועדת שירות המזונה

הצעה לו חלטה

מחליטים : בהתאם לסעיף 8 לחוק שירות המזונה (מינויים) תשי"ט - 1959¹ למנות כחברי ועדת השירות החל ביום ב' באדר תש"ט (19 בפברואר 1930) את המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות במקום המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה ואת המנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה במקום המנהל הכללי של משרד התחבורה.

דברי הסבר

1. ד"ר א. בן אלישר, המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה הינו חבר בוועדת השירות מאז ה - 12 לדצמבר 1973. לאחרונה מונה ד"ר בן אלישר כשגריר ישראל במצרים ובשל כך לא יוכל להמשיך ולכהן כחבר הוועדה. מוצע למנות במקומו כחבר ועדה את מר אליעזר שמואלי, המנהל הכללי של משרד החינוך.
2. מר אהוד שילה, המנהל הכללי של משרד התחבורה הינו חבר בוועדת השירות מאז 15 ליולי 1977. מר שילה הודיע על התפטרותו מתפקידו כמנהל כללי ועקב כך ביקש לשחררו מחברותו בוועדת השירות. ומוצע למנות במקומו כחבר ועדה את מר ישראל גורלניק, המנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה.

מוגש על ידי שר האוצר

1. ס"ח, תשי"ט, עמ' 86

מוכירות הממשלה

ירושלים, כ"ו בשבט תש"ס
13 בפברואר 1980

(479)

אל : חברי הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: מינוי חברים לרשות הנמלים

על-פי סעיף 17 בתקנון לעבודת הממשלה, אני מתכבד להביא
להחלטתכם את ההצעה המצורפת בזה בדבר מינוי חברים לרשות הנמלים.

אם לא תוגש הסתייגות מההצעה הנ"ל תוך שבועיים מהיום,
היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה.

ב ב ר כ ה ,

מיכאל ניר

"מזל טוב":

א. למנות על פי הצעת שר התחבורה ובהתאם לסעיף 6(א) ולחוק רשות הנמלים, תשכ"א - 1961 (להלן - החוק), כחבר ברשות הנמלים:

- (1) את אריה מהולל מנהל איגוד המשתמשים בהובלה ימית במקומו של נפתלי וידרא.
- (2) את בנימין קפלן, המנהל הכללי של יכון חק"ל במקומו של יוסף וינר.
- (3) את צבי קינן נציג ענף הפרדסנות כענף היצוא הגדול ביותר, אשר תוקף מינויו פג.
- (4) את עמנואל פורטונה, נציג התאחדות התעשיינים בישראל, אשר תוקף מינויו פג.
- (5) את יחיאל זלץ, נציג הסתדרות העובדים הכללית, אשר תוקף מינויו פג.
- (6) את אברהם חפץ, מנהל אגף תכנון וכלכלה במשרד התחבורה, אשר תוקף מינויו פג.

ב. למנות על פי הצעת שר התחבורה ובהתאם לסעיף 6 (ד) לחוק, את צבי קינן ליושב ראש רשות הנמלים."

ד ב ר י ה ס ב ר

1. בהתאם לסעיף 6(א) לחוק מתמנים חברי רשות הנמלים על ידי הממשלה על פי הצעת שר התחבורה.

- התאם 1.5.4 פג. (X)
- (א) אריה מהולל יבוא במקומו של נפתלי וידרא אשר ~~התאם~~ ~~מחברותו ברשות הנמלים~~ ~~כחבר ברשות הנמלים מקרב הציבור~~
- (ב) בנימין קפלן יבוא במקומו של יוסף וינר, אשר תוקף מינויו פג, כנציג ענף הפרדסנות בענף היצוא הגדול ביותר.
- (ג) צבי קינן ~~תחבר~~ ברשות כנציג ענף היצוא הגדול ביותר (ענף הפרדסנות) פג מינויו.
- (ד) עמנואל פורטונה החבר ברשות כנציג התאחדות התעשיינים פג תוקף מינויו.
- (ה) יחיאל זלץ החבר ברשות כנציג הסתדרות העובדים הכללית פג תוקף מינויו.

2. בהתאם לסעיף 6(ד) לחוק תמנה הממשלה על פי הצעת שר התחבורה אחד מחברי הרשות ליושב ראש הרשות, צבי קינן תמנה ליושב ראש הרשות במקומו של נפתלי וידרא.

THE HISTORY OF THE

1787

1. The first of these is the fact that the British government had been in a state of financial distress since the end of the Seven Years' War. This was due to the enormous cost of the war, which had left the government with a massive debt. In order to raise money to pay this debt, the government had to resort to various measures, including the imposition of new taxes and the sale of government land. This led to a period of economic hardship and social unrest in the colonies.

2. The second factor was the growing desire for self-government among the colonists. They had become used to the idea of a representative assembly, and they wanted to have more say in the way they were governed. This led to a series of protests and petitions, which the British government often ignored or suppressed.

3. The third factor was the influence of Enlightenment ideas. These ideas emphasized the rights of individuals and the importance of a constitution. They inspired the colonists to demand more rights and to challenge the authority of the British government.

4. The fourth factor was the role of the British government's policies. The government's attempts to control the colonies more tightly, through measures like the Stamp Act and the Townshend Acts, only served to increase the colonists' resentment.

5. Finally, the fifth factor was the leadership of the colonists. A group of men, known as the Founding Fathers, emerged who were determined to fight for the colonies' rights. They organized the resistance and led the fight for independence.

THE DECLARATION OF INDEPENDENCE

1. The Declaration of Independence was a formal statement by the thirteen colonies that they were no longer part of the British Empire. It was adopted on July 4, 1776, and it declared that the colonies were now free and independent states. The document was signed by the delegates to the Continental Congress, and it became the official statement of the new nation.

2. The Declaration was based on the principles of natural rights. It stated that all men are created equal and that they have certain rights that cannot be taken away from them. These rights include life, liberty, and the pursuit of happiness. The document also stated that the government's job is to protect these rights, and if it fails to do so, the people have the right to change or overthrow the government.

3. The Declaration was a bold statement, and it was not without its critics. Some people thought that the colonies were not ready for independence, and they thought that the British government was still the best option for them. However, the Declaration was a turning point in the history of the United States, and it paved the way for the new nation.

4. The Declaration was also a statement of the colonists' beliefs. It showed that they were committed to the principles of democracy and self-government. It also showed that they were willing to fight for their rights, even if it meant breaking away from the British Empire.

5. Finally, the Declaration was a statement of the colonists' unity. It showed that they were all working together for a common goal, and it gave them a sense of purpose and direction.

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ו בשבט תש"ם
13 בפברואר 1980

ש מ ר

(478)

אל : חברי הממשלה

מאת: מזכיר ועדת השרים לעניני כלכלה

נתבקשתי על-ידי יו"ר ועדת השרים לעניני כלכלה,
השר יגאל הורביץ, להזכירכם כי בדיוני ועדת השרים
לעניני כלכלה, פרט לחברי ועדת השרים, משתתפים רק
נגיד בנק ישראל, היועץ המשפטי לממשלה, מנכ"ל משרד
האוצר ועוזרו הכלכלי של שר האוצר.

שר יהיה רשאי להביא עמו אחד מעוזריו לדיון
בנושא הנוגע למשרדו, וזאת בתיאום עם מזכירות הממשלה.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

העתק: שר האוצר, יו"ר ועדת השרים לעניני כלכלה

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ו בשבט תש"ם
13 בפברואר 1980

(477)

אל : חברי הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

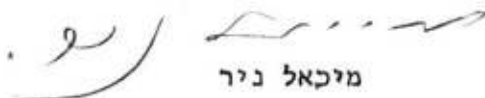
רבותי השרים,

הנדון: הצעת חוק שירות בטחון (תיקון מס. 14), תש"ם-1980

מצורפת בזה הצעת חוק שירות בטחון (תיקון מס. 14), תש"ם-1980, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לענייני חקיקה בישיבתה ביום י"ב בטבת תש"ם (1.1.80) (החלטה מס. חק/20) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום כ"ד בטבת תש"ם (13.1.80) (החלטה מס. 365).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראהו כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

מיכאל ניר

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי, משרד הבטחון
מערכת רשומות

חוק שירות בטחון (תיקון מס' 14), תש"ח-1980

- תיקון
סעיף
3
- 1.1. בסעיף 3 לחוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 (נוסח משולב)¹ (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא:
- "(א) פוקד רשאי, בצו, לקרוא לכל מיועד לשירות בטחון או יוצא צבא להתייצב לרישום במקום ובזמן שקבע הפוקד או מי שהוא הסמיך לכך.
- (ב) מי שנקרא להתייצב כאמור, חייב להתייצב במקום ובזמן שנקבעו כאמור, ולמסור לפוקד או לאדם שמונה הפוקד לכך את הפרטים הנוגעים אליו שנקבעו בתקנות."
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "יוצא צבא" יבוא "מי";
- (3) סעיף קטן (ד) - בטל;
- (4) האמור בסעיף קטן (ה) יסומן (ד), ובו במקום "יוצא צבא וכן אדם בגיל 17 שנה" יבוא "מיועד לשירות בטחון ויוצא צבא".
- תיקון
סעיף
א3
2. בסעיף א3 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "רשאי פוקד, בצו, אגב ביצוע הרישום לקרוא לו להתייצב לבדיקה מוקדמת" יבוא "רשאי פוקד, בצו, לקרוא לו להתייצב לבדיקה מוקדמת אגב ביצוע הרישום";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "שנקבעו בצו" יבוא "שקבע הפוקד או מי שהוא הסמיך לכך".
- תיקון
סעיף
4
3. בסעיף 4(ב) לחוק העיקרי במקום "שנקבעו בצו" יבוא "שקבע הפוקד או מי שהוא הסמיך לכך".
- תיקון
סעיף
5
4. בסעיף 5(א) לחוק העיקרי במקום "שנקבעו בצו" יבוא ^{שקבע} "הפוקד או מי שהוא הסמיך לכך".
- החלפת
סעיף
6
5. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:
6. "בדיקה נוספת
- ממצא ועדה רפואית כי יוצא צבא הוא כשר לשירות, בלתי כשר לשירות או בלתי כשר ארעית לשירות, תמסך הודעה בכתב על החלטת ^{הועדה} ליוצא הצבא ולפוקד, והם רשאים, בתנאים שנקבעו בתקנות, לבקש כי הועדה הרפואית או הועדה הרפואית העליונה, הכל לפי הענין, תבדוק את יוצא הצבא בבדיקה נוספת, ותקבע את כשרו לשירות."

1. ט"ח תשי"ט, עמ' 286; תשל"ח, עמ'

6. בסעיף 7 לחוק העיקרי אחרי "מיועד לשירות בטחון שנפגע" יבוא
"או יוצא צבא שאינו משרת שירות בטחון שנפגע".
תיקון
סעיף
7ב
7. בסעיף 7 לחוק העיקרי במקום "שנקבעו בצו" יבוא "שקבע הפוקד או מי שהוא
הסמך לכך".
תיקון
סעיף
7ד
8. בסעיף 9 לחוק העיקרי, בטיפה, במקום "שנקבעו בצו" יבוא "שקבע הפוקד
או מי שהוא הסמך לכך".
תיקון
סעיף
9
9. בסעיף 14 לחוק העיקרי, במקום "ונענש" יבוא "והורשע".
תיקון
סעיף
14
10. בסעיף 14א לחוק העיקרי במקום "נענש" יבוא "הורשע".
תיקון
סעיף
14א
11. בסעיף 16(ד) לחוק העיקרי -
(1) במקום "עד יום א' בתשרי תש"ס (22 בספטמבר 1979)" יבוא
"עד יום א' בתשרי תשמ"ה (27 בספטמבר 1984)";
(2) המלים "בגיל 18 או יותר" - יימחקו.
תיקון
סעיף
16
12. בסעיף 22 לחוק העיקרי במקום "סעיף קטן זה" יבוא "סעיף זה".
תיקון
סעיף
22
13. בתוספת לחוק העיקרי האמור בסעיף 4א לסומן 4
ובמקום סעיפים 2 עד 4 יבוא:
"צו 2. (א) כתאריך לידתו של אדם לצורך חוק זה ילחשב התאריך
הרשום במרשם האוכלוסין, אם קיים רישום כזה.
(ב) ראה פוקד כי הרישום במרשם האוכלוסין אינו ברור דיו
או כי אינו מדויק, או כי אין במרשם האוכלוסין כל
רישום בדבר תאריך לידתו של אדם פלוני, ויש לפוקד
יסוד טביר להניח כי אותו אדם נקרא או עשוי להיקרא
לרישום לפי סעיף 3 לחוק, רשאי הוא לצוות עליו, בצו
אישי, למסור לפוקד ראיות בדבר גילו.
3. (א) פוקד רשאי לקבוע לפי חוק זה את גילו של אדם על
פי ראיות שהובאו בפניו כאמור בסעיף 2(ב) לתוספת, אולם
מצא כי תאריך תלידה של אדם שונה מהתאריך הרשום
במרשם האוכלוסין, לבקש מתן הצהרה על גילו בתאם
לחוק קביעת גיל, תשכ"ד-1963²
- תיקון
התוספת
למסור
ראיות
בדבר
גיל
- סמכיות
הפוקד
לקביעת
גיל

(ב) אדם שברישומי מרשם האוכלוסין לגביו לא נרשם החודש שבו נולד, או שנצטווה מכוח חוק זה למסור ראיות בדבר גילו, ולא הוכיח להנחת דעתו של פוקד את החודש שבו נולד, יורה הפוקד בכתב לנהוג כאילו נולד בחודש הראשון של השנה שבה נולד.

(ג) אדם שברישומי מרשם האוכלוסין לגביו לא נרשם היום בחודש שבו נולד, או שנצטווה מכוח חוק זה למסור ראיות בדבר גילו, ולא הוכיח להנחת דעתו של פוקד את היום שבו נולד, יורה הפוקד בכתב לנהוג בו כאילו נולד ביום הראשון של החודש שבו נולד.

(ד) נקבע לאדם מתח גילים לפי חוק קביעת גיל, תשכ"ד-1963, רשאי הפוקד להורות בכתב לנהוג בו כאילו נולד באמצע התקופה של מתח הגילים.

(ה) רשאי פוקד, בכל מקרה שיש לו יסוד סביר להניח כי אדם נקרא או עשוי להיקרא לרישום, לפי סעיף 3 לחוק, לצוות עליו, בצו אישי, להתייצב לפני ועדה רפואית שהוקמה לפי סעיף 40 לחוק, לשם בדיקת גילו מבחינת התפתחותו הגופנית, השכלית והנפשית, בזמן ובמקום שיקבעו הוא או הועדה הרפואית, ואותו אדם חייב להתייצב לפני הועדה הרפואית בזמן ובמקום האמורים, להחזיר בידיה ולהיבדק כל בדיקה רפואית או אחרת שתועדה תמצא לנחוצה לשם קביעת גילו.

(ו) "שנה" ו-"חודש", לענין סעיף זה - השנה והחודש לפי הלוח ששימש להוכחת שנת לידתו של האדם."

טעיפים 1, 3, 4, 7 ו-8

- (1) הגדרת "מיועד לשירות בטחון" (להלן - מלש"ב) הוספה לחוק העיקרי בשנת תשל"א. מוצע לתקן את טעיף 3 (א) על ידי הוספת המלים "מיועד לשירות בטחון". בכך יבוטל הצורך בהוראה נפרדת בטעיף 3 (ד) בדבר חיובם של בפי 17 להתייצב לרישום.
- (2) במספר טעיפים בחוק ניתנה לפקד טמכות לצוות על התייצבות מלש"ב או יוצא צבא, ונדרש כי המקום והמועד להתייצבות ייקבעו בצו. בפועל, אין המקום והמועד נקבעים בידי הפקד עצמו אלא בידי בעלי התפקידים המומינים בלשכת הגיוס. הצורך לקבל בכל פעם אישור של פקד לקביעת המקום והמועד להתייצבות מקשה ומסרביל את העבודה, ועל כן מוצע לקבוע בטעיף זה ו ב ט ע י פ י ם 1, 2, 3, 4, 7 ו-8, כי קביעת המקום והמועד תוכל להיעשות גם בידי מי שהפקד הסמיך לכך.

טעיף 2

לפי נוסח טעיף 3א כיום, רשאי פקד, אגב ביצוע רישום לקרוא למלש"ב לבדיקה מוקדמת. מוצע לתקן את הטעיף כדי להעמיד את הדבריה על כוננת המקורית, כך שהפקד יוסמן מראש לזמן מועד לשירות בטחון לרישום ולבדיקה מוקדמת גם יחד.

טעיף 5

- (1) החובה המוטלת על יושב ראש ועדה רפואית, להודיע את החלטת הועדה בכתב ליוצא הצבא ולפקד, מבבירה על הרופא הבכיר המכהן כיושב ראש הועדה. מוצע כי חובת ההודעה בכתב תישאר אמנם בעינה, אולם לא תוטל על היושב ראש דווקא.
- (2) לפי נוסחו של טעיף 6 לחוק העיקרי צריכה בדיקה נוספת להיערך בידי ועדה רפואית עליונה. במקרים רבים הבדיקה הנוספת אינה נובעת מערר על החלטת ועדה רפואית אלא מצרכים אחרים, כגון בדיקת טענתו של יוצא צבא כי נשתנה כשרו הרפואי, או בדיקה מחדש של כושר רפואי כשאדם נקרא לשירות לאחר שעברו מספר שבועות מאז הבדיקה הרפואית הקודמת, ויש צורך לבדוק אם כשרו הרפואי לא השתנה. למקרים כאלה מוצע כי הבדיקה הנוספת תיערך בידי ועדה רפואית רגילה, ורק במקרה של ערר תיערך הבדיקה הנוספת בידי ועדה רפואית עליונה.

טעיף 6

טעיף 7ב לחוק העיקרי ענינו תחולת חוקי שיקום, והוא קובע לאמור:

"תחולת חוקי שיקום 7ב. מיועד לשירות בטחון שנפגע עקב בדיקה או פעולות חיסון לפי פרק זה, יחולו עליו ועל בני משפחתו חוקי השיקום, כאילו היה בשעת הפגיעה בשירות בטחון והפגיעה אירעה בתקופת שירותו ועקב שירותו, ואם לא שירת שירות בטחון אחרי הפגיעה, רואים אותו, לענין חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 (נוסח משולב), כאילו שוחרר מהשירות במועד שבו נמצא, לפי חוק זה, בלתי כשר לשירות או הופטר ממנו; לענין טעיף זה, "פגיעה" - מחלה, החמרת מחלה או חבלה."

מוצע שהוראת הסעיף תחול גם על יוצא צבא שפוטר משירות ונקרא לבדיקה חוזרת ושנפגע עקב בדיקה או חיטון כאמור בסעיף.

סעיפים 9 ו-10

עפ"י הנוסח הקיים של סעיפים 14 ו-14א לחוק העיקרי, תקופת היעדרות משירות שלא כדין או על סמך טענות כוזבות אינה נחשבת כתקופת שירות אם נענש על כך יוצא הצבא כדין. בעבר אירעו מטפר מקרים שבהם הורשע יוצא צבא, אולם הוא לא נשא את העונש שהוטל עליו, ועלתה השאלה אם תקופת היעדרותו כאמור נחשבת כשירות. התיקון המוצע בא להבהיר את הדין בעניין זה.

סעיף 11

סעיף 16(ד) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"חובת הכשרה 16(ד) עד יום א' בתשרי תש"ח (22 בספטמבר 1979) רשאי שר הבטחון חקלאית להורות לגבי יוצא צבא בגיל 18 או יותר, כי תקופת שירותו הסדיר המיועדת להכשרה חקלאית תידחה או תוקדש, על אף האמור בסעיף קטן (א), כולה או מקצתה, לשירות סדיר שאינו בגדר הכשרה חקלאית."

(1) מוצע להאריך את תקפה של הוראה זו.

(2) מוצע למחוק את המלים "בגיל 18 או יותר", שכן לפי הגדרת יוצא צבא בסעיף 1 לחוק העיקרי כל יוצא צבא הוא בן 18 או יותר.

סעיף 12

התיקון המוצע הינו תיקון טכני. בנוסח המשולב של החוק הושארה בטעות המלה "קטן" מהנוסח הקודם של סעיף 22 כיום הסעיף אינו מחולק עוד לסעיפים קטנים, ולכן יש למחוק מלה זו.

סעיף 13

הנוספת לחוק העיקרי קובעת הוראות מיוחדות בדבר קביעת גיל. סעיפים 2 עד 4 לנוספת מורים לאמור:

"צו למסור ראיות בדבר גיל	2. היה לפוקד יטוד סביר להניח, כי אדם פלוני נקרא או עשוי להיקרא לרישום מבחן טעיף 3 לחוק, רשאי הוא לצוות עליו בצו אישי, למסור לפוקד ראיות בדבר גילו של אותו אדם.
--------------------------	--

3. סמכויות הפוקד לקביעת גיל נצטווה אדם למסור ראיות בדבר גילו כמות חוק זה, או שמסר ראיות בדבר גילו בהליכי רישום לפי סעיף 3 לחוק, יחולו הוראות אלה:

- (1) לא הוכיח להנחת דעתו של פוקד את החודש שבו נולד, יורה הפוקד בכתב לנהוג בו כאילו נולד בחודש הראשון של השנה שבה נולד;
- (2) לא הוכיח להנחת דעתו של פוקד את היום בחודש שבו נולד, רשאי הפוקד להורות בכתב לנהוג בו כאילו נולד ביום הראשון של החודש כאמור;
- (2א) נקבע לאדם מתח גילים רואים אותו לענין חובת שירות בטחון לפי חוק זה. כמי שנולד באמצע התקופה של מתח הגילים.
- (3) רשאי הפוקד, בכל מקרה, לצוות על אותו אדם, בצו אישי, להתייצב לפני ועדה רפואית שתוקמה לפי סעיף 40 לחוק לשם בדיקת גילו מבחינת התפתחותו הגופנית, השכלית ונפשית (להלן - בחינה רפואית) בזמן ובמקום שיקבעו הוא או הועדה הרפואית, ואותו אדם חייב להתייצב לפני הועדה הרפואית, בזמן ובמקום האמורים, להיחקר על ידיה ולהיבדק כל בדיקה רפואית או אחרת שהועדה תמצא לנכון לשם קביעת גילו;
- "שנה" ו-"חודש", לענין סעיף זה, הם השנה והחודש לפי הלוח ששימש להוכחת שנת לידתו של הנדון, בין שהוא הלוח העברי ובין שהוא לוח אחר.

4. הכרעת בית המשפט אחרי בדיקה רפואית מצאת הועדה הרפואית, כי גילו של הנבדק על ידיה, על פי תוספת זו, כפי שמסר עליו בהליכי הרישום או כפי שנרשם בתעודותיו האישיות, אינו מתאימה עם תוצאות הבדיקה, רשאי פוקד לבקש מבית משפט השלום מתן הצהרה על גילו של הנבדק.

במקרים רבים תאריך הלידה של מלש"ב אינו ידוע. לפי ההסדר הקיים כיום, יש צורך לצוות על כל מלש"ב כזה להמציא ראיות בדבר גילו, בטרם ניתן יהיה לקראו לבדיקות רפואיות. לדוגמא: אדם שלפי תעודותיו נולד ב-1963 ויגיע לגיל 17 ב-1980, הרי לפני 1981, וכל עוד לא נצטווה להביא ראיות על גילו, אין אפשרות לקרא להתייצב לרישום, שכן טרם ברור אם הוא מלש"ב כהגדרתו בחוק. זימונם של כל המלש"בים הללו למתן ראיות על תאריך לידתם היה גורם לטרבול ניכר בעבודת מערכת הגיוס, מה גם שהנסיון מורה, כי הללו אינם יודעים, בדרך כלל, את תאריך לידתם.

כדי להימנע מהצורך לצוות על כל מלש"ב כזה להביא ראיות בדבר גילו, מעדיפים שלטונות הגיוס להסתמך על החזקות שבסעיף 12 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופאות, תשכ"ב-1962,

1. The first part of the report is a general introduction to the subject of the study.

2. The second part of the report is a detailed description of the methods used in the study.

3. The third part of the report is a discussion of the results of the study.

4. The fourth part of the report is a conclusion and a list of references.

5. The fifth part of the report is a list of appendices.

6. The sixth part of the report is a list of figures and tables.

אולט השימוש בחזקות אלה מעורר בעיות:

- (א) שיטת החישוב שבחזקות אלה אינה תואמת את התוספת; ^{השיטה הקיימת כיום} שכן בעוד שלפי התוספת נחשב אדם כזה כאילו נולד בחודש הראשון של שנת לידתו, הרי לפי חוק הכשרות הוא נחשב כאילו נולד באחד בניסן של אותה שנה;
- (ב) יש מקרים שבהם ידועה שנת הלידה רק לפי הלוח הגריגוריאני ולא לפי הלוח העברי.

לכן מוצע לעבור להסדר שלפיו ייחשב התאריך הרשום במרשם האוכלוסין כתאריך הלידה לענין חוק שירות בטחון. קביעה זו הולמת גם את טעיה 3 לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965. עם זאת תישאר בעינה סמכותו של הפוקד לדרוש ראיות לגבי גיל במקרים שבהם לדעתו הרישום במרשם האוכלוסין איננו ברור או איננו מדויק דיו או שחסר רישום לגבי הגיל.

מוצע להשמיט את טעיה 4 לתוספת לאור האמור בטעיה 3 (א) המוצע, מכיון שהפוקד יהיה בודאי "צד מעוניין" לצורך חוק קביעת גיל בבסיבות כאלה, ותוקנה לו הסמכות הנתונה לו כיום בטעף 4 לתוספת.

By the undersigned, Secretary, New York State

And I, the undersigned, Secretary, New York State, do hereby certify that the within and foregoing is a true and correct copy of the original as the same appears on the records of the said State.

In witness whereof, I have hereunto set my hand and the seal of the said State, at Albany, New York, this 1st day of January, 1901.

Very truly yours, Secretary, New York State

And I, the undersigned, Secretary, New York State, do hereby certify that the within and foregoing is a true and correct copy of the original as the same appears on the records of the said State.

In witness whereof, I have hereunto set my hand and the seal of the said State, at Albany, New York, this 1st day of January, 1901.

Very truly yours, Secretary, New York State

And I, the undersigned, Secretary, New York State, do hereby certify that the within and foregoing is a true and correct copy of the original as the same appears on the records of the said State.

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ט בשבט תש"ם
6 בפברואר 1980

(476)

אל : חברי הממשלה

מאת: ממלא-מקום מזכיר הממשלה

הנדון: הצעת חוק לתיקון פקודת הדיג,
תש"ם-1980

מצורפת בזה הצעת חוק לתיקון פקודת הדיג, תש"ם-1980, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לעניני חקיקה בישיבתה ביום ב' בשבט תשל"ט (30.1.1979) (החלטה מס. חק/22) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום י"ד בשבט תשל"ט (11.2.1979) (החלטה מס. 424).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

העתק:

היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים, משרד האוצר
היועץ המשפטי, משרד החקלאות
מערכת רשומות

חוק לתיקון פקודת הדיג, תש"ח-1980

1. תיקון
סעיף
3
בסעיף 3(1) לפקודת הדיג, 1937¹ (להלן - הפקודה),
ברישת, המלים "ולאנשים המתאימים" - יימחקו, ובסיפה
יבוא "אם לדעתו אין להעניקת רשיון מניעה מטעמים של
בטחון הציבור או מטעמים של עברו, תכונותיו או התנהגותו
של המבקש".
2. תיקון
סעיף
א3
בסעיף א3 לפקודה -
(1) בסעיף קטן (1), המלים "בית כנרת" והמלים "או
במשוטיה או במפרשיה" - יימחקו;
(2) בסעיף קטן (2), המלים "בית כנרת" - יימחקו.
3. תיקון
סעיף
9
(א) האמור בסעיף 9 לפקודה יסומן (1) ובו אחרי פסקה
(ז) יבוא:
"ה) תקנות הבאות להבטיח כי מפלגות דיג ינהגו
לפי אמנות בינלאומיות שישראל צד להן;
ו) תקנות בכל ענין אחר הנוגע לביצוע פקודה
זו."
- (ב) אחרי סעיף קטן (1) האמור יבוא:
"ה) תקנות לענין פסקאות (ח) או (ט) לסעיף קטן
(1) טעונות אישור ועדת הכלכלה של הכנסת."

1. ע"ר חוס' 1, 1937, עמ' 157; 1939, עמ' 51; 1946, עמ' 51.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1

לפי הרישה של סעיף 3 לפקודה "רשאי שר החקלאות או פקיד המורשה על ידו כחוק ליתן רשיון לאנשים המתאימים לדוג דגים".

טבעו של העיסוק בדיג הוא שיש לדרוש לגבי מתן רשיון לעוסק בדיג, תעודה מהמרשם בפלילים של המשטרה. לענין זה בוחגות המשטרה כאילו בתקבל סעיף 4 להצעת חוק המרשם בפלילים, תשל"ה-1975 (הצעת חוק תשל"ה, עמ' 305) המורה לאמור:

4. מי שהוסמך על פי חוק לקחת או לבטל רשיון, היתר, זכות עיסוק, או זכות אחרת (להלן - הרשיון) ולשם כך הוא רשאי להביא בחשבון את הרשעותיו או אופיו של מבקש רשיון או של בעל רשיון, תמכור לו המשטרה מידע מן הרישום, לגבי אותו אדם, בין לפי דרישתו ובין לפי דרישת מבקש הרשיון".

לאור סעיף 4 זה מוצע, כדי ששר החקלאות או הפקיד המורשה ליתן רשיון יוכלו לקבל מידע מן המרשם וכי תהיה בפקודה הוראה שלפיה הרשות המפקדת רשיונות רשאית להביא בחשבון הרשעות קודמות של המבקש או את אופיו.

סעיף 2

לפי סעיף 3א לפקודה חלה חובת קבלת רשיון על כלי שיט לדיג רק אם הם פועלים בים כנרת, ולענין זה נאמר כי "ירואים סירה כאילו משתמשים בה לצורך דיג לכשנוהגים בה במנוע שלה או במשוטתה או במפרשה ומצידדים אותה במכשירי דיג הפועלים כתצוקנים". מוצע להטיל חובת קבלת רשיון על כל כלי שיט לדיג הרישום בישראל ובכלל זה מונע בכוח עצמו וזאת משלושה טעמים:

א. ישראל הצטרפה לאמנה בדבר שמירה על מקורות הדיג בדרום מזרח האוקיינוס האטלנטי. בהתאם לאמנה זו רשאית הועדה הבין-לאומית לשמירה על אוצרות הדיג בדרום מזרח האוקיינוס האטלנטי להמליץ המלצות לגבי הנושאים המפורטים באותה אמנה והמלצות אלה מחייבות את המדינות שהצטרפו לאמנה. הועדה האמורה כבר המליצה מספר המלצות בענין הגבלת הדיג באזורים אלה.

כדי שתהיה לשר החקלאות הסמכות להטיל הגבלות לפי המלצות אלה על ספינות דיג רשומות בישראל והפועלות באיזור האמור, מוצע להטיל חובת קבלת רשיון על ספינות אלה; בתנאי הרשיון יסדיר שר החקלאות את הענינים הנזכרים באמנה, בכל הנוגע לגודל הרשת, גודל הדגים, עובות מותרות, אזורי דיג, הגבלת ציוד, אזורי הטלה וכו'.

ב. ממשלת ישראל הינה חברה בועידת הדיג ליס התיכון, וטכיר להניח כי יהיה צורך בטכריות אכיפה כנ"ל גם לענין זה.

ג. עם התפתחות הדיג החופי בטפינות מנוע, יש צורך להסדיר ברשיון גם סוג דיג זה. כדי לשמור על ניצול רציונלי של מלאי הדגה יהיה מן ההכרח לונסח את כושר הדיג של הטפינות.

סעיף 3

בסעיף 9 לפקודה מפורטים נושאים שלגביהם הוענקה טמכות להתקין תקנות, אולם רשימת הנושאים איננה ממצה. מוצע כי השר יהיה מוסמך להתקין תקנות הבאות להבטיח קיומן של אמנות בינלאומיות שישאל צד להן (ראה דברי הסבר לטעיף 2) ותקנות לענין ביצועה של הפקודה דרך כלל.

התקנת תקנות כמוצע תהיה טעונה אישורה של ועדת הכלכלה של הכנסת.

מוכירות הממשלה

ירושלים, י"ח בשבט תש"ם
5 בפברואר 1980

(475)

אל : חברי הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: הצעת חוק העונשין (תיקון מס. 13), תש"ם-1980

מצורפת בזה הצעת חוק העונשין (תיקון מס. 13), תש"ם-1980, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לענייני חקיקה בישיבתה ביום ה' בטבת תש"ם (25.12.79) (החלטה מס. חק/18) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום כ"ד בטבת תש"ם (13.1.80) (החלטה מס. 362).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

מיכאל ניר

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
מערכת רשומות

חוק העונשין (תיקון מס' 13), תש"ז-1980

1. בסעיף 290 לחוק העונשין, חשל"ז-1977¹ (להלן - החוק העיקרי) - סעיף 290

- (1) כוחרת השוליים תהיה "לקיחת שוחד בידי עובד ציבור";
(2) בסעיף קטן (א) אחרי "הקשורה בתפקידו" יבוא "או שיש בפעולה ניצול תפקידו או מעמדו".

2. אחרי סעיף 290 לחוק העיקרי יבוא:
הוספת סעיף 290

"לקיחת שוחד בידי עובד או שלוחו של אדם הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו או מעמדו או שולחו או שיש בפעולה ניצול אותו תפקיד או מעמד, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) לענין סעיף זה, "שוחד" - למעט דמי-שתיה כנהוג במקצועו של העובד או השלוח".

3. בסעיף 291 לחוק העיקרי, במקום "האמור בסעיף 290" יבוא "הקבוע ללשכה".
תיקון סעיף 291

4. בסעיף 295 (ב) לחוק העיקרי, אחרי "כאמור בסעיף 290 (ב)" יבוא "או עובד או שלוח כאמור בסעיף 290 א".
תיקון סעיף 295

(1) ס"ח חשל"ז, עמ' 226; חש"ס, עמ' 40; ס"ח חשל"ס, עמ' 1400, עמ' 180, עמ' 1405, עמ' 220, עמ' 1414, עמ' 265 ועמ' 273.

דברי הסבר

סעיף 1

ענינו של סעיף 290 לחוק העונשין, חשל"ז-1977, לקיחת שוחד בידי עובד ציבור, וזו לשונו:

"290. (א) עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו - מאסר שבע שנים או מאסר שבע שנים עק קנס עשרת אלפים לירות.
(ב) בסעיף זה, "עובד ציבור" - לרבות עובד של חאגיד המספק שירות לציבור."

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem of the existence of solutions of the system of equations (1) for arbitrary values of the parameters α and β . It is shown that the system has solutions for all values of the parameters α and β if the function $f(x)$ is continuous and has a bounded derivative.

2. In the second part of the paper the question of the uniqueness of the solutions of the system (1) is considered. It is shown that the system has a unique solution for all values of the parameters α and β if the function $f(x)$ is continuous and has a bounded derivative.

3. In the third part of the paper the question of the stability of the solutions of the system (1) is considered. It is shown that the system has stable solutions for all values of the parameters α and β if the function $f(x)$ is continuous and has a bounded derivative.

4. In the fourth part of the paper the question of the asymptotic behavior of the solutions of the system (1) is considered. It is shown that the system has asymptotically stable solutions for all values of the parameters α and β if the function $f(x)$ is continuous and has a bounded derivative.

5. In the fifth part of the paper the question of the periodicity of the solutions of the system (1) is considered. It is shown that the system has periodic solutions for all values of the parameters α and β if the function $f(x)$ is continuous and has a bounded derivative.

6. In the sixth part of the paper the question of the bifurcation of the solutions of the system (1) is considered. It is shown that the system has bifurcating solutions for all values of the parameters α and β if the function $f(x)$ is continuous and has a bounded derivative.

7. In the seventh part of the paper the question of the chaotic behavior of the solutions of the system (1) is considered. It is shown that the system has chaotic solutions for all values of the parameters α and β if the function $f(x)$ is continuous and has a bounded derivative.

במספר פסטי דין, הן של בית המשפט העליון (כגון ע"פ 276/70, פד"י כ"ד (2) 85, וע"פ 265/70, לא פורסם) והן של בתי המשפט המחוזיים, הפנה בית המשפט את חשומת לבו של המחוקק לצורך בתיקון החוק הקיים, הקובע כעבירה לקיחת שוחד בידי עובד הציבור רק אם הפעולה קשורה בתפקידו. ישנם מקרים שבהם מנצל עובד הציבור את מעמדו או את תפקידו ומקבל טובת הנאה בעד פעולות שאינן דווקא קשורות בתפקידו. על כן מוצע לומר מפורשות מעבירת השוחד חחול גם על פעולה שיש בה ניצול תפקידו או מעמדו של מקבל השוחד.

סעיף 2

כיום אוסר החוק מתן שוחד ולקיחתו רק כאשר מדובר בעובד הציבור. המציאות מראה כי עבירות החיתות אינן מיוחדות למגזר הציבורי והן משתרעות גם על המגזר הפרטי. על כן מוצע לתקוף תופעה חברתית זו ולאסור מתן שוחד וקבלתו גם במגזר העסקים הפרטיים, בכפוף לכך שמתן דמי שתייה כמקובל במקצועות מסויימים לא ייחשב כמתן שוחד.

יש לציין כי ארצות המערב, כגון אנגליה, צרפת וקנדה, קבעו, לפני זמן רב, עבירה דומה לזו המוצעת בזה. עונש המאסר המוצע לעבירה זו הוא מאסר שלוש שנים, לעומת שבע שנים כעובד הציבור. כך מודגשת חומרת העבירה הנעברה בידי עובד הציבור.

סעיפים 3 ו-4

התיקון המוצע לסעיפים 291 ו-295 לחוק מיועד לשלב את ההוראה החדשה בדבר לקיחת שוחד בידי עובד במגזר הפרטי בשאר ההוראות שבסימן הדן בעבירה שוחד.

ודו לשון סעיפים 291 ו-295:

"מתן שוחד"	291. נותן השוחד דינו כדין לוקח השוחד אלא שהעונש שהנותן צפוי לו הוא מחצית העונש האמור בסעיף 290.
תיווך בשוחד	295. (א) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת לתת שוחד דינו כאילו היה לוקח שוחד; ואין נפקא מינה אם ניתנה בעד תיווכו תמורה, לו או לאחר, ואם לאו, ואם התכוון לתת שוחד ואם לאו. (ב) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת שיניע, בעצמו או על ידי אחר, עובד הציבור כאמור בסעיף 290 (ב) למסוא פנים או להפליה - דינו כאילו היה לוקח שוחד.
	(ג) הנותן כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת למקבל כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) - דינו כדין נותן שוחד.
	(ד) לענין סעיף זה, "קבלה" - לרבות קבלה בבייל אחר או על ידי אחר.

התיקון המוצע לסעיף 291 בא לקבוע כי ענשו של נותן השוחד יהא מחצית העונש הצפוי ללוקח, הן במקרה של מתן שוחד לעובד הציבור והן במקרה של מתן שוחד לעובד במגזר הפרטי.

סעיף 295 יורחב כך שדינו של מתווך בשוחד בעד עובד במגזר הפרטי יהיה כדין מתווך בשוחד בעד עובד הציבור.

מוכירות הממשלה

ירושלים, י"ח בשבט תש"ם
5 בפברואר 1980

(474)

אל : חברי הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: הצעת חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (תיקון מס. 2), תש"ם-1980

מצורפת בזה הצעת חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (תיקון מס. 2), תש"ם-1980, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לענייני חקיקה בישיבתה ביום ד' בשבט תש"ם (22.1.80) (החלטה מס. חק/27) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום ט"ז בשבט תש"ם (3.2.80) (החלטה מס. 423).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראוה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

מיכאל ניצן

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי, משרד הבינוי והשיכון
מערכת רשומות

חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות)
(תיקון מס' 2), תש"ס-1980

תיקון
סעיף
2
2
1. (א) האמור בסעיף 2 לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974¹, יסומן (א), ובו, בפסקה (3), המלים "ולפצות את הקונה אם לא יתמלאו התחייבויות המינהל כאמור" - יימחקו.

(ב) אחרי סעיף קטן (א) האמור יבוא:
" (ב) חוזה שנחתם בין הקונה לבין המינהל כאמור בפסקה (3) של סעיף קטן (א), בין יום כ"א בשבט תשל"ה (2 בפברואר 1975) לבין יום ב' בניסן תשל"ט (30 במרץ 1979), יראו כאילו כלולה בו התחייבות המינהל כאמור בפסקה (3) האמורה.

(ג) חוייב המינהל לפצות את הקונה על אי מילוי התחייבויותיו על פי פסקה (3) של סעיף קטן (א), ישפה המוכר את המינהל דולת אם הוכיח כי המינהל הוא האחראי לעילת הפיצוי."

1. ס"ח תשל"ה, עמ' 14; תשל"ו, עמ' 134.

דברי הסבר

ביום א' בניסן תשל"ו (1 באפריל 1976) נכנס לתוקף חיקון לחוק המכר דירות (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), המאפשר לקצור את התקופה של הבטחת כספי הקונה לגבי דירה שעל מקרקעי ישראל אם נמסרה לקונה חזקה בדירה ובחשם חוזה להכירה עם מינהל מקרקעי ישראל, אשר בו התחייב המינהל להקנות לקונה זכויות חכירה בדירה ולפצותו אם לא יעשה כן.

אולם בחוזים שנחתמו בין המינהל לבין רוכשי דירות מתחילת תקפו של החוק העיקרי, דהיינו מיום כ"א בשבט תשל"ה (2 בפברואר 1975), ועד ב' בניסן תשל"ח (30 במרס 1979), לא נכללה התחייבות לפיצוי הקונה כאמור, וכמעט כי לא ניתן לגבי מספר רב של חוזים לבטל תקפה של יתרונות בנקאית או ביטוח להבטחת כספי הקונה.

מוצע, איפוא, לראות חוזה שנחתם בין המינהל לבין הרוכש בתקופה הנ"ל כאילו כלול בו התחייבות המינהל לפצות את הקונה למקרה שלא יחכיר לו את הדירה כפי שהוסכם בחוזה.

כן מוצע לקבוע בחוק כי אם יחוייב המינהל לפצות את הקונה בשל אי מילוי התחייבויותיו, ישפה המוכר את המינהל על כך בכל מקרה שבו אי מילוי ההתחייבות לא נגרם באשמת המינהל.

חובתו של המינהל לפצות את הקונה אם לא יעמוד בהתחייבויותיו לגבי הקניית זכויות החכירה לקונה מעוגנת בדברי החוזים הכלליים, ומוצע לבטל את החובה לכלול התחייבות לענין פיצוי הקונה בחוזים שייחתמו עם המינהל מתחילת תקפו של חוק זה.

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ז בשבט תש"ם
4 בפברואר 1980

ש מ ר

(473)

אל : חברי הממשלה

מאת: ממלא-מקום מזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לכך החלטה מס. 420 של הממשלה, מישיבתה ביום ט"ז בשבט תש"ם (3.2.80):

תקציב המדינה לשנת 1980 - המשך הדיון .420"

מ ח ל י ט י ם
על העקרונות הבאים לתקציב המדינה לשנת 1980:

(א) מסגרת התקציב שנקבעה בהחלטת הממשלה מס. 408 (ב) מיום ט' בשבט תש"ם (27.1.80), נשארת בתוקפה.

(ב) במשרדי הממשלה יהיה קיצוץ של 6% בתקציב על בסיס ההוצאות בשנת 1979. ^(*)

(ג) תקציב הכטחון ישאר כפי שסוכם בין שר האוצר ובין שר הכטחון.

(ד) ועדת שרים בהרכב: ראש-הממשלה; סגן רה"מ י. ידיו; סגן רה"מ ש. ארליך; שר האוצר; שר הבינוי-והשיכון; שר החינוך-והתרבות ושר התעשיה, המסחר והתיירות - תדון השבוע בבעיות הטעונות פתרון: השיכון, המפעל לשיקום השכונות וההתיישבות."

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

העתק: נגיד בנק ישראל

⑤ תקין 9/2/80 - יו"ר משרד האוצר - ס/מ
(כיתוב: תקציב 80, (3/2/80), ש.א.נ.א. מנהל השיכון).

Page 1 of 1

1999

1999

1999

1999

1999

1999

1999

1999

1999

1999

1999

1999

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ב בשבט תש"ם
30 בינואר 1980

(472)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: הצעת חוק רשות שדות התעופה (תיקון),
תש"ם-1980

מצורפת בזה הצעת חוק רשות שדות התעופה (תיקון), תש"ם-1980, אשר
נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לעניני חקיקה,
בישיבתה ביום כ"ו בטבת תש"ם (15.1.80) (החלטה מס. חק/24) וצורף לפרוטוקול
החלטות הממשלה מיום ט' בשבט תש"ם (27.1.80) (החלטה מס. 414).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף
לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראוה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת
על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

אריה נאור

אריה נאור

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי, משרד התחבורה
מערכת רשומות

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 1, 1861. It is a very important document, as it sets out the policy of the new administration.

2. The second part of the document is a report from the Secretary of the Treasury, dated January 1, 1861. It contains a detailed account of the financial state of the country.

3. The third part of the document is a report from the Secretary of the Interior, dated January 1, 1861. It contains a detailed account of the state of the public lands.

REPORT OF THE SECRETARY OF THE TREASURY
ON THE FINANCIAL STATE OF THE COUNTRY

4. The fourth part of the document is a report from the Secretary of the War, dated January 1, 1861. It contains a detailed account of the military state of the country.

5. The fifth part of the document is a report from the Secretary of the Navy, dated January 1, 1861. It contains a detailed account of the naval state of the country.

6. The sixth part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior, dated January 1, 1861. It contains a detailed account of the state of the public lands.

7. The seventh part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior, dated January 1, 1861. It contains a detailed account of the state of the public lands.

1. בסעיף 37(א) לחוק רשות שדות התעופה, תשל"ז-1977¹, במקום "31 באוקטובר יבוא" 31 בדצמבר".
- תיקון
סעיף
37

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 37(א) לחוק רשות שדות התעופה, תשל"ז-1977 קובע כי הרשות תכין ותגיש לשר התחבורה לאישורו, כל שנה עד 31 באוקטובר, את תקציבה לפעולותיה השוטפות וכן תכנית ותקציב לפיתוח של כל שדה תעופה משדות התעופה שלה, הכל לגבי שנת העסקים המתחילה באפריל שלאחר מכן.

על פי הוראת סעיף זה חייבת, איפוא, הרשות להגיש את הצעת התקציב השוטף וכן תכניות ותקציב פיתוח חמישה חדשים לפני תחילתה של שנת התקציב החדשה, וזאת כאשר נטיון העבר מלמד כי הדיונים לגבי תקציב הרשות ואישורו מתקיימים סמוך מאד לתחילת שנת התקציב.

דחיית מועד הגשת הצעת התקציב תבטיח שהאומדנים בסעיפים השונים של התקציב השוטף ותקציב הפיתוח יהיו קרובים יותר לתחילת שנת הכספים ויתנו לסעיפי התקציב ביטוי ריאלי יותר.

יצוין כי תיקון דומה נעשה לגבי הגשת הצעת התקציב של רשות הנמלים (חוק רשות הנמלים (תיקון מס' 3), תשל"ט-1979, ט"ח תשל"ט, עמ' 14).

1. ט"ח תשל"ז, עמ' 182.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

RESEARCH REPORT NO. 100

1950

BY

ROBERT H. EMMETT

Professor of Chemistry, University of Chicago
Chicago, Illinois

Submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy

to the University of Chicago

1950

Copyright 1950 by Robert H. Emmett

ALL RIGHTS RESERVED

PRINTED IN THE UNITED STATES OF AMERICA

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ב בשבט תש"ם
30 בינואר 1980

(471)

אל : חברי הממשלה

מאת : סגן מזכיר הממשלה

הנדון : חומר לוועדת השרים לענייני חקיקה

מצורף בזה תזכיר-הצעת חוק המפלגות, תש"ם-1980,
(נספח 197 חק).

הנושא יירשם על סדר יומה של ועדת השרים.

ב כ ר כ ח ,

א. ליטנברג

א. שם החוק המוצע:

חוק המפלגות, תש"ס-1980

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע:

1. מפלגה תוגדר כחבר בני אדם שתתאגדו על פי החוק המוצע כדי לקדם בדרך חוקית מטרות מדיניות או חברתיות ולהביא ליצוגם על ידי נבחרים בכנסת, ברשות מקומית, או בגוף ציבורי המקיים בחירות למוסדותיו ושמשפר חבריו עולה על מאתיים אלף.
2. רשאים לייסד מפלגה חמשה עשר אנשים או יותר שהם אזרחי ישראל בוגרים וחושבים.
3. לא תירשם מפלגה על פי החוק המוצע אם היא שוללת את יסודות קיומה, בטחונה ואופיה הדמוקרטי של מדינת ישראל.
4. מפלגה לא תשא שם של מפלגה אחרת או כל שם שיש בו כדי להטעות ולא תשא שם הרומז על מטרה העלולה לפגוע ביסודות קיומה, בטחונה ואופיה הדמוקרטי של מדינת ישראל.
5. מפלגה תהא תאגיד כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית, והיא תעמוד לבקורתו של מבקר המדינה לשם הבטחת טוהר המידות ושמירה על הוראות החוק המוצע וחוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973.
6. (א) יסוד מפלגה יעשה על ידי רישומה בפנקס המפלגות אצל רשם המפלגות (להלן - הרשם), שימונה על ידי שר המשפטים.
(ב) בקשת רישום תפרט את שם המפלגה המוצע, מטרותיה ומענה וכן שמו, משלוח ידו ומענו של כל חבר מייסד ההתאגדות על בקשת הרישום. לבקשה יצורף התקנון התקף של המפלגה.
(ג) הרשם יפרסם ברשומות ובשני עיתונים יומיים הודעה על הגשת הבקשה שתכלול את השם המוצע למפלגה, מטרותיה ושמות מייסדיה, וכל אדם רשאי, לא יאוחר משלוש השלושים לאחר הפרסום, להגיש לרשם את השגותיו על הרישום.
(ד) הרשם רשאי לטוב לרשום ממפלגה אם לא נתקיימו בה התנאים המזכירים אותה להרשם לפי החוק המוצע או אם יש בין המייסדים אדם אשר תוך חמש שנים שקדמו להגשת הבקשה הודשע על עבירה לפי פרק ז' לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
(ה) הודעת הרשם על רישום מפלגה תפורסם ברשומות.
(ו) על סידור הרשם לרשום מפלגה ניתן לערער בפני בית המשפט העליון.
7. (א) לכל מפלגה יהיה תקנון והמפלגה תתנהל על פיו.
(ב) התקנון יכלול הוראות הנדרשות לפי חוק המוצע וכן:
 - (1) תנאים לקבלת והוצאת חברים;
 - (2) הזכות לבחור ולהבחר;
 - (3) סדרי הבחירות למוסדות המפלגה.

8. לכל מפלגה יהיה מוסד עליון, מוסד מבצע, מוסד ביקורת ובית דין. ההרכב, הסמכויות ודרכי הכינון של מוסדות אלה ככל שלא נקבעו בחוק ייקבעו בתקנון. מפלגה רשאית לקבוע בתקנון מוסדות נוספים.
9. המוסד העליון של המפלגה יהא מוסד נבחר שילבחר בבחירות כלליות, שוות וחשאיות במועדים הקבועים בתקנון, אך לפחות אחת לחמש שנים.
10. בית דין של מפלגה ידון בסכסוכים בין מוסדות המפלגה לחבריה הנובעים מחברות במפלגה או מפעולותיה. על דיוני בית הדין יהולו הוראות סעיפים 13-18 לחוק הבוררות, חשכ"ח-1968. פרט לאלה ייקבעו סדרי הדין של בית הדין על ידי בית הדין עצמו.
11. על החלטת בית דין המפלגה ועל אי חוקיותה של הוראה שנקבעה בתקנון ניתן יהיה לערער בפני בית המשפט המחוזי בירושלים. על פסק דין או החלטה של בית המשפט המחוזי ניתן יהיה לערער בפני בית המשפט העליון ברשות בלבד.
12. מועמדי מפלגה לכנסת ייבחרו בבחירות על ידי כלל חברי המפלגה או על ידי המוסד העליון או על ידי מוסד הקבע הרחב ביותר של המפלגה, הכל בהתאם לתקנון.
13. המייטדים וחברי המוסד העליון של מפלגה יהיו אזרחי ישראל ותושביה; לא יהיה חבר מפלגה מי שהינו קטין או שאינו תושב ישראל.
14. חוק הבחירות לכנסת יתוקן באופן שיאמר בו שהרשות להגיש מועמדים תהיה נתונה רק למפלגה הדרומה והזכאית לפעול על פי הוראות החוק המוצע וזאת מבלי לפגוע בהוראה הקיימת בדבר הגשת רשימת מועמדים חדשה על ידי 750 בוחרים.
15. (א) מפלגה לא תעסוק במישרין או בעקיפין בפעילות כלכלית.
(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע מפלגה מלהחזיק ולעשות פעולות בנכסים במידה הדרושה כדי לנהל פעילותה הארגונית וההסברתית, לרבות הוצאות כתבי עת עתונים ופרסומים.
16. מפלגה תנהל ספרי חשבונות, מאזנים ודוחות כפי שיקבע שר המשפטים בתקנות. לענין ניהול הפנקסים וביקורת מבקר המדינה דין גוף שבשליטת מפלגה כדין המפלגה.
17. (א) לא יהיו למפלגה הכנסות לבד מאלה:
(1) דמי חבר;
(2) תרומות;
(3) הכנסות הנובעות מפעילות כמפורט בסעיף 15(ב);
(4) כספי מימון שנתקבלו לפי חוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973.
(ב) על תרומה של למעלה מ-250,000 לירות שניתנה ממקור אחד תוך פרק זמן של ששה חדשים, בין שנתקבלה בארץ ובין שנתקבלה בחוץ לארץ, תדווח מפלגה למבקר המדינה בדיווח מיוחד תוך 30 יום מיום קבלת התרומה.
(ג) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת רשאי לשנות את הטכום הנזכר בסעיף קטן (ב).

18. חבר בני אדם שאינו רשום כמפלגה לפי החוק המוצע לא יהא זכאי למימון על פי חוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973 שיתוקן בהוצאם.
19. חבר בני אדם לא ישא שם הכולל את המלה "מפלגה" אלא אם כן ברשם בפנקס המפלגות על פי הוראות החוק המוצע.
20. יקבע כי העובר על הוראות עיקריות 13 עד 15 ו-17 להצעה זו דינו קנס בסך מאתיים וחמישים אלף לירות או פי שלש מטובת ההנאה שהופקה בעבירה האמורה, הכל לפי הטכום הגדול יותר.
21. (א) תקבע הוראת מעבר לפיה אגודה עותומאנית שיש לה סיעה בכנסת תהא רשאית תוך ששה חדשים מיום תחילתו של החוק להרשם כמפלגה לפי הצעה זו, ובמשך התקופה האמורה תוסיף ותקבל כספי המימון לפי חוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973.
- (ב) תקבע הוראת מעבר לגבי הפסקת הפעילות הכלכלית של מפלגות קיימות הנזכרות בסעיף קטן (א).
- (ג) חוק העמותות לא יחול על מפלגה שנרשמה לפי חוק זה.

ג. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

המפלגות מהוות חלק חיוני של המשטר הדמוקרטי. תרומתן למשטר זה מתבטאת בהשתתפותן בגיבוש רצונו הפוליטי של העם בכל שטחי החיים הציבוריים, בהשפעתן על עצוב דעת הקהל וקידום השתתפותו הפעילה של האזרח בחיים הפוליטיים.

חשוב, איפוא, לפתח, להגן ולפקח על המסגרות המדיניות הללו, לקיומן של משטר דמוקרטי תקין. ואמנם, המחוקק הישראלי מצא לראוי, בחוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973, לממן הוצאות מפלגה לארגון פעולותיה, לתעמולה, להסברה ולקיום הקשר הארגוני והרעיוני עם הציבור והוצאות נהירות תוך קביעת ביקורת של מבקר המדינה.

כיום מאגדות מרבית המפלגות במסגרת החוק העותומאני של האגודות (1909). חוק זה לוקה בליקויים חמורים הן מבחינת מבנהו והן מבחינת הוראותיו, והוא מעמיד קשיים בדרך ההגשמה הלכה ולמעשה של ההוראות המועטות הקיימות זו. ליקויים אלה מצאו ביטויים בדברים הבוטים של השופט חשין בע.א. 150/56 (פד"י י"ז: 84 בעמ' 810):

"לפי החוק הקיים - חוק האגודות, משרידיה המועטים של הירושה המשפטית העותומאנית - אין השלטונות מוסמכים להתערב בניהול - נכון יותר: באי-ניהול - ענייניהם הפנימיים של האגודות, אלא במידה הזעומה הקבועה בסעיף 6 של החוק, ועניינים אלה באגודות רבות... מתנהלים בעצלתיים, ללא כל סדר ומשטר, ואיש הישר בעיניו יעשה."

הצעה זו באה להבטיח בחוק הישראלי את חופש התאגדותן של המפלגות, את מעמדן החוקי, את קיומן של דמוקרטיה פנימית בתוך המפלגות ואת בקורתן של מבקר המדינה.

ההצעה מגדירה מפלגה כחבר בני אדם הממלאים אחד שני תנאים: אחד - שאיפה לקדם

בדרך חוקית מטרת מדיניות או חברתיות, ומאידך שאיפה להביא ליצוגם על ידי נבחרים בכנסת, ברשות מקומית או בגופים ציבוריים גדולים. מכאן, מה שמאפיין את המפלגה הוא שאיפה להשתתף השתתפות פעילה בעיצוב רעיונותיה בדרך הפוליטי או בגוף שיש לו תפקידים ממלכתיים ניכרים.

האיסור היחיד להתאגדות במפלגה יחול על חבר בני אדם שמטרתו לשלול יסודות קיומה, בטחונה ואופיה הדמוקרטי של מדינת ישראל.

המפלגה תהא תאגיד מבוקר בפיקוחו של מבקר המדינה בכל הנוגע לטוהר המידות ושמירת הוראות החוק המוצע וחוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973.

למפלגה יהיו מספר מוסדות חובה שהם: המוסד העליון, המוסד המבצע, מוסד ביקורת ובית דין. המוסד העליון יהיה מוסד נבחר שיקיימו לו בחירות לפחות אחת לחמש שנים. מפלגה תחוייב לקבל תקנון ולפעול על פיו, וכן לנהל ספרי חשבונות, מאזנים ודוחות פי שיקבעו בתקנות.

על המפלגה ייאסר לעסוק בפעילות כלכלית, ויוגבלו מקורות המימון של המפלגה, עם זאת תקבע תקופת מעבר לגבי הסדרת נושאי המימון והפעילות הכלכלית של מפלגות קיימות.

חבר בני אדם שלא יתאגד כמפלגה לפי החוק המוצע, לא יהא רשאי להקרא מפלגה, לא יהא זכאי להגיש מועמדים לבחירות לכנסת ולא יהא זכאי למימון על פי חוק מימון מפלגות. הכוונה היא בשלב סופי של ניסוח הצעה זו לשלב את שני החוקים, חוק המפלגות וחוק מימון מפלגות, בנוסח אחד. העובר על הוראות האיסורים הכלכליים שייקבעו בחוק המוצע צפוי לקנס עד מאתיים וחמישים אלף לירות או פי שלש מטובת ההנאה בעבירה כאמור.

לנוכח מהותו של הנושא ולנוכח המגמה לרכז את הרשמים של תאגידים במשרד המשפטים מוצע כי שר המשפטים הוא שיהא הממונה העל החוק המוצע.

השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

1. יתוקן חוק הבחירות לכנסת באופן שיאמר בו שהרשות להגיש מועמדים תהיה רק למפלגה הרשומה והזכאית לפעול על פי החוק המוצע מבלי לפגוע בהוראה הקיימת בדבר חובת הגשת רשימת מועמדים חדש ע"י 750 בוחרים.
2. יתוקן חוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973 באופן שיובהר בו שמפלגה שאינה רשומה לפי החוק המוצע לא תהא זכאית למימון, והוראות חוק מימון מפלגות ישולבו בחוק המוצע.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה על תקן וההיבט המינהלי של המשרד הממונה על ביצועו
 רחוק יחייב פתיחת מידר של רשי המפלגות, הוספת תקן של ריש, עוזר לרש ומזכיר.

- ו. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידו על האמור בתזכיר - מבחינה משפטית.
 - ז. הממונה על התקציבים אינו מתנגד לתזכיר מבחינה תקציבית.
 - ח. לא הוגשו הסתייגויות לתזכיר.
- מוגש על-ידי שר המשפטים
 י"א בשבט תש"ס (80 .1 .29)

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ב בשבט תש"ם
30 בינואר 1980

ש מ ר

(470)

אל : חברי הממשלה

המנהלים הכלליים, משרדי הממשלה
נציב שירות המדינה
הממונה על התקציבים, משרד האוצר

מאת: המשנה למזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם החלטה מס. כל/85
של ועדת השרים לעניני כלכלה, מישיבתה ביום י"א בשבט תש"ם
(29.1.80):

הוועדה לאישור חריגים בענין כוח-אדם י"כל/85.

מ ח ל י ט י מ :

(א) לבטל את החלטה מס. כל/75 של ועדת השרים
לעניני כלכלה מיום ב' בשבט תש"ם (20.1.80).

(ב) ועדה בהרכב נציב שירות המדינה, הממונה
על התקציבים ונציג המשרד הנוגע בדבר, תוסמך,
במקרים מיוחדים, להפסיד משרות בודדות
בשירות המדינה.

החלטות הוועדה תופצנה בין חברי ועדת השרים
לעניני כלכלה, ואם לא תהיינה השגות לחברי
ועדת השרים תוך שבועיים מיום קבלת ההחלטה -
יראו את ההחלטות כמאושרות על-ידי ועדת השרים
לעניני כלכלה."

ב כ ר כ ה

מיכאל ניר

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

1941-1942

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"א בשבט תש"ם
29 בינואר 1980

ש מ ר

(469)

אל: חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם החלטה
מס. 408 של הממשלה, מישיבתה ביום ט' בשבט תש"ם (27.1.80):

תקציב המדינה לשנת הכספים 1980 "408.

מ ח ל י ט י מ :

(א) לקבל החלטה על מסגרת התקציב.

(ב) לקבל את הצעת שר האוצר כי מסגרת תקציב המדינה
לשנת הכספים 1980 תהיה 405 מיליארד ל"י. ועדת
השרים לענייני כלכלה תבדוק את פרטי הצעת התקציב
ותגבש הצעה שתובא לממשלה לקראת הגשת הצעת חוק
התקציב לכנסת.

ראש-הממשלה מנחה את ועדת השרים לענייני כלכלה:-

אין לקצץ בסעיפי החזרת חובות, תקציב הבטחון כפי
שסוכם בין שר האוצר לשר הבטחון וקיצבאות ילדים.
יש למצוא דרך להמשיך במפעל שיקום השכונות ובתנופת
הבניה."

ב ב ר כיה
אריה נאור

העתק: נגיד בנק ישראל
היועץ המשפטי לממשלה

מזכירות הממשלה

ירושלים, ו' בשבט ה'תשי"ם
24 בינואר 1980

ש מ ר
(468)

אל: חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

לקראת הדיון בממשלה בענין ההערכות בנגב, מצ"ב
חוברת המציגה את עיקר הנושאים בפיתוח תשתית הנגב ואת המלצות
ועדת המנכ"לים שפעלה בענין.

...

החומר הוא פנימי ואינו מיועד לפרסום.

ב ב ר כ ה

אריה נאור

העתק: סגן שר הבטחון

מזכירות הממשלה

ירושלים, ה' בשבט תש"ם
23 בינואר 1980

ש מ ר

(467)

אל : חברי הממשלה

מאת : המשנה למזכיר הממשלה

הנדון: חומר לוועדת השרים לעניני פנים,
שירותים ואיכות הסביבה

מצורף בזה העתק מכתבו של סגן היועץ המשפטי למשרד
הפנים, בענין תזכיר-הצעת חוק התכנון והבניה (תיקון) (היטל
השבחה), תש"ם-1979 (תוספת א' לנספח 20 פש בוסח מתוקן).

הנושא רשום על סדר-יומה של ועדת השרים.

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

העתק: היועצים המשפטיים, משרדי הממשלה
היועץ המשפטי, משרד מבקר המדינה
היועץ המשפטי, בנק ישראל
היועצת המשפטית למינהל הכנסות המדינה
נציב שירות המדינה
הממונה על התקציבים, משרד האוצר

מדינת ישראל

משרד הפנים

הלשכה הראשית

ירושלים

תאריך: ה' בשבט תש"ם
23 בינואר 1980

מספר: 51216

אל: ד"ר מ. ביר, סגן מזכיר הממשלה

הגדרה: תזכיר-הצעת חוק התכנון והבניה (תיקון) (היטל השבחה),
תש"ם-1980.

לקראת ישיבתה הקרובה של ועדת השרים לענייני פנים, שירותים ואיכות הסביבה אבקש להודיע:

1. בהתאם לאמור בסעיפים (ו) ו(ז) בהחלטה פש/4 של ועדת השרים מיום ט"ו בכסלו תש"ם (5.12.79) ולאחר בירור משותף עם מר מ. גלס, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה), ניתן לדעתנו לשבות את תזכיר הצעת החוק כלהלן:

(1) עיקר 2(ג) המאפשר הפחתת ההיטל בהתאם למספר שנים שבהם הוחזקו המקרקעין - יימחק.

(2) עיקר 3 הקובע כיצד תחושב ההשבחה ניתן לשינוי בהתאם להצעתו של השר בסים ושל משרד השיכון כך שבמקום עיקר 3(א) יבוא:

"השבחה לפי החוק המוצע תהא ההפרש בין השווי של כל סוג מקרקעין שבתחום התכנית לאחר אישור התכנית ובין השווי לפני אישור התכנית, בהתאם ללוח שומה שייקבע בסמך לאישור התכנית, כאשר בעת חישוב העליית השווי לא ילקחו בחשבון עליות בשווי הקשורות לציפיות עקב השינוי הצפוי. היטל ההשבחה ישולם בעת מימוש הזכויות המוענקות על ידי התכנית, אולם כדי לשמור על ערכו הריאלי של סכום ההשבחה שייקבע בלוח השומה, יוצמדו הסכומים למדד יוקר המחיה, או למדד יוקר הבניה, וההיטל ישולם כסמך שניניהם".

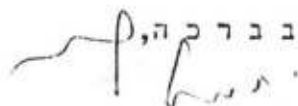
2. בהתאם לאמור בסעיף (ח) של ההחלטה פש/4, השאלה של תחולת החוק על אדמות המדינה ואדמות שבניהול מינהל מקרקעי ישראל - בידונה בועדה משותפת של נציגי המשרדים הנוגעים בדבר. ה"כן נוסח של סיכום החלטה והמשרדים נתבקשו להעיר הערותיהם לטיוטת נוסח סיכום שהושג בועדה.

2/

תוספת א' לנספח 20 פש נוסח מתוקן
(23.1.80)

מאחר שפרס בתקבלו הערות כל המשרדים, ולאחר שמינהל מקרקעי ישראל חזר בו
והביע דעתו כי ההסדר בין המינהל ובין הרשויות המקומיות מוטב שלא ייכלל
בחוק, בבקש הנחיית ועדת השרים באם לכלול את ההסדר בחוק - או להשאירו מחוץ
למסגרת החוק.

ב ב ר כ ה, פ

יחזקאל לורי

סגן בכיר ליועץ המשפטי

העתקים: מר ח. קוברסקי, המנהל הכללי, משרד הפנים
מר מ. גלס, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
מר י. דש, סמכ"ל תכנון, משרד הפנים
מר א' הכט, מנהל האגף לכספים ותקציבים ברשויות המקומיות

יל/רא

מזכירות הממשלה

ירושלים, ה' בשבט תש"ם
23 בינואר 1980

(466)

אל : חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: מינוי למועצה להשכלה גבוהה

על-פי סעיף 17 בתקנון לעבודת הממשלה, אני מתכבד להביא להחלטתכם הצעה בדבר מינוי למועצה להשכלה גבוהה:

"הצעה להחלטה"

מחליטים : על-פי סעיף 4א' לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, להמליץ בפני נשיא המדינה למנות את פרופ' יהודית בירק לחברה במועצה להשכלה גבוהה, במקום פרופ' יואש ועדיה.

דברי הסבר

לפי סעיף 4א' לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, הנני ממליץ על מינויה של פרופ' יהודית בירק לחברה במועצה להשכלה גבוהה במקום פרופ' יואש ועדיה, אשר נתמנה לסגן נשיא לענייני מינהל באוניברסיטה העברית בירושלים, ולפיכך התפטר מחברותו במועצה.

פרופ' יהודית בירק משמשת כדיקן הפקולטה לחקלאות ברחובות.

בהתאם לסעיף 5 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תכהן פרופ' בירק עד תום כהונתה של המועצה הנוכחית שמונתה על-ידי נשיא המדינה ביום י"ז בחשוון תשל"ז (10 בנובמבר 1976) לתקופה של חמש שנים.

מוגש על-ידי שר החינוך-והתרבות"

אם לא תוגש הסתייגות מההצעה הנ"ל תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה.

ב כ ר כ ה
אריה נאור

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ז בטבת תש"ם
16 בינואר 1980

(465)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: דין-וחשבון הוועדה הממלכתית
לבדיקת מעמד המורה ומקצוע
ההוראה

שר החינוך-והתרבות ביקשני להעביר לעיונכם את

דין-וחשבון הוועדה הממלכתית לבדיקת מעמד המורה ומקצוע

... ההוראה, המצורף בזה.

ב ב ר כ ה

ב/אריה נאור

מדינת ישראל

**דין וחשבון הוועדה הממלכתית
לבדיקת מעמד המורה
ומקצוע ההוראה**

דצמבר 1979

ירושלים, כסלו תש"ם

מדינת ישראל

**דין וחשבון הוועדה הממלכתית
לבדיקת מעמד המורה
ומקצוע ההוראה**

דצמבר 1979

ירושלים, כסלו תש"ם

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

1909

1910

1911

1912

1913

1914

1915

1916

1917

1918

1919

1920

1921

1922

1923

1924

1925

1926

1927

1928

1929

1930

1931

1932

1933

1934

1935

1936

1937

1938

1939

1940

1941

1942

1943

1944

בישיבתה מיום ח' באלול תשל"ח, 10 בספטמבר 1978, החליטה הממשלה להקים ועדה ממלכתית לבדיקת מעמד המורה ומקצוע ההוראה ולהטיל על שר החינוך והתרבות להגיש לה, תוך שבועיים, הצעה להרכב הוועדה וכתב סמכותה.

בהתאם להחלטה זו, ובתיאום עם ארגוני המורים, מינה שר החינוך והתרבות מר זבולון המר, בי"ז בטבת תשל"ט, 16 בינואר 1979, ועדה בהרכב דלקמן:

השופט ד"ר משה עציוני - יושב ראש

ד"ר לאה אדר - חברה

פרופ' מיכה חן - חבר

ד"ר דן לורנץ - חבר

פרופ' יעקב נאמן - חבר

מר אריה סימון - חבר

פרופ' אבנר שאקי - חבר

במבוא למכתב המינוי נאמר, כי:

"לנוכח המשימות בפניהן עומדת מערכת החינוך בישראל והצורך החיוני להבטיח עלייה מתמדת של רמת החינוך תבחן הוועדה את הנושאים המפורטים להלן ותציע דרכים ואמצעים לשיפור המצב הקיים:

- א. דימוי עובד ההוראה בציבור;
- ב. משיכת כוחות הוראה מעולים למערכת החינוך;
- ג. הכללים הנהוגים לקבלת תלמידים למוסדות להכשרת מורים, לכניסתם למקצוע ההוראה ולפרישתם ממנו;
- ד. סדרי העבודה בבית-הספר ותנאי העבודה של כל עובדי ההוראה;
- ה. הבטחת הכשרה נאותה והשתלמות מתמדת במקצוע ההוראה ומתן תמריצים נאותים לכך;
- ו. רמת ההכנסה והשכר של עובדי ההוראה בהשוואה לקבוצות אקדמאים אחרות במשק;
- ז. העצמאות הפדגוגית והמינהלית של המורה ושל המוסד החינוכי;
- ח. הדרכים לקידומו של עובד ההוראה במערכת החינוך, תוך קביעת מסלולי קידום;
- ט. המערכת התפקודית ויחסי הגומלין בתוך בתי-הספר."

לרכז הוועדה נתמנה עו"ד אפרים יפהר ממשרד החינוך והתרבות. הוא כיהן בתפקיד זה מספר חודשים ולאחר מכן נקרא לשירות מילואים למספר שבועות. כדי לא לעכב את עבודת הוועדה נתמנתה במקומו עו"ד ריקי הדר מאותו המשרד. בזמן היותו רכז הוועדה הכין עו"ד אפרים יפהר את התשתית המשרדית והארגונית לדיוני הוועדה, השתתף בהם באופן פעיל ותרם את תרומתו בהבהרת הבעיות שעמדו לדיון, בהסתמכו על ניסיונו הרב במשרד החינוך. על כך נתונה לו תודת הוועדה.

עם מינויה של עו"ד ריקי הדר לרכז הוועדה היא פעלה במרץ רב להסדרת ענייני הוועדה, במידה שלא הוסדרו עדיין; דאגה לקיומן הסדיר של ישיבות הוועדה והיתה לעזר רב, הן לחבריה והן לוועדה בכללותה. עו"ד הדר גילתה עירנות רבה לכל בעיותיה של הוועדה ועשתה רבות כדי להקל על עבודתה; היא פעלה במסירות להחשת דיוניה ועזרה בגיבוש המלצותיה ובהכנת הדו"ח. הוועדה מביעה לה בזה את הערכתה המלאה ואת תודתה המיוחדת.

מינויה של הוועדה נעשה על רקע שביתת המורים אשר נמשכה כחודש וחצי (7 ימים בחודש ספטמבר - של חברי הסתדרות המורים ו-38 ימים בחודשים נובמבר-דצמבר - של חברי ארגון המורים העל-יסודיים).

על נזקיה של השביתה ועל פגיעתה במעמד המורה, בעיקר בעיני התלמידים, אפשר ללמוד, ולו במעט, ממסקנות ועדת החינוך והתרבות של הכנסת ומתוך המכתבים הרבים שהגיעו למשרד החינוך ולוועדה.

ועדת החינוך והתרבות של הכנסת אשר דנה בדבר קבעה, בין השאר:

1. " הוועדה מצטערת על כך, שההתדרדרות במעמד המורה בישראל הוותה גורם לפרוץ שביתה ממושכת כל כך. שיפור מעמדו המקצועי והחברתי של המורה בישראל הפך לכורח המציאות ומפתח לקידום מערכת החינוך. הוועדה סמכה ידיה על הקמת 'הוועדה למעמד המורה', תוך תקווה שוועדה זו תתרום למשיכת כוחות טובים להוראה.
2. הוועדה פונה לממשלה לפעול ליישום מסקנות הוועדה למעמד המורה."

באשר לתגובות התלמידים נסתפק בציטוט מכתב של תלמיד, שהובא לפני הוועדה על-ידי אחד המנהלים, ציטוט המדבר בעד עצמו, אם כי אין לשכוח שהמורים עצמם כאבו וכואבים את המצב שהביא לצעד קיצוני זה של שביתה.

ואלה דברי התלמיד:

"שביתת המורים שהסתיימה זה מכבר (לשמחה או לצער הנוגעים בדבר) מוטטה אצלי כתלמיד או כאזרח לעתיד את רסיסי האימון וההערכה שיש לי כיום לעולם המבוגרים, השולט בפועל במדינה, בה אהיה פעיל בעוד כמה שנים.

מורים אשר רואים עצמם כמחנכים ומעצבי דמות לעתיד, לימדו אותי דבר אחד: 'כל דאלים גבר'.

לעיני התלמידים נתקבלה תמונה מכוערת של שלטון הנאבק במחנך - והמחנך הנאבק בו - כאשר נושא המאבק הוא כסף. יהיה נימוק צודק אשר יהיה לשביתה זו, הרי זכר תמונה זו הינו בלתי ניתן למחיקה. אם אנו הנוער של היום, נהפך לציבור בעל רמת מוסר ועקרונות הרי נהיה לכאלה רק כריאקציה להתנהגות דור בני המיסדים אשר על ברכיו חונכנו. אינני מאשים ציבור מסוים במעשה מסוים, אלא מתריע על תופעה כללית ורק חבל כי במשך תקופת חינוכנו לאזרחים לא קיבלנו דוגמא אישית. אינני חושב כי מישהו ניצח במאבק המורים, אני חושב שכולם הפסידו."

בישיבת הפתיחה של הוועדה, שהתקיימה ביום 29 בינואר 1979, הוסיף שר החינוך והתרבות, מר ז' המר, להבהיר לפניה ביתר פירוט את המטרה שעמדה לפני הממשלה בהחליטה על הקמת הוועדה. מן הראוי שנצטט חלק מדבריו:

"הוועדה הוקמה על-ידי הממשלה בהסכמה ובעידוד של המורים מתוך דאגה שיש בנו למעמד המורה בחברה הישראלית, ומפני הרצון שיש לנו לחזק את המעמד הזה ולהעלות אותו. נדמה לי, שזהו האתגר המרכזי בתקופה שלנו, להעלות את ערך המורה ולהקים אותו כדי שהעם יוכל להתמודד עם האתגרים העומדים לפניו. מפני שבעיניי המפתח ליצירה בחברה שלנו הוא בירי המחנכים את המוחות והלבבות של הדור החדש.

חזון רחוק מאד יצר את הציונות ומסירות גדולה איפשרה את הגשמת המדינה. במציאות השוחקת היומיומית נשתחק במידה מסוימת החזון, ומול אתגרים בלתי-פוסקים לא די בחיים רגילים, חסרי משמעות וחסרי יעוד. תפקידנו - לחדש במציאות היומיומית את כוח החזון, את הרוח; אני מאמין, שבכך תלוי עתיד העם והחברה; אני מאמין, שזה במידה רבה תלוי במורה. לכן זה עניינו של כל אחד מאיתנו, ושל כל אזרח במדינה זו, לחזק את מעמד המורה, למשוך את הטובים יותר שיבואו להוראה, לדאוג שלא יברחו ממנה, ליצור הזדמנות וכלים לחידוש ולהתקדמות.

המורים בעיניי אינם סקטור מסוים, אלא הם עתיד האומה, וזה ייקבע בהצעות הוועדה: האם יבואו, מי יבוא, איך הם יתפקדו. התקווה שלי, שההחלטות תכאנה כבוד גדול

יותר בחברה למעמדו של המורה. אנחנו מצפים מהוועדה לחזק את כבוד המורה גם כלפי עצמו ולתת הזדמנות למורה לצמוח מתוך תפקידו; שהתחדשות תמידית תהיה מרכיב יסודי במעמדו של המורה; שיהנה מסיפוק בעבודתו; שיהיה לו אתגר רוחני; שיראה בכיתה שלו את עתיד האומה ותקוותה וירגיש שביכולתו לעשות זאת; להביא להחזרת האמונה בכוחו של החזון לצמוח במציאות. צריך שהמורה יוכל להתפנות מדאגות ולהתמסר ליעודו."

לאחר ישיבת הפתיחה פנתה הוועדה אל הציבור מעל דפי העיתונות וביקשה את עזרתו. היענות הציבור היתה למעלה מהמשוער. במשרדי הוועדה נתקבלו כ-300 פניות ותזכירים - ובחלקם נכללה בקשה להופיע לפני הוועדה.

הוועדה לא יכלה, מחוסר זמן, להיענות לכל הפונים ושמעה כ-140 עדים; היא מביעה בזה את תודתה לכל אלה שהופיעו לפניה או שהגישו את הצעותיהם בכתב, הצעות שהיו לה לעזר רב.

הוועדה החלה בישיבותיה הפומביות בח' בשבט תשל"ט, 5 בפברואר 1979, וקיימה 26 ישיבות פומביות ו-16 ישיבות בהשתתפות חברי הוועדה בלבד.

עם קום הוועדה הוסכם על דעת שר החינוך והתרבות, כי נציגי הסתדרות המורים, נציגי ארגון המורים העל-יסודיים ונציגי משרד החינוך ישמשו משקיפים בוועדה, ובשלב מאוחר יותר הצטרפו כמשקיפים נציגי האוצר ונציגי השלטון המקומי. יש לציין, שמשקיפים אלה נטלו חלק פעיל בדיוני הוועדה וכי נציגי ארגוני-המורים דאגו לייצוג מלא של כל המגזרים במערכת החינוך.

הוועדה שמעה את נציגי הגננות, המורים בחינוך היסודי, בחטיבות-הביניים, בחינוך העל-יסודי, בחטיבה העליונה של החינוך העל-יסודי, במוסדות להכשרת מורים; נציגי מורי-מקצוע, מנהלים, מפקחים, מורים בחינוך הטכנולוגי, מורים בחינוך הערבי.

כמו כן הופיעו לפני הוועדה נציגי ארגון ההורים הארצי, נציגי השלטון המקומי, אשר ייצגו גם את 3 הערים הגדולות (ירושלים, תל-אביב וחיפה), ונציגי משרד החינוך והתרבות, כראשותו של המנהל הכללי, מר אליעזר שמואלי. מלבדו הציג את עמדת משרד החינוך והתרבות בהרצאה מקיפה מר יהודה שרליון, אשר ליווה את הוועדה במשך כל דיוניה כמשקיף, ופקידים בכירים אחרים, אשר השלימו את הרצאתו של מר יהודה שרליון.

מטעם האוצר הופיע ד"ר אברהם פרידמן, נציב שירות המדינה, ועזרו על ידו מר אורי לאור ומר יגאל שחם.

מטעם השלטון המקומי הופיעו מר יוסף גדיש, יו"ר ועדת החינוך של מרכז השלטון המקומי, ד"ר שמשון שושני, מנהל אגף החינוך בעירית ת"א, מר יואל שפטן, מנהל המחלקה לחינוך בעירית ירושלים, ומר מנחם קפלן, מנהל המחלקה לחינוך בערד.

לעזר רב לוועדה היו נציגי הסתדרות המורים ובראשם ד"ר שלום לוי ונציגי ארגון המורים העל-יסודיים ובראשם מר ראובן אבירם ז"ל, אשר לדאבון לבנו נפטר לפני שהוועדה סיימה את עבודתה. המנוח תרם רבות להבהרת טענות ארגונו. לאחר פטירתו ייצג את ארגון המורים מר בנימין ולר.

נוסף על נציגי הארגונים והמוסדות, שהוזכרו לעיל, נעזרה הוועדה בעדויות מרצים במוסדות להשכלה גבוהה, אנשי חינוך ואנשי ציבור.

הוועדה ביקרה במשך יומיים במוסדות-חינוך בקרית-שמונה כדי לעמוד על הבעיות המיוחדות של עיירות פיתוח וספר; היא נפגשה שם עם ראשי מחלקות החינוך, מורים ומנהלים בגנים ובבתי-הספר היסודיים והתיכוניים, ועם נציגי היישובים במועצה האזורית גליל עליון. הוועדה התרשמה מצורת הטיעון ומהרמה שגילו המורים בישיבות עם הוועדה ושמחה להיווכח כי גם ביישובי הספר, למרות התנאים הקשים, נמצאים חלוצים בשדה החינוך שמערכת החינוך יכולה להתגאות בהם.

לפי הצעת ראש עירית ת"א, מר שלמה להט, ביקרה הוועדה בשכונת התקווה בתל-אביב כדי להתרשם מהבעיות המיוחדות הקיימות בשכונות מצוקה. היא נפגשה שם לשיחות עם גננות, מורים ומנהלים ושמעה הסברים מסגן ראש עירית ת"א, מר חיים בסוק, ומר"ר שמשון שושני, מנהל אגף החינוך בעירית ת"א, אשר ליווה את הוועדה בסיורה במוסדות החינוך.

הוועדה נעזרה רבות בתזכירים המקיפים, שהוגשו על-ידי משרד החינוך והתרבות, הסתדרות המורים, ארגון המורים העל-יסודיים, משרד האוצר, מרכז השלטון המקומי וארגון ההורים הארצי.

הוועדה נתקלה במהלך עבודתה בקשיים לא מעטים, הן מפאת היעדרם של חלק מחברי הוועדה לרגל יציאתם לחו"ל והן בגלל הצורך בהחלפת רכזי הוועדה, כפי שצוין לעיל.

ד"ר לאה אדר התפטרה כעבור מספר חודשים מחברותה בוועדה מפאת נסיעתה לחו"ל. עד להתפטרותה נטלה חלק פעיל בדיוני הוועדה ותרמה לא מעט לחידוד ולליבון הבעיות. יש להצטער על שלא ניתן לוועדה להיעזר בנסיונה ובידע הרב שלה בתחום מדע החינוך גם בשלב גיבוש המלצותיה הסופיות.

עם סיום עבודת הוועדה וגיבוש המלצותיה התפטר מהוועדה פרופ' יעקב נאמן מהטעמים שהובאו במכתב ההתפטרות, המצורף לדו"ח זה במקום חתימתו על הדו"ח.

מן הראוי לציין, שפרסום דו"ח הוועדה התעכב בגלל סירובו של משרד האוצר למסור לוועדה את הנתונים שיאפשרו לה לבחון ולבדוק את רמת ההכנסה והשכר של עובדי ההוראה בהשוואה לסקטורים אחרים במשק. הוועדה לא מצאה כל צידוק לסירוב זה, אשר מנע ממנה למלא את תפקידה, כפי שהוטל עליה על-ידי הממשלה. כתוצאה מכך נאלץ יו"ר הוועדה להתפטר ועמו יתר חברי הוועדה. רק עם הגשת הנתונים חזרה בה הוועדה מהתפטרותה והמשיכה בעבודתה.

בגוף הדו"ח, הדרך בהמלצותיה ובמסקנותיה של הוועדה, נידונות ביתר הרחבה הטענות שהושמעו לגבי מעמדו של המורה; בשלב זה נסתפק בציון, כי הטענות העיקריות התרכזו בתחומים האלה:

- (א) נמיכות שכרו של המורה, בעיקר שכרו של המורה המתחיל;
- (ב) ריבוי מורים בלתי-מוסמכים במערכת החינוך;
- (ג) חוסר השתלמות והכשרה מתאימות;
- (ד) שחיקה מתמדת והצורך בפרישה מוקדמת;
- (ה) משיכת כוחות הוראה צעירים ומוכשרים;
- (ו) חוסר בכללי אתיקה מקצועית;
- (ז) מחסור בבניינים למוסדות-החינוך ואי-התאמה של חלק מהם לתפקידם.

בעקבות החלטתה של הממשלה כפי שגובשה בכתב הסמכות, בעקבות החלטת ועדת החינוך והתרבות של הכנסת שציטטנו לעיל, ולאור דברי הפתיחה של שר החינוך והתרבות, שהובאו לעיל, לא היה ספק בעיני הוועדה, כי הכנסת והממשלה הן בדעה, שמעמד

המורה נתון במשבר חמור, משבר שבו מודים גם אנשי האוצר (תזכיר שהוגש לוועדה), אם כי אין הם רואים פתרון למצב בהטבת תנאי השכר של המורים.

לשכחם של נציגי ארגוני-המורים שהופיעו לפני הוועדה יש לציין, כי גם הם לא ראו בהטבת השכר בלבד את הדרך להעלאת מעמד המורה והסכימו לדעה, כי בדרך לשיפור מעמדו על המורה לא רק "לקבל" אלא גם "לתת" וכי הגיע הזמן שיוגדרו לא רק זכויותיו, אלא גם חובותיו.

מוסכם על הכול, כי לא תיתכן מערכת חינוך ראויה לשמה בלא מורים מעולים וכי כנפשנו הוא להעלות את מעמדם ולספק להם את הכלים המתאימים להתמודדות עם האתגרים העומדים לפני מערכת החינוך במדינתנו. יש להבטיח למורים משכורת שתאפשר להם קיום מכובד והולם, ללא צורך במקורות פרנסה צדדיים שלא פעם פוגעים במעמדם ושוללים מהם התמסרות מלאה לפעולה החינוכית בין כותלי בית-הספר.

תדמית המורה בציבור נפגעה לא מעט מהדעה הרווחת, כי הוא עובד רק שעות מועטות ונהנה מחופשות בלתי-סבירות. מן הראוי לציין כבר במבוא זה, כי מהנתונים שהוגשו לנו על-ידי נציגי ארגוני-המורים, נתונים שלא נסתרו, אנו למדים, שאין יסוד לטענה בדבר ריבוי החופשות וכי הן קצרות יותר מן החופשות בארצות אחרות, בפרט בארצות שאקלימן דומה לאקלים ארצנו.

אולם כדי לשנות את תדמיתו של המורה, הוועדה סבורה שיש לשאוף לכך, שהמורה ישהה בבית-הספר לא רק בשעות ההוראה, אלא גם בשעות נוספות עליהן, לצורך הפעולה המכוונת להקניית ערכים חינוכיים - בקשר הדוק עם התלמידים ובשיתוף פעולה עם המורים האחרים. על כך נרחיב, כמובן, את הדיבור בגוף הדו"ח.

הוועדה הייתה ערה למשימה הכבירה שהוטלה עליה כאשר, מצד אחד, ידוע היטב מצבה הכלכלי של המדינה ומיעוט האמצעים העומדים לרשותה, ומצד שני המדובר הוא במערכת החינוך, שבשלושים שנות קיומה של המדינה גדלה והתרחבה בממדים עצומים והגיעה לכלליות ולהיקף שכל מדינה מתקנת היתה מתגאה בהם. לפי המספרים שמשרד החינוך והתכנון הביא לפני הוועדה, מצויים כיום במערכת החינוך למעלה מ-60,000 מורים, כ-7,500 מוסדות חינוך ולמעלה מ-1,000,000 תלמידים.

כאמור, הוועדה היתה מודעת לקשיים הכלכליים בה מצויה המדינה ולמחסור הקשה בכוח אדם מיומן ומשכיל. לא פחות מודעת הוועדה לצרכים החיוניים של עם ישראל בתחום החינוך. בעידן טכנולוגי זה רק נוער בעל השכלה ורמת הכשרה גבוהה ובעל חוסן רוחני איתן יוכל לשמור על המדינה ולקיימה.

עשינו כמיטב יכולתנו כדי לבצע את המשימה שהוטלה עלינו, ואנו מקווים שמימוש המלצותינו אכן יביא, אם כי לא באופן מיידי, לשיפור מעמדו של המורה ומקצוע ההוראה - כפי שהוטל עלינו בכתב הסמכות.

ה מ ל צ ו ת

הערות מקדימות

1. הוועדה היתה מודעת, לכל אורך עבודתה, לשתי בעיות מרכזיות בעלות השפעה מפליגה על נושאי דיוניה: המצב הקשה, שבו נתון המשק הלאומי, והמחסור הקיים והצפוי של כוח-אדם בהוראה. היו שטענו, כי בהיות רוב ההצעות שהועלו לפני הוועדה כרוכות בהקצאה נוספת של משאבים חומריים או בהגדלת כוח-אדם או בשתיהן, אין אפשרות לשינויים רבים במצב המורה.

לפני הוועדה עמדה הברירה, לאמץ לעצמה עמדה זו, לראות את המצב הקיים כנתון ולהימנע מהצעות הדורשות הקצאת משאבים כאמור, או להציע, בתחום כתב סמכותה, קווי מדיניות לטווח בינוני - בהנחה שבהגשמתם ההדרגתית יהיה כדי לתרום לשינוי המציאות. הוועדה בחרה בדרך השנייה.

2. בין העדויות שהוגשו לוועדה היו עדויות חשובות על המצב בתחומי חינוך ייחודיים, כגון בבתי-הספר המקצועיים, בבתי-הספר הערביים והדרוזיים, בבתי-המדרש למורים ולגננות, בבתי-ספר פנימייתיים ובבתי-ספר מיוחדים. אילו נתנה הוועדה את דעתה, במידת ההעמקה הראויה, על הבעיות הספציפיות הקיימות בתחומים האלה, היתה מתעכבת הגשת המלצותיה לחודשים רבים, על כן נשארה הוועדה צמודה לסעיפים של כתב המינוי, הרלבנטיים לכלל עובדי ההוראה.

עם זה ממליצה הוועדה לפני משרד החינוך למנות ועדות מקצועיות לבדיקתן החוזרת של הבעיות המיוחדות הקיימות בתחומים הנ"ל.

3. המלצות הוועדה ערוכות לפי הסדר הבא:

א. הכשרת עובדי ההוראה (סעיפים ג', ו' של כתב המינוי);

ב. הכניסה למקצוע ההוראה והפרישה ממנו (ס' ג' של כתב המינוי);

- ג. סדרי העבודה בבית-הספר ותנאיהם; מעורבותו החינוכית והחברתית של המורה בבית-הספר (סעיפים ד', ה' של כתב המינוי);
- ד. המערכת התפקודית ויחסי הגומלין בתוך בית-הספר; העצמאות הפדגוגית והמינהלית של המורה ושל מוסד החינוך (סעיפים ח', י' של כתב המינוי);
- ה. השתלמות עובדי ההוראה (ס' ו' של כתב המינוי);
- ו. קידומו של עובד ההוראה ורמת הכנסתו בהשוואה לקבוצות אקדמאים אחרות (סעיפים ז', ט' של כתב המינוי).
- הוועדה מאמינה, שאימוץ המלצותיה יתרום לפתרון גם של הבעיות המצוינות בסעיפים א', ב' של כתב המינוי: דימוי עובד ההוראה בציבור, ומשיכת כוחות הוראה מעולים למערכת החינוך.
- אם כי הוועדה רואה את כלל ההמלצות כמשלימות זו את זו, לקראת היעד העיקרי של שיפור מעמד המורה ומקצוע ההוראה, היא מודעת לקשיים שלפניהם יעמוד משרד החינוך והתרבות כבואו ליישמן, ומטבע הדברים יהא עליו לקבוע סדר עדיפויות.
- למרות התלות ההדדית בין ההמלצות אין הוועדה רואה מניעה להגשים את חלקן כבר בעתיד הקרוב, למשל: מרכיב ההמלצות המנויות בפרק ו' ניתנות ליישום עוד בטרם ייושמו ההמלצות המפורטות בפרקים הקודמים לו.

פרק א' - הכשרת עובדי ההוראה

1. מבין העדויות הרבות, שהובאו לפני הוועדה, יצוינו הנתונים והטיעונים האלה:

1.1 כ-40% מהתלמידים בבתי-המדרש למורים ולגננות חסרים תעודת בגרות מלאה, ורק מעטים מצליחים למלא את החסר עד סוף לימודיהם. בדרך זו נכנס חלק ניכר של בוגרי הסמינרים אל מערכת החינוך כמורים בלתי-מוסמכים, וזאת - נוסף על מורים בלתי-מוסמכים, חסרי הכשרה פדגוגית, הנקלטים במערכת החינוך מדי שנה.

1.2 לא בכל המוסדות להכשרת מורים מניחה רמת ההוראה את הדעת; חלק מן המורים בסמינרים הם נעדרי השכלה אקדמאית.

1.3 מערכת בתי-המדרש למורים ולגננות עומדת בסימן של פיצול יתר. רק ב-11 מוסדות מבין 55 המוסדות הקיימים לומדים למעלה מ-400 תלמיד במוסד, ואילו ב-19 מוסדות (בהם 16 המכשירים מורים כוללים) לומדים פחות מ-100 תלמיד במוסד.

1.4 מבחינת משך הזמן ומבחינת הרמה הנדרשת אין שוויון בהכשרת מורים לחינוך ולהוראה של שכבות גיל שונות. אי-שוויון זה מנוגד לעיקרון המוסכם, שמבחינת רמת החינוך הראויה אין להעדיף תלמידים בני גיל אחד על משנהו.

1.5 הכשרת המורים באוניברסיטאות שמה דגש יתר על הכיוון המחקרי ואינה מטפלת במידה מספקת בבעיות, שלפניהן יעמוד המורה, בתחום תוכני ההוראה וההיבטים החינוכיים של תפקידו.

1.6 מורי חטיבת-הביניים והחטיבה העליונה מקבלים על-פי-רוב הכשרה להוראת מקצוע אחד בלבד. ריבוי הכיתות והתלמידים של מורה-המקצוע בבית-הספר העל-יסודי מצמצם את אפשרות המגע המחנך בינו לבין תלמידיו.

1.7 אין הכשרת-המורים לסוגיה מכינה במידה מספקת לעבודה החינוכית באזורי מצוקה ולהוראה בכיתות הטרוגניות.

1.8 אין חובת התמחות (סטאז') במקצוע ההוראה. המורה המתחיל אינו נהנה מהדרכה צמודה ונאלץ להתמודד לבדו עם הקשיים שבראשית הדרך.

2. ואלה המלצות הוועדה בתחום הכשרת עובדי ההוראה:

2.1 תהליך רצוף של הכשרה והשתלמות:

הוועדה מאמצת את הדעה, שלפיה יש לתפוס את ההכשרה וההשתלמות של עובד ההוראה כתהליך רצוף, המתחיל בכניסה למוסד להכשרת-מורים-ולגננות ונמשך לאורך כל שנות עבודתו.

2.2 מיון התלמידים במוסדות להכשרת מורים:

- א. לא יתקבל לבי"מ למו"ג אלא בעל תעודת בגרות מלאה.
- ב. ייקבעו דרכים נוספות למיון מועמדים למוסדות להכשרת-מורים למיניהם, כגון הסתכלות במועמד כשהוא נתון בסיטואציה מסוימת עם ילדים.
- ג. ייקבעו אמות-מידה ודרכים מחייבות לאיתור מוקדם ככל האפשר של תלמידים בלתי מתאימים לתפקידי חינוך והוראה.
- ד. לא תאושר עליית תלמיד לשנת-הלימודים האחרונה במוסד להכשרת-מורים, אלא אם כן השלים את כל חובות-הלימודים וההכשרה המוטלות עליו.

2.3 כיתות קדם-סמינריות:

על-יד אחדים מבתי-המדרש למורים ולגננות תקומנה כיתות קדם-סמינריות, שבהן יוכלו מועמדים מתאימים, חסרי תעודת-בגרות מלאה - אחרי שירות צבאי או לאומי - להשלים את לימודיהם התיכוניים. ייקבעו קריטריונים לקבלת תלמידים לכיתות אלה, שיתחשבו בין היתר בטעמים חברתיים וכלכליים, ויתנו עדיפות למועמדים הראויים לכך, ביחוד בני אזורי-מצוקה.

2.4 צמצום מספר בתי-המדרש למורים ולגננות:

הוועדה ממליצה על צמצום ניכר במספר המוסדות להכשרת מו"ג כאחד האמצעים ההכרחיים להעלאת רמתם ולייעולם. במיפוי מחדש - משרד החינוך יביא בחשבון את הצרכים המקומיים והאזוריים, יביא לסגירתם או למיזוגם של מוסדות קטנים ובינוניים - ויקצה את המשאבים הדרושים לתשתית המוסדות שיאושרו.

2.5 עובדי הוראה בבתי-מדרש למורים ולגננות:

- א. הוועדה ממליצה על קביעת קריטריונים אקדמאיים חד-משמעיים לקבלת תלמידים להוראה ולהדרכה בבתי-מדרש למו"ג. תואר אוניברסיטאי שני ותעודת-הוראה

יהיו תנאי כל-יעבור. תנאי נוסף שיוצג לגבי מועמדים לתפקידי הזרחה -
ניסיון הוראה בבית-הספר או בגן-הילדים.

ב. בתהליך המכלול של בתי-המדרש למו"ג יש למשוך אליהם כוחות הוראה,
בעלי גישה פדגוגית ועניין פדגוגי, מן העולם האקדמי. לשם כך, יש
ליצור בבתי-המדרש למו"ג תנאי עבודה ושכר, שיהיה בהם משום כוח משיכה.

2.6 פנימיות על-יד בתי-המדרש למורים ולגננות:

צמצום בתה"מ למו"ג, כמומלץ, יגדיל את אוכלוסית המוסדות שיוחלט על
השאריתם. הוועדה ממליצה על הרחבת הפנימיות הקיימות ועל הגדלת מילגות המחיה
הניתנות לתלמידים המתגוררים בפנימיות, תוך כדי עידוד שיטתי של תלמידים יוצאי
אזורי מצוקה או בני שכבות חברתיות חלשות.

2.7 רמה אחת של הכשרה לכל שכבות-גיל:

הוועדה ממליצה על הנהגת רמה אחת בהכשרה הפדגוגית
לכל שכבות הגיל ולכל מסגרות החינוך.

אחידות זו צריכה להתבטא

- ברמת ההוראה;
- ברמת הדרישות;
- במשך הלימודים;
- בתנאי ההסמכה והתעודה.

2.8 לפי שמוסדות-החינוך מבקשים להעסיק אנשים בעלי הכשרה ספציפית, כגון ראשי
מתיבתא (רמי"ם) בישיבות התיכונים או מהנדסים בחינוך המקצועי, על משרד החינוך והתרבות
לדאוג לכך, שתהיינה מסגרות מתאימות להכשרת אותם אנשים לתפקידם הפדגוגי.

2.9 הכשרת המורים באוניברסיטאות:

בהיותה ערה לעקרון החופש האקדמי פונה הוועדה אל המוסדות האוניברסיטאיים
הנוגעים בדבר בבקשה, לבדוק את אפשרות ביצוען של ההמלצות האלה:

א. הכשרה להוראה של יותר ממקצוע אחד, בין היתר בדרך שילובם של מקצועות
"שכנים" (ר' המלצה ס"ג של הוועדה הציבורית לבדיקת הריפורמה במערכת
החינוך בישראל);

ב. טיפוח ההיבט הפדגוגי יחד עם ההיבט המחקרי - או במקביל לו - בחוגים, שחלק ניכר מתלמידיהם מכשירים את עצמם להוראה, ועידוד תלמידים לפנות למקצוע ההוראה;

ג. לימוד עקרונותיהן ובעיותיהן של תכניות-הלימודים הנהוגות בבתי-הספר, עיון בתהליכי הלמידה האופייניים לכל מקצוע או לקבוצת מקצועות, וליבון גישות תכניות, פסיכולוגיות ודידקטיות, לקבוצות התלמידים השונות, ובייחוד לטעונים טיפוח.

כוח המלצות אלה יפה, כמובן, גם למכללות לחינוך.

2.10 ההכשרה המעשית:

א. הוועדה ממליצה, כי בכל מסגרות ההכשרה, לרבות בתי-הספר לחינוך שעל-יד האוניברסיטאות, תודגש העבודה הפדגוגית ביתר שאת כדי לאפשר לתלמידים התנסות מלאה ורציפה בסיטואציות פדגוגיות.

ב. הוועדה מאמצת את הדעה, כי יש ליעד למדריכים הפדגוגיים שבמוסדות להכשרת מורים מעמד מרכזי של "מחנכי מחנכים".

2.11 'הומניזציה':

הוועדה מאמצת את הדעה, שבד בבד עם 'אקדמיזציה' יש לשקוד על 'הומניזציה' בהכשרת המורים: על-ידי 'חינוך אדם רחב אופקים והכשרת מחנך' (עמנואל יפה) מצד אחד, ועל-ידי ליבון ההיבטים החינוכיים בתפקיד המורה והמשמעויות הערכיות של נושאי ההוראה מצד שני, ברוח מטרות החינוך כפי שהן מפורטות בסעיף 2 לחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953.

2.12 'סטאז':

הוועדה ממליצה על הנהגת שנת התמחות (סטאז') לאחר סיום הלימודים באוניברסיטה או בבי"מ למו"ג.

בשנת ההתמחות יודרך המורה-המתמחה (סטאז'ר) הדרכה צמודה על-ידי מורה-חונך, רצוי מקרב סגל המורים של בית-הספר שבו יורה.

פרק ב' - הכניסה למקצוע ההוראה והפרישה ממנו*

1. העדויות שנמסרו לוועדה בנושא זה התמקדו בשלושה תחומים:
 - 1.1 מערכת החינוך לשלביה קולטת מדי שנה מספר ניכר של עובדים חסרי הכשרה פדגוגית. לדבר זה יש השלכות חמורות על רמת ההוראה מחד גיסא ועל מעמד המורים מאידך גיסא.
 - 1.2 יש שמחוסר מעקב צמוד מתגלה אי-התאמתו של עובד הוראה בשלב מאוחר יחסית, לפעמים לאחר שהמורה הגיע כבר לקביעות.
 - 1.3 בחלק מן המורים והמורות הוותיקים קיים תהליך של "שחיקה", המתבטא בעייפות פיסית ונפשית ובמאמץ יתר לעמוד במתחים התמידיים שמתחייבים מן העבודה עם ילדים ובני-נוער, אך רק במקרים מעטים קיימת אפשרות של פרישה מוקדמת.

2. ואלה המלצות הוועדה:

- 2.1 הכניסה למקצוע ההוראה:
 - לא יתקבל כמורה במוסד-חינוך אלא מי שסיים בהצלחה את הכשרתו במוסד מוכר להכשרת מורים (בית-ספר-לחינוך או בי"מ למו"ג).
- 2.2 מורה-מתמחה (סטאז'ר):
 - א. שנתו הראשונה של מורה במערכת החינוך תהיה שנת התמחות (סטאז') - ר' פרק א, סעיף 2.12.
 - ב. המורה-המתמחה יקבל משכורת מלאה, אך יורה לא יותר מ-4/5 ממכסת שעות ההוראה. הזמן הנותר יוקדש לפגישות-הדרכה קבועות עם המורה-החונך, להשתתפות פעילה במשימות כלליות של ביה"ס (טיולים, מסיבות, פעילות חברתית, לימודי-עזר וכיו"ב) ולהשלמת השכלתו המקצועית והפדגוגית.

* מכאן ואילך - כל אימת שידובר ב מ ו ר ה , הכוונה גם ל ג נ נ ת , אלא אם כן נאמר אחרת.

2.3 תקופת ניסיון, קביעות והפסקת עבודה

- א. תקופת הניסיון של המורה תימשך בדרך כלל שנתיים - שנת הסטאז' ושנה נוספת.
- ב. בתום תקופת הניסיון יתקיים דיון בהמשך העסקתו של המורה, במסגרת שתיקבע על-ידי משרד החינוך והתרבות, בתיאום עם ארגוני המורים.
- בדיון יוחלט על אחת מאלה:
- מתן קביעות למורה;
 - הפסקת עבודתו של המורה;
 - הארכת הניסיון בשנה נוספת.
- ג. היה צורך בהפסקת עבודתו של המורה לפני תום תקופת הניסיון, יחליט על כך מנהל בית-הספר בתום שנת-הלימודים, באישור המפקח.

2.4 מורים בלתי-מוסמכים:

- א. על אף המחסור הקיים והצפוי בכוח-אדם להוראה יש להימנע ככל האפשר מהזמנת עובדים חסרי-הכשרה מלאה, גם ככוחות עזר להוראה, אפילו כתוצאה מכך לא ינוצל תקן השעות במלואו.
- ב. במקרים חריגים, כשבתוקף הנסיבות ולשם עצם קיום המערכת לא יהיה מפלט מהזמנת עובדים חסרי הכשרה מלאה (להלן: מורים בלתי-מוסמכים) - ייעשה הדבר בתנאים האלה:
- (1) מורים בלתי-מוסמכים יתחייבו להכשיר את עצמם לרמה הנדרשת מהם תוך ארבע שנים מיום כניסתם לתפקיד. במשך תקופה זו לא יגיעו לקביעות ולא ייהנו מזכויות קידום.
 - (2) עם סיום הכשרתם בהצלחה יהיה דינם כדין מורה בסוף תקופת הניסיון (ר' ס' 2.3 לעיל).
 - (3) לא סיימו הכשרתם כנדרש מהם, יוצאו מן המערכת ולא יוכלו לחזור אליה, אלא לאחר השלמה מלאה של הכשרתם.
 - (4) משרד החינוך ידאג להכשרתם של מורים בלתי-מוסמכים, שנתקבלו באופן זמני למערכת, מבחינת התכנית והארגון.

- (5) הכשרתם של מורים בלתי-מוסמכים, שיעבדו ביישובי ספר, באזורי מצוקה או ביישובים מרוחקים מן המרכזים, תהיה על חשבון משרד החינוך. מחצית שעות ההכשרה של מורים בלתי-מוסמכים א ל ה תיחשב כשעות הוראה בשכר, אלא אם כן תתקיימנה בימי חופשות לימודים.
- (6) ייקבעו הפרשי שכר משמעותיים בין מורה בעל הכשרה לבין מורה בלתי מוסמך (חסר ההכשרה המלאה).

2.5 פרישה:

- א. מורה יפרוש מן ההוראה בדרך-כלל בתום 30 שנות עבודה או בהגיעו לגיל פרישה, כקבוע בחוק, הכול לפי המועד המוקדם יותר.
- ב. למורה בן 50 ומעלה יש לאפשר פרישה מוקדמת, לאחר 25 שנות-הוראה.
- ג. מורה יוכל, בהמלצת המפקח, בכפוף לגיל הפרישה הקבוע בחוק, להאריך את שירותו מעבר ל-30 שנה לתקופה של 5 שנים, עם אפשרות הארכה של 5 שנים נוספות. בתום 40 שנות-עבודה תהיה הפרישה חובה.
- ד. כדי לאפשר פרישה בתנאים נאותים, ייעשו סידורים מתאימים, שיבטיחו כי מורה יצבור גימלאות בשיעור 60% עם תום שנת עבודתו ה-25, וגימלאות בשיעור 70% עם תום שנת עבודתו ה-30.
- הוועדה סבורה, כי מן הראוי למצוא דרך לאפשר למורה אשר ימשיך לעבוד אחרי שנת-ההוראה ה-30 לצבור בכל שנה 1% של גמלה, נוסף על 70% (כך שיוכל להגיע לגימלה שלא תעלה על 80% עם פרישתו).
- ה. יש לדאוג לכך, שבשעת פרישתו יזכה המורה להכעת הוקרה הולמת, הן מצד המוסד שבו עבד, הן מצד רשות החינוך המקומית והן מצד משרד החינוך והתרבות.

פרק ג' - סדרי העבודה בבית-הספר ותנאיהם; מעורבותו החינוכית
והחברתית של המורה בבית-הספר

1. רוב העדויות על נושאי פרק זה התמקדי בטיעונים האלה:
 - 1.1 על-פי-רוב נחשב מספר שעות ההוראה של מורה כמדד לעבודתו בכך יש כדי לעוות את דימוי תפקידו, מפני שהציבור מתעלם לא פעם ממכלול התפקידים הפדגוגיים והארגוניים, הכרוכים בשיעורי ההוראה או מתווספים עליהם. אילו היה המורה צמוד אל בית-ספרו רוב שעות עבודתו, היתה מתאפשרת הפעלת בית-הספר, בפרט בחינוך העל-יסודי, ברמה גבוהה יותר של יעילות, תיאום ומעורבות פדגוגית. אולם כל עוד רמת הכנסתו מאלצת את המורה לעבוד עבודה נוספת אין צמידות זו בת-ביצוע.
 - 1.2 מספר שעות ההוראה המיטלות על המורה רב מדי.
 - 1.3 יש להפחית את מספר התלמידים בכיתות בכלל ובכיתות הטרוגניות ובעלות הרכב פרובלימטי בפרט.
 - 1.4 הגננות עובדות לעתים קרובות בתנאי בדידות מכבידים. מוטל עליהן עול מינהלי וארגוני, שאין לו קשר ישיר לתפקידן החינוכי. אין להן אפשרות לממש זכויות, כגון שעות-גיל ומענק שעות לצורכי השתלמות.
 - 1.5 תנאי-העבודה החיצוניים במוסדות-חינוך רבים אינם מניחים את הדעת. המצב קשה במיוחד במגזר הערבי והדרוזי.
 - 1.6 במקומות רבים אין שיתוף פעולה ראוי לשמו בין ציבור ההורים לבין ציבור המורים.
 - 1.7 התגברות האלימות בחברתנו הביאה לעליית מספרן וחומרתן של פגיעות במורים מצד הורים ותלמידים; אין לרשות המורים אמצעי התגוננות מתאימים.
 - 1.8 אמצעי העידוד והסיוע למורים העובדים באזורי מצוקה ובספר אינם מספיקים.

2. ואלה המלצות הוועדה:

2.1 מבנה יום עבודתו של המורה:

א. מורה יהיה צמוד אל בית-ספרו מספר שעות שבועיות, נוסף על שיעורי ההוראה. שעות אלה תיועדנה לפגישות עם תלמידים והוריהם, לישיבות, לוועדות ולעבודות צוות, לתורנויות המקובלות בבית-הספר ולמתן הדרכה פדגוגית או לקבלתה.

ב. מורה במשרה מלאה ישהה בבית"ס 36 שעות בשבוע. לגבי מורים במשרה חלקית תהיה מכסת השעות הנוספות ביחס של מחצית השעה על כל שיעור הוראה. למשל: מורה המלמד 12 שעות יעשה בבית ספרו 18 שעות בשבוע.

הערה: שהות המורה בבית"ס נוסף על שיעורי ההוראה שלו - תוקדש לפעילויות המנויות בס"ק (א) לעיל.
הזמן הנוסף הדרוש למילוי תפקידו של המורה, כגון: הכנת שיעוריו, תיקון עבודות תלמידים, ביקורי בית וכיו"ב, אינו מחייב נוכחות בבית-הספר.

ג. שעות-השהות הנוספות תהיינה כלולות במערכת השעות של בית-הספר; תוכנן ייקבע על-ידי הנהלת בית-הספר בהתייעצות עם המורה. (במקרה של עומס יתר על מורה מסוים יוכל ח ל ק משעות-השהות הנוספות להיות מוקדש לעבודות ההכנה של המורה).

ד. ביצוע המלצה זו יחייב הכשרת תנאים הכרחיים, כגון חדרי-מורים וחדרי עבודה, שבהם יוכלו המורים למלא את התפקידים הנזכרים בס"ק א', ובמקומות רבים - גם מעונות לפעוטות, בקרבת בית-הספר או בצמוד אליו.

ה. עובד הוראה לא יעבוד יותר ממשרה אחת, אלא אם כן קיבל היתר בכתב לכך מאת מנהל המחוז, וזאת בהנחה שיחולו תיקונים משמעותיים בשכרם של עובדי ההוראה, כמומלץ בפרק ו' להלן.

2.2 שעות הוראה בכיתה:

א. בהתחשב במצב כוח ההוראה בארץ ועל אף הנתונים שהוגשו לוועדה, שלפיהם שעות ההוראה בארצות אחרות פחותות, אין הוועדה רואה אפשרות להציע הפחתת המכסה הנהוגה של שעות ההוראה.

- ב. במקרים חריגים תוכל ועדה מקצועית, שהרכבה ייקבע על-ידי משרד החינוך בהתייעצות עם ארגוני המורים, להפחית עד ל-10% משעות-ההוראה של מורה, שהרכב משרתו מחייב שיעור רב במיוחד של מעקב ותיקוני עבודות, בפרט בהוראת הלשון העברית בכיתות גדולות וכיו"ב.
- ג. אין המלצה זו באה לפגוע בהסדרים נהוגים, כגון צמצום שעות ההוראה בגין הכנה לבחינות בגרות וכד'.

2.3 מספר התלמידים בכיתה:

- א. הוועדה מייחסת חשיבות עקרונית להפחתה הדרגתית של מספר התלמידים בכיתות מאוכלסות, בייחוד כיתות בעלות הרכב הטרוגני או טעון-טיפול, אפילו אין הדבר ניתן לביצוע בטווח הקרוב.
- ב. יש לשאוף למצב, שבו כיתה רגילה תמנה 24-30 תלמיד, והמספר המירבי, שיחייב חלוקת הכיתה, יהיה בכיתות רגילות 36 תלמידים. בגני-הילדים ובכיתות טעונות-טיפול, אינטגרטיביות או רב-גיליות יהיה המספר הרצוי 18-22 תלמידים, והמספר המירבי שיחייב חלוקה - 33.
- ג. כל זמן שאין אפשרות להפחית את מספר התלמידים בכיתה, כאמור לעיל, נודעת חשיבות יתרה להמלצה מ"א,ה של הוועדה הציבורית לבדיקת הרפורמה במערכת החינוך בישראל, שלפיה יש להתחשב בצורכי הילדים שמסיבות שונות אינם מסוגלים להתאים את עצמם למהלך השיעור ומדי פעם נפלטים ממנו - "לאפשר קיומן של 'כיתות פתוחות' בנוסח 'פינה חמה' למען ילדים המתקשים בריכוז" - הן בביה"ס היסודי והן בחטה"ב.
- כיתות אלה ל א תבואנה ב מ ק ו ם מסגרות שונות של החינוך המיוחד, אלא נוסף עליהן.

2.4 תנאי העבודה בגני-הילדים:

- א. על-מנת להוציא את הגנים והגננות מן הבדידות, על ההיבטים הבטחוניים והבטיחותיים שבה, ממליצה הוועדה על ריכוז כיחות גן ו/או כיתות גן וכיתות א' במוסדות בעלי 4-8 כיתות.
- ב. תקן המוסדות האלה יכלול שעות לניהול ולפי הצורך - תוספת שעות לשם מימוש זכויות הגננות מבחינת שעות-גיל, השתתפות בהשתלמויות וכיו"ב.

- ג. יש להעמיד לרשות מוסדות אלה עזרה מינהלית בהיקף וברמה הנאותים.
- ד. יש לדאוג לכך, שעוזרת לגננת והיה בעלת השכלה של י' כיתות, לפחות, ותקבל הכשרה הולמת לתפקיד של "מטפלת".

2.5 התנאים החומריים במוסדות החינוך:

- א. לידיעת הוועדה הובאו מקרים - לפי הנראה לא-נדירים - שבהם מקשים התנאים החיצוניים על העבודה החינוכית: מכנים לא מתאימים, תיקונים שאינם מבוצעים או מבוצעים באיחור רב, חוסר חדרי מורים נאותים וחוסר חדרי שירות למורים, מחסור בציוד חינוכי וכד'.
- חמור ביותר המצב מבחינה זו במגזר הערבי.
- ב. הוועדה נחרדה להיווכח, שאפילו ביישובי עימות מובהקים כקריית-שמונה אין פתרון מלא לבעית המקלטים במוסדות-החינוך, עד כדי העדר כל מקלט באחדים מגני-הילדים.
- ג. הוועדה מייחסת חשיבות רבה לטיפול דחוף בבעיות אלה מצד הרשויות הנוגעות בדבר. בין היתר יש לשקוד על הקמת חדרי-מורים מתאימים ועל ספריות-עזר, שתעמודנה לרשות המורים.
- הוועדה מוצאת לנכון להמליץ, כי תוקם בדחיפות ועדה מיוחדת - שיהיו מיוצגים בה משרד החינוך והתרבות, השלטון המקומי וארגוני המורים - שתפקידה יהיה לערוך סקר של כל המכנים הקיימים ולבדוק את התאמתם לצורכי החינוך, וכן לקבוע את המקומות שבהם קיים מחסור כמכנים או בכיתות-לימוד ואת סדר העדיפויות, על-מנת לחסל באופן הדרגתי את המחסור הקיים ולשפר את התנאים בבתי-הספר הקיימים. עדיפות תינתן לאזורי פיתוח ולשכונות מצוקה באזורי הארץ השונים.
- תשומת-לב הוועדה הופנתה למחסור חמור ביותר ולתנאים קשים ביותר במגזר הערבי, ומן הראוי שוועדה מיוחדת תתן דעתה על כך ותחפש דרכים לשיפור המצב.
- ד. יש להעמיד לרשות המורים שירותי מזכירות ובכלל זה שירותי דואר וטלפון לצורך מילוי תפקידם.
- ה. בתכנון של בניינים חדשים למוסדות-חינוך יש לשתף נציגות של המורים במקום.

2.6 שיתוף פעולה בין המורים לבין הורי תלמידיהם:

- א. הוועדה מצטרפת להמלצה ט' של הוועדה הציבורית לבדיקת הריפורמה במערכת החינוך בישראל האומרת:
"משרד החינוך ייערך ויכין מערך הסברה יעיל, שיכלול כלים מגוונים לשם קירוב ההורים למטרות בית-הספר, שיתופם ומעורבותם".
כוח המלצה זו יפה לכל החטיבות במערכת החינוך.
- ב. לנוגעים בדבר, בייחוד למנהלי בתי-הספר ולמחנכי הכיתות, יש להקצות את הזמן הדרוש לטיפול הפעולה בקרב ההורים במסגרת תפקידם.
- ג. רצוי שפגישות אינדיבידואליות בין מורה ובין הורה תתקיימנה בדרך כלל, במועד שיקבע מראש לפי תיאום בין שני הצדדים.

2.7 שיתוף מורים באירועים ממלכתיים, מוניציפליים וציבוריים:

- הוועדה ממליצה על שיתוף נציגי המורים באירועים ממלכתיים, מוניציפליים וציבוריים, הן מבחינת הטקס והן מבחינת התוכן.

2.8 הגנת המורה ומוסד החינוך מפני פגיעות ואלימות:

- א. יש להבטיח כי לבד מן הסגל והתלמידים לא יורשה איש לשהות בתחום מוסד החינוך, אלא על דעת מנהלו.
- ב. התלונן מנהל בית-ספר או בא-כוחו במשטרה על הסגת גבול או על פגיעה חמורה מזו - תזכה התלונה לטיפול דחוף ונמרץ.
- ג. מורה יהיה רשאי, על דעת מנהל בית-הספר, להרחיק תלמיד מבית-הספר ליום אחד בשל פגיעה חמורה בכבוד המורה או המוסד. במקרה כזה יהיה על המנהל לדאוג לסידורים שיבטיחו את שלומו ובטיחותו של התלמיד.
- ד. על-פי המלצת המנהל תהיה המועצה הפדגוגית של המוסד (או ועדת-משנה שלה) רשאית להשעות תלמיד מבית-הספר עד לבירור בהשתתפות המפקח על המוסד.
- ה. משרד החינוך והתרבות יתן את מלוא התימוכין למורים שנחשפו לאלימות או סבלו פגיעות חמורות בכבודם, במידת הצורך - גם על ידי יזמה תחקיתית.

ו. הוועדה ממליצה על מינוי ועדת מומחים מטעם משרד החינוך והתרבות וציבור המורים, שתתווה דרכים לשמירת כבודו ובטחונו של המורה, תוך כדי צמצום באמצעי משמעת מחמירים, במידת האפשר.

2.9 עידוד וסיוע למורים המשרתים באזורי מצוקה וספר:

יש לעודד מורים לעבוד ביישובי ספר ובאזורי מצוקה (אם באלה המרוחקים מן המרכזים ואם באלה המצויים בתוך הערים הגדולות או בקרבתן):-

- א. על-ידי הכנה לתפקיד והדגשת חשיבותו במסגרות של הכשרת המורים;
 - ב. על-ידי תוספת משמעותית למשכורתם; תוספת זו תהיה מדורגת על-פי הריחוק מן המרכזים, התנאים במקום וחומרת הקשיים הפדגוגיים הצפויים;
 - ג. על-ידי העמדת דיור מתאים - בתנאי שכר-דירה נמוך, שניתן להמירם במשך הזמן לתנאי רכישה נוחים - לרשות משפחות מורים המוכנות לדור ביישוב פיתוח או באזור מצוקה, ועל-ידי דאגה לשירותי רווחה מתאימים (כגון התקנת טלפון) למשפחות אלה;
 - ד. על-ידי החזר הוצאות נסיעה ריאליות במקרים שבהם אין באפשרות המורה לגור במקום, לרבות הקצאה של 'שעות בטלה' כשזמן הנסיעה עולה על 45 דקות בכיוון אחד. הוראה זו תחול גם על יישובים קטנים ומרוחקים מן המרכזים, שאינם מוגדרים כיישובי ספר או כאזורי מצוקה;
 - ה. על-ידי כינון מרכזי-השתלמות צמודים ועל-ידי עזרה והקלות לאלה המשתלמים בריחוק ממקום בית-הספר, לרבות החזר הוצאות נסיעה או במידת הצורך סידורי הסעה ו/או לינה למורים המתגוררים ביישוב המרוחק;
 - ו. על-ידי עזרה פעילה לקבוצות של עובדי שירותים (מורים, גננות, עובדים סוציאליים, מדריכי נוער) שיפעלו במקום בצוותא;
 - ז. על-ידי מתן עדיפות למוסדות-חינוך באזורי מצוקה בקביעת תקנים, בהקצאת משאבים ובהדרכה צמודה.
- משרד החינוך ישקול מפעם לפעם, באיזו מידה מן הראוי להרחיב את הרשימה ולכלול בה יישובים מבוססים, הנמצאים באזורי ספר (וקיבוצים בכללם).

פרק ד' - המערכת התפקודית ויחסי הגומלין בתוך בית-הספר -

והעצמאות הפדגוגית והמינהלית של המורה ושל המוסד החינוכי

1. העדויות שהובאו לפני הוועדה נסבו בין היתר על הנקודות הבאות:
 - 1.1 בתחום הפיקוח וההדרכה: העומס הרב ותנאי העבודה הקשים מכבידים על מילוי התפקידים ומיצוי האפשרויות הפדגוגיות. במציאות אין הפרדה ברורה בין תפקידי פיקוח והדרכה; בשל מחסור בתקנים יש שמדריכים ממלאים תפקידי פיקוח בלא לזכות בגמול התפקיד.
 - 1.2 בתחום הניהול: האמצעים שבידי המנהל, וכן שעות הניהול וגמול הניהול, אינם הולמים את התפתחות המערכת והתפצלותה ואת חומרת הבעיות שהתעוררו בה. אין התחשבות מספקת בהבדלים הקיימים בין בתי-ספר שונים מבחינת גודלם, סוגם, הרכבם ואזורים.
 - 1.3 מבחינת אפשרויות הקידום: רק חלק קטן מכלל המורים יוכל או ירצה להגיע לתפקידי ניהול או פיקוח. לעובדה, שאפשרויות הקידום - מבחינת מילוי תפקידים ומבחינת דרגת המשכורת - מוגבלות, יש השפעה שלילית על מעמדו ודימויו העצמי של המורה. תפקידים קיימים במערכת, כגון: חינוך כיתה, ריכוז שכבה, ריכוז מקצוע, לא זכו לא להקצאת הזמן הדרוש ולא לגמול נאות; על כן אינם נחשבים, כתנאים הקיימים, כמסלולי קידום.
 - 1.4 מבחינת עצמאותם הפדגוגית של המורה ושל סגל המורים: לא בכל המקומות קיים משטר המעודד עצמאות פדגוגית, ולא בכל בתי-הספר התגבש חבר מורים הפועל כצוות ומטביע את חותם שאיפותיו החינוכיות על העבודה בבית-הספר ברוח של שיתוף פעולה.
 - 1.5 מבחינת האתיקה המקצועית: לעובדה שלא קיים תקנון מוסכם של זכויות וחובות, ושסטיות מדרך עבודה ההולמת מורה בדרך כלל אינן נידונות במוסדות עצמיים, יש השפעה שלילית על דימוי מקצוע ההוראה בבחינת 'פרופסיה'.

2. ואלה המלצות הוועדה:

הוועדה סבורה, כי בכל דרגי המערכת יש צורך בטיפול יחסי גומלין ברוח דימוקראטית על-ידי האצלת סמכויות, טיפוח עבודת צוות ומתן עצמאות פדגוגית ומינהלית מירבית. ההמלצות הבאות מתכוונות לפרט עיקרון זה.

2.1 פיקוח והדרכה:

- א. הוועדה ממליצה לשקול מחדש אימוצם של מספר עקרונות הכלולים ב"הצעה לריפורמה במבנה הפיקוח וההדרכה", שהוגשה למשרד החינוך על-ידי פרופ' א' מינקוביץ ז"ל וד"ר י' באשי בשנת תשל"ג, כגון:
 - חיזוק המגמה הקיימת למקד את עבודת הפיקוח על מוסד החינוך בשלמותו, והערכת ההישגים הלימודיים והחינוכיים של המוסד, בתשומת לב מיוחדת להדרכת המנהלים וצוותי הניהול;
 - שיחוף יתר של מנהלי בתי-הספר בהערכת עבודתם של המורים;
 - צמצום מירבי של עבודות הפקידות המוטלות היום על המפקחים;
 - שחרור הדרגתי של המפקחים מן ההדרכה האוניברסיטאית של המורים והעברתה לידי מדריכים, שיקבלו הכשרה מיוחדת בהתאם ליעדים מוגדרים (כגון: הדרכה בגיל הרך, הדרכה במקצועות ההוראה השונים והדרכה במשימות לימודיות וחינוכיות מיוחדות);
 - הפרדה ברורה בין תפקידי פיקוח והדרכה: לא יוטלו תפקידי פיקוח על מדריכים;
 - המדריכים יוסיפו לעבוד בהוראה בבית-הספר, בחלק ממשרתם.
- ב. הוועדה מאמצת את ההמלצה, שמינויים של מפקחים ומדריכים חדשים יהיה לתקופה קצובה.
- ג. לפני הוועדה הובאו עדויות מדאיגות על התנאים החמורים, שבהם עובדים המפקחים והמדריכים במשרד החינוך והתרכבות. כלשכות מחוזיות אחדות, התנאים, שבהם מתנהל סידור העבודה לקראת שנת-לימודים חדשה, כמוהם כמעט כהעלבה במפקחים ובמורים.
- הוועדה ממליצה על שיפור דחוף של תנאי העבודה כלשכות המפקחים ושל תנאי נסיעתם של מפקחים ומדריכים אל מוסדות-החינוך שבטיפולם.

2.1 ניהול מוסדות-חינוך:

- א. הוועדה מאמצת את הגישה, הרואה את עיקר תפקידו של מנהל בית-הספר במנהיגות הפדגוגית: מנהל בית-הספר פועל כראש צוות, כמגמה לעורר את חבר מוריו לשיתוף פעולה ברוח של חברות ויחסי כבוד וסובלנות הדדיים, תוך כדי האצלת סמכויות וחלוקת תפקידים בהתאם לנסיבות. לפיכך ממליצה הוועדה על עריכה מחודשת של פרק ג' כאמח"י - הוראות נוהל בארגון מוסדות-חינוך יסודיים מטעם משרד החינוך ("המנהל") - לשם התאמתו לשינויים שחלו בעיקר בחטיבת-הביניים ובבית-הספר העל-יסודי, וזאת ברוח הדברים המפורטים לעיל.
- ב. היקף אחריותו ועומס עבודתו של מנהל בית-ספר גדלו ועשויים להשתנות עקב:
- הדיפרנציאציה של תכניות-לימוד וקבוצות-לימוד בכלל, ובחינוך העל-יסודי בפרט;
 - תהליך הדמוקראטיזציה של הניהול;
 - העברת חלק מתפקידי הפיקוח אל מנהל בית-הספר, כמומלץ.
- מן הראוי ששינויים אלה יבואו לידי ביטוי, בין היתר, בגמול הניהול.
- ג. ההתפצלות שחלה בקבוצות הלימוד, בייחוד בבית-הספר העל-יסודי, מחייבת שינוי המדד, שעל-פיו מוקצות שעות הניהול; לא על-פי מספר הכיתות כנהוג היום, אלא על-פי מספר קבוצות הלימוד או מספר שעות ההוראה בבית-הספר.
- ד. רב-גוניות התפקיד ותהליך הדימוקראטיזציה בדרך האצלת סמכויות מצביעים על הצורך שבכל בית-ספר יורכב צוות ניהול, אשר בראשו יעמוד המנהל. הרכב הצוות וחלוקת התפקידים בתוכו יהיו שונים בכל בית-ספר, אך סביר להניח, כי ישותפו בו ממלאי התפקידים שבמערכת (ר' פרק ו' להלן).
- ה. כדי לאפשר למנהל ולצוות הניהול את מילוי תפקידיהם הפדגוגיים, יש לדאוג לעזרה מינהלית בשיעור וברמה הדרושים - הלכה למעשה.
- ו. בהתחשב באופי תפקידו לא יעבוד מנהל בית-הספר יותר ממשרה אחת (ובתוכה 6 שעות שבועיות - בהוראה). על כן יש להבטיח רמת-שכר הולמת, שתאפשר לו לעמוד בתנאי זה - ור' פרק ו' להלן.

ז. הוועדה ממליצה על דיפרנציאציה בשעות הניהול ובגמול הניהול, לפי הרכב בית-הספר ואזורו.

ח. הוועדה מאזכרת את ההמלצה נ"ב של הוועדה לבדיקת הריפורמה -

"להעניק עדיפות למנהל ולמחנך הכיתה בהכשרה, בהשתלמות ובהשקעת משאבים. למנהל תינתן העדיפות בהיותו הדמות המרכזית בעיצוב אופי בית-הספר..."

רוח המלצה זו יפה לכל מערכת החינוך.

2.3 אפשרויות קידום ומסלולי קידום - ר' פרק ו' להלן.

2.4 העצמאות הפדגוגית של המורה

- א. יש לאפשר למורה, במסגרת המטרות המפורטות בחוק חינוך ממלכתי וברוח המסורת החינוכית של בית-ספרו, מירב העצמאות הפדגוגית, בין היתר
- על-ידי חופש בחירה של תוכני לימוד, דרכי חינוך ושיטות הוראה בכיתתו;
 - על-ידי השפעה על אופי ביה"ס מבחינה חינוכית ומינהלית, באמצעות המועצה הפדגוגית ומוסדותיה;
 - על-ידי שיתוף מירבי של מורים מתאימים בצוותי ניהול בדרך הרוטציה.

ב. הוועדה רואה בהפעלתה הנכונה והקבועה של המועצה הפדגוגית את דרך המלך להגברת עצמאותו הפדגוגית של המורה מחד גיסא ולהעמקת שיתוף הפעולה בקרב חבר המורים מאידך גיסא. הוועדה מפנה את תשומת-הלב לפרק ג', ה באמח"י ('תפקידי המועצה הפדגוגית והרכבה') וממליצה על התאמת עקרונותיו לכל חטיבות המערכת - ועל נקיטת פעולה, שתהפוך את ההלכה למעשה. ברור שכבתי-ספר גדולים ובינוניים תתמקד פעולת המועצה הפדגוגית במוסדות-משנה - במועצות חטיבתיות, שכבתיות וכיו"ב, ותחרום גם בדרך זו לביזורן ולחלוקתן של סמכויות.

פעולה נכונה של המועצה הפדגוגית בהשראת מנהל ביה"ס תרחיב את השפעת המורים על עיצוב המדיניות החינוכית של בית-הספר ותעמיק את מעורבותם בביצוע החלטות שבקבלתן השתתפו. שעות השהות הנוספות בביה"ס (ר' פרק ג' ס' 1 2) תאפשרנה טיפוח יחסי גומלין בתוך סגל המורים, שהם בגדר תנאי ליצירה פדגוגית משותפת.

2.5 חינוך כיתה:

א. הוועדה רואה בתפקיד מחנך הכיתה מפתח לטיפול אופיו הממחנך של בית-הספר (ר' חוזר מיוחד א, ג תשל"ט של המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות).

חשיבות התפקיד עולה, יחד עם הקשיים שבו, בכיתות מאוכלסות, אינטגרטיביות או טעונות-טיפול.

ב. בשל מידה יתרה של התמקצעות, החל מחטיבת-הביניים, מצומצם, בדרך-כלל, מספר השעות השבועיות של מחנך בכיתתו בבית-הספר העל-יסודי. עובדה זו מכבידה על יצירת קשר מחנך והדוק בין המורה והתלמידים.

נוסף על השינויים המתחייבים מכאן בהכשרת המורים (ר' פרק א, סעיף 2.11) ממליצה הוועדה על עריכת השתלמויות, ביחוד למורים העובדים בחטיבת-הביניים, שתכשרנה את המורים להוראת מקצועות נוספים על אלה שבהם התמחו, במטרה לצמצם את מספר הכיתות, שעל המורה ללמד, ולהגדיל את מספר השעות שבהן יוכל לעבוד עם חניכיו.

ג. חינוך כיתה מחייב, בין היתר, טיפול בבעיות החינוכיות והלימודיות של הכלל ושל הפרט, מעקב אחרי התקדמותו של הפרט, הקשר עם משפחתו ותיאום עם יתר המורים המלמדים בכיתה ועם שירותי העזר. תפקיד זה לא יוכל להתמלא אלא אם כן יוקצב לו הזמן הדרוש. הוועדה ממליצה על חמישית המשרה, ובאזורי מצוקה או בכיתות בעלות הרכב בעייתי - על רבע המשרה.

ד. מחנך כיתה יהיה זכאי לגמול תפקיד - להבדיל מהקצאת השעות הדרושות למילוי (ור' פרק ו' להלן).

ה. במידת האפשר לא יוטל תפקיד של מחנך כיתה על מורה בשנת עבודתו הראשונה; רצוי שלא ייתבע למלא תפקיד זה בתקופת הניסיון.

2.6 אתיקה מקצועית:

א. זכויותיהם וחובותיהם של עובדי ההוראה תוגדרנה בתקנון מחייב, שיהיה מוסכם על משרד החינוך והתרבות, הסתדרות המורים וארגון המורים העל-יסודיים. (ראה הצעתנו בנספח).

פרק ה' - השתלמות עובדי ההוראה

1. קיימת הסכמה כללית בדבר חשיבותה של השתלמות מתמדת לכל עובדי ההוראה, בין היתר משום שהכשרת המורים, המבוססת על ידע תיאורטי, מנותקת במידת-מה מן ההתנסות החינוכית היום-יומית; היא טעונה אפוא השלמה, לאחר שהמורה רכש לו ניסיון במילוי תפקידיו המגוונים.

יחד עם הערכת ההתקדמות, שחלה בתחום ההשתלמות, הובאו לפני הוועדה הטיעונים הבאים:

- 1.1 לא תמיד עונות מסגרות ההשתלמות על צורכי המורה;
- 1.2 אין אפשרויות מספיקות ואין עידוד מספיק להשלמת השכלתו האקדמית של המורה;
- 1.3 אין מפעלי ההשתלמות מכשירים במידה מספקת למילוי התפקידים השונים בביה"ס, כגון: חינוך כיחה, חונכות, ריכוז פעולות חברה;
- 1.4 למרות השיעורים המתקיימים באוניברסיטאות ובמרכזים, כבית-הספר לעובדי הוראה בכירים, אין עדיין דרך ברורה ומחייבת של הכשרה לתפקידים הבכירים שבמערכת (ניהול, הדרכה, פיקוח);
- 1.5 מורים רבים אינם יכולים לנצל את זכותם לשנת שבתון, מפני שמשכורתם החלקית בשיעור 66%, שקרן ההשתלמות מקציבה להם, אינה מספיקה למחייתם;
- 1.6 לא נמצא פתרון לבעיית השתלמות המורים באזורי הפיתוח.

2. ואלה המלצות הוועדה:

2.1 מטרות:

- א. שיפור עבודתו היומיומית של המורה על מכלול פעילויותיה, בין היתר - על-ידי התמחות בתוכני-הוראה או בדרכי-הוראה חדשים;

- ב. הרחבת השכלת המורה ברמה עיונית-אקדמית (זו כשלעצמה תביא להעלאת היוקרה של עיסוקו);
- ג. רענון המחשבה, הרחבת הדעת והזדמנות למפגש ולחילופי דעות עם עמיתים בעלי רקע וניסיון שונים

2.2 מקום ההשתלמות:

השתלמויות המורים תתקיימנה בדרך-כלל כשלושה מוקדים: המרכזים להדרכה ולהשתלמות באוניברסיטאות, בתי-המדרש למורים ולגננות ומרכזי-השתלמות מיוחדים.

2.3 ההשתלמות באוניברסיטאות:

הוועדה ממליצה -

- א. לאפשר למורים המשתלמים לעקוב מקרוב אחרי ההתפתחויות המדעיות במקצועות ההוראה השונים וללמוד את המתחדש במדע החינוך;
 - ב. להעניק למשתלמים, שיעמדו בדרישות מוגדרות של מסלולי הלימוד השונים, מגוון של תעודות ואישורים - גם על השתלמויות קצרות;
 - ג. לאפשר צבירת השתלמויות: גם קורסים קצרים בהיקף שווה-ערך ל-8 שעות שבועיות סימטריאליות יבטיחו בהצטברותם את המינימום הדרוש לגמול השתלמות;
 - ד. לפתוח מסלולי לימוד, שיאפשרו לבוגרי בתי-המדרש למו"ג להשלים את השכלתם הפדגוגית במסגרת אוניברסיטאית; לשם כך יוסמכו המרכזים להשתלמות מורים באוניברסיטאות להעניק תואר של מורה בכיר;
 - ה. לאפשר למורים חסרי תואר אקדמי להגיע להשכלה אקדמאית מלאה
- על-ידי הקניית נקודות זכות למשתלמים, כשיתחילו בלימודים סדירים לקראת תואר;
 - על-ידי הצעת מסגרות לימודים חלקיות ובעלות טווח-לימודים ארוך יותר מן הנהוג באוניברסיטאות לגבי לומדים לקראת תואר;
 - על-ידי קיום שיעורים מתאימים בשעות אחה"צ, כפגרת הקיץ ובחופשות בתי-הספר;
 - על-ידי הכללת ההשתתפות בסדנאות פדגוגיות או בפעילות משמעותית אחרת מבחינת ההשתלמות בחישוב זכויותיו של המורה הלומד לקראת תואר;

- ו. לאפשר למורים מוסמכים, בוגרי בתי-מדרש למו"ג, לאחר שיצברו מכסה מוגדרת (448 שעות), בהיקף שווה-ערך ל-32 ש"ש סימסטריות, של נקודות זכות הן בלימודים אוניברסיטאיים רגילים והן בהשתלמויות מיוחדות, להמשיך במסלול לימודים ישיר לקראת תואר שני במדעי החינוך או בהוראת מדעים שונים;
- ז. להקל באופן דומה על מורים בעלי תואר אקדמאי, הממשיכים בלימודיהם לקראת תואר נוסף;
- ח. לפתוח מסלולי הכשרה לתפקידי המינהל החינוכי ולתפקידים אחרים של המערכת, ולהעניק לבוגריהם תעודות מוכרות על-ידי האוניברסיטאות, דוגמת תעודת-ההוראה.

2.4 ההשתלמות בבתי-המדרש למורים ולגננות:

- הוועדה ממליצה על חיזוק מגמות של השתלמות, הקיימות כבר היום בחלק מבתי-המדרש למו"ג, דהיינו -
- א. פיתוח מסלולי לימוד, שיאפשרו לבעלי השכלה אקדמית מלאה או חלקית לרכוש את ההשכלה הפדגוגית ואת הניסיון המעשי, הדרושים לעבודה בבית-הספר היסודי או בגן-הילדים;
 - ב. פיתוח מסלולי לימוד למורים מוסמכים, לקראת תואר של מורה בכיר.
- מן הראוי לשאוף לאקדמיזציה של מסלולי השתלמות אלה ואחרים, על-ידי שיתוף-פעולה בין המרכזים להשתלמות בסמינרים והמרכזים להשתלמות באוניברסיטאות או בינם ובין האוניברסיטה הפתוחה (שיתרונה בהיותה א-טריטוריאלית ומאפשרת צבירה אטית של נקודות זכות). שיתוף-פעולה זה יחייב החלת הכללים הנהוגים באוניברסיטאות על ההשתלמות בסמינרים.

2.5 ההשתלמות במרכזים מיוחדים:

הוועדה ממליצה על קיום מרכזים מיוחדים רק למטרות ולנושאים, שאינם כלולים בתכניות המרכזים להשתלמות מורים באוניברסיטאות או בבתי-מדרש למו"ג, או במקומות המרוחקים מהם מרחק רב. גם במקרים אלה מן הראוי ליצור קשר פעיל אל מוסדות-מחקר-והוראה קיימים.

בהגבלות אלה יעסקו המרכזים המיוחדים -

- א. בהכשרת בעלי תפקידים חינוכיים ומינהליים;
- ב. בהדרכה לשם הפצת תכניות-לימוד או דרכי-הוראה חדשניות;
- ג. בהשתלמויות קצרות-טווח לעובדי מינהל וחינוך בכירים (מפקחים, מדריכים, מנהלים);
- ד. בהשתלמויות מכל הסוגים באזורי ספר ובאזורי פיתוח, המרוחקים ממרכזי הערים הגדולות.

2.6 עידוד ההשתלמות:

- א. הוועדה ממליצה על ה ג מ ש ה מירכית בארגון ההשתלמות. רצוי לאפשר בכל המסגרות צירוף של או ברירה בין
 - השתלמות במספר ימים בשבוע;
 - תקופות לימוד אינטנסיביות, בייחוד בפגרת הקיץ ובחופשות אחרות;
 - השתלמות שנתית.
- ב. כן יש לאפשר פיצול שנת ההשתלמות (שנת השבתון) למספר שנים של השתלמות חלקית, במטרה להקל על רציפות הלימודים לקראת תואר אקדמאי או סמינרי (מורה בכיר).
- ג. משרד החינוך והתרבות יעשה את הסידורים המתאימים כדי לשחרר את המורים המבקשים להשתתף בפעולות השתלמות.
- ד. המעסיקים ישאו בשכר-הלימוד של המורה המשתלם; למורים העובדים ומתגוררים באזורי פיתוח ישלמו את מלוא ההוצאות הכרוכות בהשתלמות.
- ה. הוועדה ממליצה על הגדלה ניכרת של גמול ההשתלמות. מן הראוי שהגמול ייקבע על-פי דירוג פרוגרסיבי: ככל שההשתלמות תהיה מורכבת יותר, כרוכה במאמץ רב יותר ותסתיים כהענקת תעודה או תואר גבוהים יותר, כן יהיה הקידום בשכר המשתלם גדול יותר.
- ו. יש להגדיל את חלקו של המעביד בקרן ההשתלמות ולהגיע ליחס של 1:3; על-ידי כך אפשר יהיה להוציא עובד לשבתון במשכורת כמעט מלאה.

פרק ו' - שכר וקידום

1. הוועדה שמעה עדויות רבות וגם למדה חומר נרחב ורלבנטי. הטענות העיקריות שהובאו לפני הוועדה היו:
 - 1.1 שכר המורה נמוך בהשוואה לשכר הממוצע במשק;
 - 1.2 במיוחד ירוד שכר המורה המתחיל - שכר שאינו מפרנס את בעליו;
 - 1.3 למעשה אין מקיימים את ההצמדה או את ההשוואה לשכר המנדסים, מאחר שאין כוללים בהשוואה מרכיבי הכנסה והטבות, כגון "רכב";
 - 1.4 אין דרגות-שכר למורה - בכך גדלה שחיקת השכר לעומת המהנדסים;
 - 1.5 אין גמול משמעותי עבור השכלה ועבור הכשרה לתפקידים פדגוגיים מיוחדים;
 - 1.6 אין תנאים הולמים ואין פיצוי לבעלי תפקידים בבית-הספר;
 - 1.7 אין עידוד וגמול ל"מורה הטוב";
 - 1.8 אין תוחלת לקידום מקצועי למורה הרוצה להתמיד במילוי תפקיד פדגוגי שאינו מינהלי, שכן רק מתי מעט יכולים להתקדם על-ידי מעבר לתפקידי ניהול ופיקוח;
 - 1.9 אין קיימים מסלולי קידום מניחים את הדעת למנהלים ולמפקחים.
2. ההתרשמות היא, שכיום הקידום העיקרי הוא בגין ותק. קיימת העדפה ברורה של הוותיק על פני המתחיל, של שנות ניסיון, המצטברות אפילו במקרים של קפיאה על השמרים, על פני תוספת השכלה, יזמה פדגוגית, מסירות לעבודה. הגמול המזערי בעבור השתלמויות וההפרשיות הקטנה בין דרגות השכלה הם למעשה מוטיבציה שלילית למורה, מאחר שאינם מעודדים אותו להשתלם ולהתקדם מבחינה מקצועית. העדר מסלולי קידום גורם להרגשה של תסכול וחוסר-תוחלת. כתוצאה מכך, אין להתפלא שישנם מורים שאינם עושים די להשלמת השכלתם, מה עוד שאין כל פיצוי הולם להשקעה בזמן

ובכסף. השכר הנחות מהווה את אחת הסיבות לסטטוס הנשחק של מקצוע ההוראה; הוא גם אחד הגורמים לחוסר המשיכה של המקצוע. במיוחד בולט שכרו הנמוך של המורה המתחיל בהשוואה לשאר האקדמאים בעלי השכלה דומה. כן מסתבר, שגם מורים ותיקים רבים זקוקים לעבודה נוספת או לעבודה בשעות נוספות, דבר המביא, כמובן, לפגיעה ברמת ההוראה של אותם המורים.

3. המלצות הוועדה מתבססות על ההנחות הבאות:

- 3.1 מערכת החינוך זקוקה לתוספת כוחות חדשים, טובים ומוכשרים;
- 3.2 חשוב למנוע נשירת מורים טובים מן המערכת;
- 3.3 רצוי להרבות את המורים בעלי השכלה מתקדמת ובעלי הכשרה מקצועית מעולה;
- 3.4 חובה לעודד את המורים העושים להעלאת רמת השכלתם והכשרתם;
- 3.5 יש לעודד השתלמויות ברציפות ולעשות להתחדשות הידע המקצועי והפדגוגי;
- 3.6 לכל התפקידים החינוכיים והמינהליים צריך אדם להכשיר עצמו על-ידי השתלמות מיוחדת ומבוקרת;
- 3.7 למילוי תפקיד יש צורך בזמן ובגמול הולם, וכן בתנאים נאותים;
- 3.8 יש לאחד את כל סולמות-השכר, כדי להבטיח כי השכלה שווה והכשרה שווה תזכינה בשכר שווה;
- 3.9 אין להתיר עבודה מעל למשרה אחת; משמע, שמשכורת אחת חייבת להיות משכורת המפרנסת משפחה בכבוד.
- 3.10 הכרחי ליצור מערכת קידום מקצועי למורה;
- 3.11 המורה המצטיין בעבודתו החינוכית ראוי להכרה מתאימה;
- 3.12 רצוי לעודד יתר מעורבות של מורים גם בהנהגה הפדגוגית של בית-הספר;

3.13 יש ליצור תנאים למשיכת כוחות-הוראה מעולים ומנוסים לעבודה באזורי ספר ומצוקה.

4. ואלה המלצות הוועדה:

- 4.1 א. סולם השכר יהיה אחיד לכל עובדי ההוראה;
 ב. הסולם יהיה בן 15 דרגות;
 ג. לכל דרגה תוצמדנה נקודות-שכר כמפורט להלן;
 ד. השהייה בכל דרגה תהיה לפרק זמן קצוב מינימאלי (פז"מ), שבסופו יהיה העובד מועמד לקידום;
 ה. לכל דרגה ייקבע פרק זמן מקסימאלי (פזמ"ק), שבסופו יקודם העובד אוטומטית לדרגה הבאה;
 ו. תוך שהייה בדרגה יזכה העובד לקידום שכר בנקודה אחת לכל שנה.
 ואלה הן הדרגות:

דרגה	נקודות שכר	פז"מ	פזמ"ק
I*	60	3	5
II	68	3	5
III	76	3	5
IV	84	3	5
V	92	3	5
VI	100	3	5
VII	108	3	5
VIII	116	5	8
IX	128	5	8
X	140	5	8
XI	152	5	8
XII**	164	5	8
XIII**	176	4	6
XIV**	184	4	6
XV**	192	-	(צבירת 8 שנות ותק, לכל היותר)

* הדרגה זמנית; אם לא יקבל הסמכה - יפוטר הסורה.
 ** דרגות אלה מיועדות לעובדי מינהל ופיקוח בכירים.

- 4.2 א. הדרגה התחילית של עובד-הוראה תיקבע עפ"י הכשרתו והשכלתו, כדלקמן:
- "מורה בלתי-מוסמך" ("גננת בלתי-מוסמכת") - דרגה I
 - "מורה מוסמך" ("גננת מוסמכת") בוגר סמינר דו-שנתי - דרגה II
 - "מורה בכיר" ("גננת בכירה") - בוגר סמינר תלת-שנתי ובעל תואר אקדמי - דרגה III
- ב. בעלי תפקידים פדגוגיים, שהוכשרו לכך, יהיו זכאים לדרגות תחיליות, כדלקמן:
- מחנך כיתה ובעלי תפקידים פדגוגיים אחרים, המצריכים הכשרה נוספת של פחות משנתיים - דרגה IV
 - יועץ ובעלי תפקידים דומים, המצריכים הכשרה של שנתיים או יותר (חוג אוניברסיטאי אחד או שווה-ערך) - דרגה V
 - סגן מנהל ובעלי תפקידים דומים בעלי הכשרה במינהל חינוכי - דרגה VI
 - מדריך פדגוגי ובעל תפקיד דומה, בעל תואר מנהל (בעל הכשרה במינהל חינוכי) - דרגה VII
 - בעלי תפקידי פיקוח (בעלי הכשרה מתאימה) - דרגה VIII
 - שירת מורה בתפקיד שלוש שנים לפחות - יזכה לקביעות בדרגת השכר התחילית. - דרגה IX
- ג. שירת מורה בתפקיד שלוש שנים לפחות - יזכה לקביעות בדרגת השכר התחילית.
- ד. הוועדה סבורה שמן הראוי לעודד מורים בעלי תפקידים, המצויים במערכת כיום והם חסרי הכשרה מתאימה למילוי תפקידם, להשלמת הכשרתם.
- 4.3 א. השכר יהיה אחיד וכולל; ייכללו בו כל מרכיבי ההכנסה המקובלים כיום במשק: שכר משולב, גמולי השכלה ומקצוע, ספרות, ביגוד, הבראה, טלפון, רכב, כוננות וכד'.
- ב. גמולי השכלה ותפקיד יחושבו באחוזים מן השכר האחיד הנ"ל.
- ג. תוספות מיוחדות תינתנה לעובדים באזורי ספר ומצוקה או בתנאי שירות מיוחדים.
- ד. גמולי השתלמות ותפקיד יוענקו למורה קבוע מדרגה III ומעלה בלבד.

4.4 א. כל השכלה, בין זו שזיכתה בתואר, ובין זו שהושגה על-ידי השתלמות, תימדד ביחידות שוות-ערך לש"ש סימסטריאליות (להלן ש"ש). כל 8 ש"ש (או אקוויולנט של כ-112 שעות השתלמות) תזכינה את המשתלם בתוספת 1% משכרו האחיד.

ב. כל השתלמות לצורך גמול צריכה לקבל את אישור מחלקת ההשתלמויות במשרד החינוך באשר לרמתה המינימלית, היקפה וערכה ב-ש"ש; מומלץ להעניק להשתלמות מאושרת במסגרת שנה שבתון גמול הולם כנ"ל.

ג. כהשכלת יסוד תיחשב השכלתו של "מורה מוסמך" - בוגר סמינר דו-שנתי (או הכשרה שוות-ערך). בהתאם לכך יימדדו התארים השונים כדלקמן:

תואר	שווה-ערך (ש"ש)	גמול (ב-%)
מורה מוסמך	64	0
מורה בכיר	96	4
ב.א. או ב.אד. (B.A.) (B.Ed.)	120	7
מ.א. או מ.ס. (M.A.) (M.S.)	184	15
ד"ר (Ph.D.)	264	25

ד. לתארים אחרים ייקבעו שווי-ערך מתאימים וגמולים בהתאמה.

ה. מסלולים אקדמאיים חלקיים יזכו בגמול חלקי מתאים, כאמור בסעיף קטן א לעיל.

מורים בעלי תואר, החסרים עדיין תעודת הוראה, יופחת גמולם ב-3%, עד להשלמת הכשרתם הפדגוגית.

4.5 א. מומלץ להקים ועדת-קידום משותפת למשרד החינוך והתרבות ולנציגות המורים. הוועדה תגבש עקרונות ותקבע נוהל אחיד וקווים מנחים להעלאת עובד-הוראה בדרגה.

ב. בקביעת עקרונות לקידום תביא הוועדה בחשבון, בין השאר:

- (1) נשיאה בתפקיד בקדנציה מלאה;
- (2) השלמת מסלול השכלה פורמאלי (תואר נוסף);
- (3) צבירת שעות-השתלמות במכסה, כפי שתקבע;

(4) פעילות בעלת אופי ייחודי במוסד, או תרומה מיוחדת למוסד; יזמות
חינוכיות או מפעלים חינוכיים מיוחדים;

(5) קיום כללי האתיקה המקצועית.

ג. במקרים יוצאים מן הכלל תוכל ועדת הקידום להיענות להמלצה בדבר קיצור
פז"מ (בשנה אחת) למורה, שמן הראוי להכיר במפעלו החינוכי למופת במסגרת
הכיתה או בית-הספר.

4.6 א. נוסף על תפקידי ניהול ופיקוח יוגדרו תפקידים שונים לפי צרכיו
המיוחדים של ביה"ס, בהתחשב בגודלו, אוכלוסייתו ומיקומו הגיאוגרפי,
בתיאום עם ההנהלה.

ב. לכל תפקיד שידרש ייקבעו:

- (1) היקף ההכשרה הנדרשת ורמתה;
- (2) הקצאת זמן, בחלקי משרה, הנחוץ לבעל התפקיד לצורך פעילותו;
- (3) משך הקדנציה לכהונה בתפקיד;
- (4) הגמול, באחוזי משכורת, על מילוי התפקיד בפועל.

ג. התפקידים האפשריים הם:

- (1) תפקידי פיקוח לפי צורכי משרד החינוך.
- (2) תפקידי ניהול ביה"ס (א) מנהל;
(ב) סגן מנהל;
(ג) חבר הנהלה שאינו סגן;
וכן בעלי תפקידי ניהול שונים, כגון: מנהל חטיבה, מנהל מסלול,
מנהל מגמה, מנהל שכבה, ראש צוות הדרכה, ראש צוות פרויקט, אחראי
על פעולות טיפוח.

- (3) תפקידי חינוך והדרכה: (1) מחנך כיתה;
(2) מרכז מקצוע;
(3) מורה חונך;
(4) מדריך פדגוגי;
(5) יועץ חינוכי;

וכן תפקידים פדגוגיים נוספים, לפי צורכי בית-הספר.

- (4) תפקידי חינוך חברתי: אחראי על חינוך חברתי;
אחראי על פעולות תרבות;
וכן תפקידים חינוכיים-חברתיים נוספים, לפי הצורך.
- (5) תפקידי ארגון שונים: רכזי ביטחון, משק, מערכת, ספרייה,
בית-מלאכה, מעבדה וכד'.

ד. הוועדה ממליצה לאמץ את עקרון הרוטציה - למעט תפקיד המנהל - במטרה
לשתף מספר רב של מורים בניהול החינוכי של המוסד. יש להקפיד על משך
הקדנציה בכל תפקיד, שבסיומו ידונו בתפקיד, אם עדיין יש בו צורך,
ובמועמד, אם לחדש את המינוי של בעל התפקיד היוצא או למנות אחר
במקומו. לא ימונה אדם לתפקיד, אלא אם כן הכשיר עצמו לכך בהיקף
וברמה הנדרשים.

ה. (1) משרד החינוך יקבע את היקף ההכשרה הדרוש לכל תפקיד ואת רמת
ההכשרה.

(2) כקו-מנחה כללי להקצאת חלקי-משרה לתפקידים ממליצה הוועדה:
(1) מנהל - $3/4$ משרה; (2) סגן-מנהל ותפקידי ניהול אחרים - עד
 $1/2$ משרה; (3) מחנך-כיתה - עד $1/4$ משרה; (4) חונך (לסטאז'ר) -
 $1/12$ משרה לכל מורה מודרך; (5) מרכז-מקצוע - $1/12$ משרה (לכל מורה
בצוות או לכל יחידת תפעול); (6) פרט למנהל ולסגנו לא ימלא
מורה תפקיד חינוכי, חברתי או ארגוני בבית-הספר בהיקף העולה על
 $1/3$ המשרה.

(3) בדרך-כלל ממליצה הוועדה על קדנציה שלא תעלה על 4 שנים לבעלי
התפקידים, למעט תפקיד המנהל; אולי ראוי לקבוע קדנציה קצרה יותר
לבעלי תפקידים ארגוניים וקדנציה ארוכה יותר לתפקידי ניהול
בכירים.

(4) על מילוי תפקיד בהיקף של $1/24$ ממשרה יינתן גמול של 1%. בהתאם
לנסיבות המיוחדות בבית-הספר, אפשר יהיה להגדיל את הגמול עד
1.5% (למשל, מחנך כיתה בהיקף של $1/4$ המשרה יקבל בדרך כלל
גמול של 6%. מחנך כיתה כנ"ל, העובד בתנאים קשים במיוחד, יוכל
לקבל גמול של עד 9%).

(5) למנהל ביה"ס ולסגניו ייקבע גמול נוסף, לפי נוסחה שתתחשב במספר יחידות הלימוד ותקן הניהול של ביה"ס. כן ייקבעו גמולים נוספים לתפקידי הדרכה ופיקוח.

- 4.7 א. לא יעבוד עובד-הוראה למעלה ממשרה אחת, אלא אם כן קיבל היתר מיוחד בכתב מאת מנהל המחוז.
- ב. עובדים במשרה חלקית יועסקו רק במידת הצורך.
- ג. אמהות לילדים צעירים ומורים קשישים יזכו בקיצור שעות העבודה, בשמירת המשכורת המלאה.
- ד. לא תאושרנה שעות נוספות אלא במקרים חריגים, המתבקשים מצורכי המערכת, באישור מנהל המחוז ולתקופה קצרה בלבד - וללא קביעות.
- 4.8 א. לכל בית-ספר ייקבע תקן-ניהול לפי צרכיו המיוחדים בהיקף של 6-10% מתקן משרות ההוראה. כלל משרות הניהול יחולק בין ממלאי תפקידים שונים לפי צורכי בית-הספר [בכפוף להמלצה 4.6 ה(2)].
- ב. לא ייקבע תקן אחיד לתפקידים השונים, פרט לתפקידי המנהל; התפקידים השונים והיקפם ייקבעו על-פי הצרכים המשתנים של כל מוסד, משנה לשנה.
- 4.9 א. יש להבטיח רמת-הכנסה הולמת לכל עובדי ההוראה.
- ב. במיוחד רצוי ששכר המורה המתחיל (דרגה III) לא יהיה נחות מן השכר הממוצע במשק (כ-9,500 ל"י, לחודש מארס 1979).
- ג. על מנת להבטיח רמת הכנסה הולמת, בהשוואה לעובדים אקדמאיים אחרים, מקובל היום עקרון ההצמדה. על-פי המוסכם צמוד שכרם של המורים לשכרם של המהנדסים בשירות המדינה. הוועדה אינה נוקטת עמדה לגבי עקרון-ההצמדה הזה. יש להניח, שניתן למצוא דרכים אחרות להבטחת רמת ההכנסה הריאלית של המורים. על-פי עקרון ההצמדה המוסכם היום מוצע לבדוק את הכנסתו של "המורה החציוני" ולהשוותה להכנסת "אקדמאי חציוני" בר-השוואה (כלומר, מהנדס בעל הכנסה חציונית). בתנאים העכשוויים יש להשוות את הכנסתו של מורה בכיר בשנת הוותק העשירית (דרגה מוצעת VI - עם הכנסתו של מהנדס בדרגה 7+ בעל 10 שנות ותק. השוואה זאת מודגמת בסעיף 4.10 להלן.

ד. בעדויות לפני הוועדה חזרה ועלתה הטענה כי בשכר המובא לצורך השוואה (כיום שכר מהנדס) יש לכלול גם הטבות שונות, שהבולטת בהן היא תוספת ניידות רכב.

בדיקת הנתונים שנמסרו לוועדה העלתה, כי כשבעים אחוז (70%) מכל המהנדסים זוכים לתוספת כספית המהווה תשלום עבור רכב. בדרגות הגבוהות מספר המהנדסים הזוכים בתוספת רכב מגיע למעלה מ-90%. לא מעטים המקרים שבהם סך כל תשלומי הרכב מהווה כרבע ($1/4$) או יותר מן השכר ברוטו. (ראה דוגמאות בסעיף 4.12 להלן).

מהחומר שנמסר לוועדה לא ניתן היה לוודא, איזה אחוז מבין המהנדסים המשתמשים בפועל ברכבם זוכים לניידות רכב, ואיזה אחוז מתוספת הרכב מהווה למעשה תוספת שכר.

אולם הוועדה לא יכלה להתעלם מהמציאות במשק, שלפחות חלק מתשלומי הרכב הוא בבחינת הטבת שכר. הוועדה ממליצה, אפוא, שבשכר המהווה בסיס לשם השוואה בקביעת שכר המורה, יש לכלול את מרכיב הרכב שאיננו מהווה תשלום עבור נסיעות, שהן חלק מביצוע התפקיד.

בקשר לזה רואה הוועדה צורך להדגיש, שאין לראות בכך המלצה להעניק למורים תשלום ניידות רכב לצורכי עבודתם - פרט לאותם המפקחים הזקוקים לרכב בתוקף תפקידם. הנאמר בפסקה זו מובא רק כהבהרה להמלצה 4.3. סעיף קטן א לעיל.

4.10 א. להדגמת ההמלצות שבפרק זה מובאים כאן מספר חישובים.
שכר המורה (מורה בכיר בשנת הוותק ה-10), ושכר המהנדס (בדרגה 7+ בעל 10 שנות ותק) היו באוקטובר 1979 כדלקמן:

הפער	מהנדס	מורה	
	14,802	13,103	שכר משולב *
			(כולל ותק ותו"י של 29.6%)
	50	50	תוספת משפחה
(13%)	14,852	13,153	שכר (לפני גמולים)
	594	-	גמול הנדסי (4%)
	-	300	גמול תפקיד (ממוצע) **
	2,158	1,006	גמול השכלה
(22%)	17,604	14,459	שכר (כולל גמולים)
	2,112	-	כוננות-על (12%)
	342	234	ספרות מקצועית
	325	-	החזר טלפון (200 שיחות)
	-	81	החזר טלפון (50 שיחות)
	152	152	ביגוד
	-	278	הבראה (7 × 477 בשנה)
	318	-	הבראה (8 × 477 בשנה)
(37%)	20,853	15,204	שכר (ללא הטבות)
	3,404	200	"רכב" (ממוצע) ***
	1,786	-	"שעות נוספות" (ממוצע) ****
	-	1,050	שעות גיל/מורה-אם (ממוצע)
	1,900	300	אש"ל (מגולם - 50% מס שולי)
(67%)	27,943	16,754	שכר ברוטו כולל

* בשכרו המשולב של המהנדס לא נכלל קידום ותק בגין תואר שני וכן לא נכללה קצובת נסיעה.

** גמול תפקיד (חינוך כיתה, ייעוץ, ריכוז, ניהול וכד').

*** בדרגה 7+ ישנם כ-200 מהנדסים. מאחר שכ-1/3 מהם מקבל גילום, מבוסס החישוב רק על 2/3 הנותנים. כולל כ-50 מהנדסים, שאינם מקבלים תוספת רכב.

**** המשרה הממוצעת למורה היא בהיקף של 89% בלבד.

- ב. הטבלה הבאה מובאת להדגמת המבנה המוצע של דרגות השכר. המספרים חושבו על בסיס שרירותי של 21,500 ל"י כערך 100 נקודות שכר (השכר האחיד של מורה מוסמך בדרגה VI).
- אין לראות במספרים אלו המלצה על שיעור שכר המורה והם מובאים לצורך המחשה בלבד.
- להשוואה מובאים בסוגריים תשלומי השכר ברוטו של המורים, נכונים לאוקטובר 1979.
- על-פי טבלה זו, למשל, יהיה השכר ברוטו של "מורה חציוני" (מורה בכיר בשנת הותק העשירית) גבוה בכ-33% משכרו כיום. בכך יקטן הפער הקיים (בשיעור 67%) בין שכר המורה לשכר המהנדס כדי המחצית. גמולי השתלמות ותפקיד יתרמו לצמצום נוסף של פער זה.

4.11 נוסחות אפשריות לגמול ניהול הן כדלקמן:

בסעיף זה -

n - מספר היחידות המופעלות

m - מספר משרות הניהול של בית-הספר

p - חלק המשרה בניהול

למנהל

$$[2n + 10m + 24p]\%$$

הערה: בשום מקרה n לא יעלה על 20.

לסגן מנהל

$$[2(n - 9) + 24p]\% - 10 < n$$

הערה: בשום מקרה n לא יעלה על 18.

$$[2(n - 18) + 24p]\% - 19 < n$$

הערה: בשום מקרה n לא יעלה על 27.

$$[2(n - 27) + 24p]\% - 28 < n$$

הערה: בשום מקרה n לא יעלה על 36.

דוגמא: בבית ספר בעל 18 יחידות (כיתות) ו-2½ משרות ניהול:

מנהל ב-3/4 משרה יקבל גמול של -

$$2(18) + 10(5/2) + 24(3/4) = 79\%$$

סגן מנהל ב-½ משרה יקבל גמול של -

$$2(18 - 9) + 24(1/2) = 30\%$$

לפיכך, מנהל בעל M.A בדרגה IX יקבל כ-56,650 ל"י;

סגן מנהל בעל B.A בדרגה VII יקבל כ-32,298 ל"י.

כהשוואה, מורה בעל B.A בדרגה VI, לאחר 13 שנות ותק, יקבל כ-23,695 ל"י

ומחנך כנ"ל יקבל כ-25,117 ל"י.

4.12 ד ר ג מ א ו ת

11831		642.60	מהנדס בדרגה 7+	א.
		1525.43	0474 זקיפת הטבות	
		182.00	0476 זכוי חסכון	
1395			0616 גמול	
1300			0674 מקדמת יוקר	
2850			0802 רכב-קבועות	
325			0842 החז' הוצ' טלפ'	
463			0985 גמול הנדסי	
221			0950 ספרות מקצועית	
3699			1073 רכב-משתנות	
692	10		1100 ש"נ 100%	
1619			1108 כוננות-על	
735	3		1125 ש"נ 125%	
588			1310 אש"ל פטור מס	
25718	18		9999 סה"כ השכר	

13330		3.00	מהנדס בדרגה 7+	ב.
		2086.80	0476 זכוי חסכון	
1395			0478 תאום מס	
1300			0616 גמול	
4290			0674 מקדמת יוקר	
325			0802 רכב-קבועות	
522			0842 החז' הוצ' טלפ'	
221			0895 גמול הנדסי	
5497			0950 ספרות מקצועית	
1803			1073 רכב-משתנות	
1734	18		1108 כוננות-על	
1503	13		1125 ש"נ 125%	
640			1150 ש"נ 150%	
32560	31		1310 אש"ל פטור מס	
			9999 סה"כ השכר	

11812		182	מהנדס בדרגה 7+	ג.
1395			0476 זכוי חסכון	
4290			0616 גמול	
325			0802 רכב-קבועות	
462			0842 החז' הוצ' טלפ'	
221			0895 גמול הנדסי	
5794			0950 ספרות מקצועית	
312	4		1073 רכב-משתנות	
1610			1100 ש"נ 100%	
520	6		1108 כוננות-על	
520	5		1125 ש"נ 125%	
4293			1150 ש"נ 150%	
230			1266 דמי הבראה	
31784	15		1310 אש"ל פטור מס	
			9999 סה"כ השכר	

הנתונים הנ"ל נמסרו לוועדה על-ידי נציבות שירות המדינה (לחודש אוגוסט 1979).
השכר המשולב, המופיע בשורה הראשונה של כל דוגמא, כולל תוספת משפחה
וקצובת נסיעה.

4.13 תוקם ועדת סיווג משותפת למשרד החינוך והתרבות ולארגוני המורים, אשר
תקבע את דרגתם של כלל עובדי ההוראה המשרתים כיום במערכת החינוך,
בצורה שלא תפגע בזכויותיהם הקיימות.

נספח

הצעה לעקרונות אתיקה מקצועית
לעובדי-הוראה בישראל

1. מבוא

1.1 לאחר שמיעת עדויות, ביניהן של נציגי הסתדרות המורים וארגון המורים העל-יסודיים, ולאחר דיונים ממצים בנושא, הגיעה הוועדה לכלל מסקנה, כי מן הראוי לעצב "קודקס" של אתיקה מקצועית שיחייב את כלל עובדי-ההוראה בישראל, כמקובל לגבי המקצועות החופשיים הקלאסיים: עריכת-דין, רפואה, עיתונאות.

1.2 היתרונות הבולטים לעין, בניסוחו ובהחלתו של "קודקס" כזה, הינם, לדעת חברי הוועדה:-

א. הבטחת מידה גדולה יותר של אוטונומיה לארגוני המורים היציגים, בניהול ענייני המורים;

ב. הבטחת מידה גוברת של אימון, מצד המורים, במגמה להבטיח את זכויותיהם ולקבוע את חובותיהם המקצועיות, לאור הוראות ברורות וחד-משמעיות המוגדרות בחוק;

ג. חיזוק מובהק של מעמד ההוראה כמקצוע חופשי, כפרופסיה, הנהנה ממעמד סטטוטורי ומיוקרה ציבורית.

ד. העלאת הרמה המוסרית של מקצוע ההוראה, על-ידי גיבוש נורמות-התנהגות אתיות מחייבות.

1.3 ההצעה מתחלקת לחמשת הפרקים המהותיים והנוהליים הדלקמן:-

- א. חובות-יסוד של עובד-הוראה;
- ב. חובות המורה כלפי תלמידיו;
- ג. חובות המורה כלפי עמיתיו-למקצוע;
- ד. חובות המורה כלפי הורי-תלמידיו;
- ה. מוסדות לענייני אתיקה מקצועית ושיפוט משמעתית.

- 1.4 ההצעה מכילה עקרונות-יסוד בלבד. ניתן כמובן להרחיב ולפתח כמה מהם, במידת הצורך.

2. חובות-יסוד של עובד-הוראה

- 2.1 עובד-הוראה ישמור על כבוד מקצוע-ההוראה, וימנע מכל מעשה או מחדל העלול לפגוע בכבוד המקצוע ובטוהר העבודה החינוכית.
- 2.2 עובד-הוראה ימלא את חובותיו המקצועיות-הפדגוגיות, כשהוא מונחה בכל שלבי עבודתו על-ידי מטרות החינוך, כפי שהן מוגדרות בחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953; וזאת - מתוך נאמנות למדינת ישראל ולחוקיה.
- 2.3 עובד-הוראה יפעל במסגרת הסמכויות והחובות המקצועיות, הנקבעות מפעם לפעם, לגבי נושאי-התפקידים השונים על-ידי משרד החינוך והתרבות, בתיאום עם המוסדות המוסמכים של ארגוני-המורים היציגים.
- 2.4 עובד-הוראה ינהג בכבוד ובנאמנות כלפי תלמידיו, כלפי הוריהם, כלפי עמיתיו למקצוע וכלפי מוסד-החינוך שבו הוא מועסק, כשלנגד עיניו - טובת החינוך בלבד.
- 2.5 עובד-הוראה ישקוד בהתמדה על העלאת כושרו המקצועי-הפדגוגי ורמתו המוסרית, במגמה לעורר אמון גדל והולך בעשייתו החינוכית ובמוסד החינוכי שבו הוא פועל, מצד תלמידיו, מצד הוריהם, מצד עמיתיו-למקצוע, מצד רשויות-החינוך ומצד הציבור הרחב.
- 2.6 עובד-הוראה ימנע מלהטיל משימות פרופסיונליות על אנשים שלא הוכשרו לכך או שאינם ראויים לכך; וימנע מלתמוך בהצטרפות למקצוע ההוראה של אדם המוכר לו כבלתי-מתאים מבחינת הכשרתו, או שאינו ראוי לכך מטעמים רלבנטיים אחרים.
- 2.7 עובד-הוראה ישתמש בחומרי-ההוראה שברשותו, ובמקורות הספרות וממצאי המחקר המדעי והחינוכי שהוא מביא לפני עמיתיו ותלמידיו, ביושר אינטלקטואלי ראוי לשמו, וללא פרשנות מעוותת.
- 2.8 עובד-הוראה יקדיש את מלוא הזמן הדרוש לכיצוע נאות ויעיל של משימותיו המקצועיות-הפדגוגיות; וישקוד לפתח יזמה חינוכית בתחומי הכשרתו והתמחותו, ככל שהדבר ניתן, תוך כדי שמירה על חובותיו הפרופסיונליות והאתיות.

- 2.9 א. עובד-הוראה יימנע ככל יכולתו מאיחורים ומחיסורים, ויחתור לשמש מופת חינוכי לתלמידיו בהקפדתו על דיוק בהופעה בזמן - הן בשיעורים והן בפעולות חינוכיות אחרות, בבית-הספר או מחוצה לו.
- ב. עובד-הוראה יקפיד על החזרת עבודות, מבחנים ומבדקים שקיבל לידיז מוקדם ככל האפשר, לתלמידיו או לממונים עליו, הכול לפי העניין. איחור-יתר בהחזרת חומר זה, גורם עוול בלתי-מוצדק לתלמידים ומשבש את העבודה החינוכית התקינה.
- ג. עובד-הוראה יימנע מדיווח כוזב על איחורים, היעדרויות כמשך שעות העבודה או חיסורים.
- ד. להיעדרות מוצדקת מבית-הספר תיחשב היעדרות עקב מחלה, עקב שירות מילואים, או בגין סיבות אישיות או משפחתיות מיוחדות, שאותן יביא עובד-ההוראה בהזדמנות הראשונה האפשרית לידיעת הממונים עליו.
- ה. עובד-הוראה שהיעדרותו המוצדקת גרמה להפסד בלימודי תלמידיו, יעשה כמיטב יכולתו להשלמת החסר, כפי הצורך, תמורת תשלום.
- 2.10 עובד-הוראה יימנע מלנצל לרעה, בכל דרך שהיא, זמן שהוכר לו כחופשת מחלה או כחופשת השתלמות, או כל חופשה אחרת שהוענקה לו.
- 2.11 עובד-הוראה ימלא את חובותיו המקצועיות-הפדגוגיות, כלפי מוסד-החינוך שבו הוא מועסק, כלפי תלמידיו וכלפי עמיתיו-למקצוע - במסירות, ביושר, ובנאמנות מירכית וזאת - כאשר לנגד עיניו טובת התלמידים, מחד גיסא, וטובת החינוך, כפי הבנתו ולפי מיטב מצפונו, מאידך גיסא.
- 2.12 עובד-הוראה יימנע מכל פעילות או עיסוק שאינם הולמים את כבוד מקצוע ההוראה.

3. חובות המורה כלפי תלמידיו

- 3.1 מורה יתייחס לכל תלמיד בכבוד, בהגינות וביושר, כאשר עקרונות פדגוגיים ושיקולים מקצועיים לגיטימיים הם נר לרגליו.
- 3.2 מורה יימנע בכל כוחו מכל אפליה שהיא, לרעה או לטובה, של תלמיד או של קבוצת תלמידים, מטעמי לאום, דת, גזע, מין, מוצא או השקפה פוליטית, או מטעם בלתי-רלבנטי אחר כלשהו.
- 3.3 ככפוף לאמור בסעיף 2 לפרק זה, יתחשב מורה בצרכים האינדיבידואליים של תלמיד או של קבוצת תלמידים - צרכים שיונחו בלעדית על-ידי שיקולים פדגוגיים טהורים.
- 3.4 מורה יימנע מכל פגיעה שהיא - בהתנהגות ובדיבור כאחת - בכבודו של תלמיד, במבטאו, במנהגיו, במסורתו, ובכל ייחוד תרבותי אחר המאפיין אותו.
- 3.5 מורה יימנע ככל יכולתו מהלבנת פני תלמיד או קבוצת תלמידים, ככל נסיבות שהן.
- 3.6 מורה יימנע מכל משוא-פנים ביחסיו לתלמיד או לקבוצת תלמידים, וישקוד בהתמדה ובעירנות על כך, ששוויון וצדק כלפי תלמידיו ייראו ולא רק ייעשו.
- 3.7 לא ינצל מורה תלמיד או קבוצת תלמידים לשם קבלת טובת-הנאה מהם, גלויה או סמויה, אגב התייחסות פרופסיונלית אליהם.
- 3.8 מורה יכבד את זכות-היסוד של כל תלמיד לקבל מידע מלא ומהימן על מצבו בלימודים ובחברה, אם במישרין ואם באמצעות הוריו או אפוטרופסיו.
- 3.9 א. מורה מחויב בשמירת סודיות המידע שהגיע לידיו תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו, על התלמיד, הוריו או משפחתו בכלל, בכל תחום שהוא. ואין הוא רשאי למסור מידע שהגיע לידיו בתוקף עבודתו החינוכית, אלא לאנשים ולמוסדות המוסמכים בלבד.
ב. בעיות פרטיות ומשפחתיות של תלמיד לא ישמשו נושא לדיון בין מורה לבין עמיתיו-למקצוע, בין כותלי בית-הספר.

- 3.10 מורה אחראי, מוסרית ומעשית, וככל שהדבר תלוי בו ובשיקוליו, לשלום תלמידיו ולביטחונם, בכל זמן היותם נתונים למרותו; הן בין כותלי בית-הספר והן כאשר הם נמצאים מחוצה לו, במסגרת מילוי משימה משותפת, טיול או מסע, בהשגחת המורה ובאחריותו.
- 3.11 מורה לא יניח את תלמידיו, כולם או חלקם, לבדם ולנפשם, כנסיכות של מצוקה או סכנה משותפת. עליו לראות עצמו קברניטה של ספינה, שאינו נוטש אותה בשעת סכנה, בטרם עזב אותה אחרון הנוסעים.
- 3.12 מורה יגן על תלמיד או על קבוצת תלמידים, הנתונים להשגחתו, מפני פגיעה או עלבון מצד תלמיד או קבוצת תלמידים אחרים, בני אותה כיתה או בני כיתות או מוסדות אחרים.
- 3.13 מורה ירגיל עצמו בלשון נקייה, תרתי משמע, הן במהלך עבודתו עם תלמידיו והן במגעיו עם עמיתיו-למקצוע.
- 3.14 מורה יימנע מלקבל מתלמיד או מקבוצת תלמידים, או מהוריהם, מתנה הניתנת לו בצורה אינריבידואלית, כפיצוי על עבודתו החינוכית, מעבר לביטויי הוקרה סמליים המקובלים בחברה תרבותית.
- 3.15 לא יקיים מורה עם תלמיד או עם קבוצת תלמידים יחסים אישיים קרובים מדי, כל אימת שהיחסים הללו חורגים או עלולים לחרוג מעבר למקובל - מבחינה חינוכית, ומעבר למותר - מבחינה מוסרית; הכול לפי העניין והנסיבות.
- 3.16 לא יתן מורה שיעורים פרטיים בשכר לתלמיד או לתלמידים ככיתתו, או לתלמידי המוסד החינוכי שבו הוא מועסק, אלא לפי בקשת מנהל המוסד או על פי המלצתו.
- 3.17 לא ימליץ מורה, מנהל או מפקח, לפני תלמיד או תלמידים שבהשגחתו, שבהנהלתו או שבפיקוחו, או לפני מורים שבהנחייתו, שבהנהלתו או שבפיקוחו, על רכישת ספרי-עזר, ספרי-לימוד, או מכשירי-עזר לימודיים אחרים, אם כרוכה בדבר תועלת חומרית לעצמו או לבני-משפחתו, אלא באישורה בכתב של המועצה הפדגוגית של המוסד שבו הוא משמש כמורה.

- 3.18 א. במתן הערכה על עבודת תלמיד ובמתן ציונים על הישגיו הלימודיים, הספורטיביים, החברתיים או האחרים, לא יושפע מורה מלחצי-הורים או מלחצי גורמים חוץ-פדגוגיים אחרים כלשהם.
- ב. במתן הערכותיו וציוניו, יונחה המורה בלעדית על-ידי שיקולים מקצועיים טהורים ועל-ידי מצפונו החינוכי.
- 3.19 לא ישתמש מורה בביטויים עולבים כלפי מדינת ישראל, משטרה או מוסדותיה, או בביטויים שיש בהם כדי לפגוע באחת העדות, הדתות או הקבוצות האתניות, המהוות חלק מאוכלוסיית מדינת-ישראל.
- 3.20 לא ישתמש מורה במעמדו כמורה לשם הפעלת לחץ או השפעה פוליטיים על תלמידיו.

4. חובות מורה כלפי עמיתיו-למקצוע

- 4.1 מורה יימנע בכל יכולתו מפגיעה, נכתב או בעל-פה, בשמו או בכבודו של עמית-למקצוע, כאותו מוסד שבו הוא מועסק או מחוצה לו.
- 4.2 מורה יימנע בכל יכולתו מפגיעה בכבוד המוסד שבו הוא מועסק או בכבוד מערכת החינוך בכללותה, שבכבודה - כבודו, ובקלונם - קלון לו.
- 4.3 מורה ישקוד על שיתוף-פעולה עם עמיתיו-למקצוע במישור המקצועי-הפדגוגי, ויעמיד לרשותם, או לרשות המוסד שבו הוא מועסק, את עצתו וניסיונו, חומרי-עזר, מקורות-ספרות וממצאי-מחקר, שהגיעו לידיה, ושיש בהם כדי לקדם את העבודה החינוכית במוסד, בדרך כלשהי.
- 4.4 מורה יימנע מלהביא לידיעת הרבים פרטים אישיים אינטימיים הנוגעים לעמית-למקצוע, שהגיעו לידיעתו תוך כדי עבודתו במוסד, אם ממקורות-פנים ואם ממקורות-חוץ.
- 4.5 מורה יימנע ככל האפשר מלהשתמש במעמדו במערכת לשם הפעלת לחץ בלתי-הוגן על עמיתיו-למקצוע בשעת קבלת החלטות מקצועיות-פדגוגיות.
- 4.6 מורה יימנע מתחרות מקצועית בלתי-הוגנת עם עמיתיו-למקצוע, ויחזור לכוון את שאיפותיו ושאפתנותו הלגיטימיות לאפיק חיובי ויוצר, ככל האפשר.

5. חובת מורה כלפי הורי-תלמידיו

- 5.1 מורה יתייחס בכבוד, בשוויון ובלא משוא-פנים, להורים של תלמידיו - ללא הבדל רמת-השכלה, מעמד חברתי או כלכלי, וללא הבדל עדה או מוצא.
- 5.2 מורה יחזק בכל תלמיד מתלמידיו את יחס-הכבוד להוריו, וישקוד לטפח בקרב תלמידיו את הערך של כיבוד אב ואם, כאחד הערכים החינוכיים והמוסריים הנעלים ביותר, שניתן וגם ראוי להגשימו יום-יום ושעה-שעה.
- 5.3 מורה חייב בדיווח נאמן ושיטתי להורי תלמידיו על מצבם הלימודי והחברתי של בניהם בבית-הספר.
- 5.4 מורה מחויב בשמירת סודיות מלאה על פרטים אישיים ואינטימיים מחיי ההורים או המשפחה של תלמיד, שהגיעו לידיהו בתוקף ותוך כדי עבודתו החינוכית במוסד.
- 5.5 מורה יימנע מלחץ בלתי-הוגן על הורים למטרה כלשהי, ויקפיד להבחין בבירור בין טובת-התלמיד לבין שיקולי-יוקרה או שיקולים פסולים אחרים.
- 5.6 מורה יזהיר עצמו בהתמדה מפני כניעה ללחץ של הורים בעניני הערכות וציונים לבנם או לבתם, ויראה עצמו מונחה בלעדית על-ידי שיקולים פדגוגיים ומצפוני החינוכי בלבד.
- 5.7 מורה יימנע מניהול עסקים עם הורה של תלמיד, כל אימת שהדבר עלול להטיל חשד של משוא-פנים ואפליה-לטובה כלפי אותו תלמיד.

6. מוסדות לענייני אתיקה מקצועית ושיפוט משמעתי

- 6.1 עקרונות האתיקה המקצועית הכלולים בתקנון זה, יחייבו, לאחר אישורם על-ידי המוסדות המוסמכים של ארגוני המורים, את כל החברים בארגונים אלה.
- 6.2 ארגוני המורים, בשיתוף עם משרד החינוך והתרבות, יחתרו לעגן בחוק את הוראותיו של תקנון זה, לאחר שיאושר על ידיהם, ויקימו מוסדות משותפים ליישום תקנון-האתיקה המוצע בזה.

6.3 הארץ תחולק לאזורים לעניין זה. בכל אזור תיבחר על-ידי המוסדות המקומיים של ארגוני-המורים, ועדה אזורית לאתיקה מקצועית, שבה יהיו מיוצגים ציבור המורים, ציבור המנהלים, ציבור המדריכים והמפקחים, ומשרד החינוך והתרבות או הבעלות. ועדות אלה תעסוקנה בבעיות של אי-תקינות במילוי תפקיד, במקרים של התנהגות בלתי-הולמת של עובדי-הוראה, ובהפרות ספציפיות של הוראות תקנון האתיקה המקצועית, המוצע בזה

6.4 כמו כן יוקמו ועדות מחוזיות, שידונו בשאלות אתיקה מקצועית המועברות אליהן מן הוועדות האזוריות; וכמו כן, תוקם ועדה ארצית שתדון בשאלות אתיקה שיועברו אליה, להכרעה, מן הוועדות המחוזיות - הכול לפי נוהל סדרי-דין שייקבעו בכללים.

6.5 (א) יוקמו בתי-דין משמעתיים מחוזיים ובית-דין משמעתי ארצי, שיהוו מוסדות-השיפוט של ארגוני-המורים, ושידונו בעבירות-המשמעת של עובדי-הוראה כדלקמן:-

(1) הפרת אותן הוראות מהוראות תקנון זה שארגוני-המורים יגדירו אותן כהוראות-משמעת;

(2) כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע ההוראה;

(3) התנהגות שיש עמה קלון.

(ב) ועדות האתיקה, ובעיקר ועדת האתיקה הארצית, וכן בתי-הדין המשמעתיים, יגבשו בהדרגה דפוסים לקביעת טיבם ומהותם של המעשים או המחדלים, שיחשבו לכאלה, שאינם הולמים את מקצוע ההוראה.

6.6 ועד המורים המרכזי וכן הוועד המחוזי (להלן: קובל) רשאים להגיש קובלנה לבית-דין משמעתי בשל עבירת משמעת, בין ביזמתם ובין על-פי תלונת אדם אחר; קובל רשאי למנות אדם - דרך כלל או לעניין מסוים - כדי לייצגו ולטעון בשמו בכל הליך לפי פרק זה.

6.7 הדיון בעבירת משמעת יהיה לפני בית-הדין המשמעתי המחוזי, של המחוז שבתחומו נמצא מקום עבודתו העיקרי של עובד-ההוראה הנאשם. אולם, יושב-ראש בית-הדין המשמעתי הארצי רשאי, לפי בקשת הקובל או הנאשם, להורות על העברת הדיון לבית-הדין המשמעתי של מחוז אחר.

6.8 בית-דין משמעתי, בדרונו בעבירת משמעת, יהיה מוסמך -

- א. להשיג כל עדות, בין בכתב ובין בעל-פה, ולחקור עדים;
- ב. לדרוש מכל אדם המוסר עדות, בין בכתב ובין בעל-פה, למסור עדותו בשבועה או בהן-צדק, כפי שאפשר היה לדרוש זאת ממנו אילו העיד בבית-משפט;
- ג. להזמין כל אדם הנמצא בישראל להתייצב לפני בית-הדין ולהעיד או להגיש כל מסמך שברשותו, פרט לאותם מקרים שמן הדין לפוטרו מכך;
- ד. לפסוק לאדם שהתייצב לפני בית-הדין כל סכום סביר שהוציא, לדעת בית-הדין, עקב התייצבותו;
- ה. לתת צו הכופה אדם שלא התייצב לאחר שהוזמן כדין, ולא הצטרק להנחת דעת בית-הדין, להתייצב לפני בית-הדין ולשלם את ההוצאות שנגרמו עקב סירובו לציית להזמנה או עקב הבאתו בכפייה;
- ו. לקנוס בסכום שייקבע, אדם שהוזמן ולא התייצב או סירב להעיד או להגיש מסמך, ולא הצטרק להנחת דעת בית-הדין.

6.9 בית-דין משמעתי רשאי, מטעמים מיוחדים שיפרט בהחלטתו, לקבל ראייה אף אם לא היתה כשרה להתקבל בבית-המשפט.

6.10 העונשים שכית-דין משמעתי מוסמך להטיל על עוכד-הוראה שנאשם והורשע בשל עבירת-משמעת, הן כדלקמן:-

- א. אזהרה;
- ב. נזיפה;
- ג. השעיה לתקופה קצובה, שלא תעלה על שלוש שנים;
- ד. הוצאה מארגון המורים שהנאשם משתייך אליו.

6.11 בית-דין משמעתי רשאי -

- א. להרשיע נאשם בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש.
- ב. לחייב נאשם שהורשע בתשלום הוצאות המשפט למדינה, לארגון המורים שאליו הוא משתייך, ולמחלונן (או לקובל), בסכום שיקבע בית-הדין;

6.3 הארץ תחולק לאזורים לעניין זה. בכל אזור תיבחר על-ידי המוסדות המקומיים של ארגוני-המורים, ועדה אזורית לאתיקה מקצועית, שבה יהיו מיוצגים ציבור המורים, ציבור המנהלים, ציבור המדריכים והמפקחים, ומשרד החינוך והתרבות או הבעלות. ועדות אלה תעסוקנה בבעיות של אי-תקינות במילוי תפקיד, במקרים של התנהגות בלתי-הולמת של עובדי-הוראה, ובהפרות ספציפיות של הוראות תקנון האתיקה המקצועית, המוצע בזה

6.4 כמו כן יוקמו ועדות מחוזיות, שידונו בשאלות אתיקה מקצועית המועברות אליהן מן הוועדות האזוריות; וכמו כן, תוקם ועדה ארצית שתדון בשאלות אתיקה שיועברו אליה, להכרעה, מן הוועדות המחוזיות - הכול לפי נוהל סדרי-דין שייקבעו בכללים.

6.5 (א) יוקמו בתי-דין משמעתיים מחוזיים ובית-דין משמעתי ארצי, שיהוו מוסדות-השיפוט של ארגוני-המורים, ושידונו בעבירות-המשמעת של עובדי-הוראה כדלקמן:-

- (1) הפרת אותן הוראות מהוראות תקנון זה שארגוני-המורים יגדירו אותן כהוראות-משמעת;
- (2) כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע ההוראה;
- (3) התנהגות שיש עמה קלון.

(ב) ועדות האתיקה, ובעיקר ועדת האתיקה הארצית, וכן בתי-הדין המשמעתיים, יגבשו בהדרגה דפוסים לקביעת טיבם ומהותם של המעשים או המחדלים, שייחשבו לכאלה, שאינם הולמים את מקצוע ההוראה.

6.6 ועד המורים המרכזי וכן הוועד המחוזי (להלן: קובל) רשאים להגיש קובלנה לבית-דין משמעתי בשל עבירת משמעת, בין ביזמתם ובין על-פי תלונת אדם אחר; קובל רשאי למנות אדם - דרך כלל או לעניין מסוים - כדי לייצגו ולטעון בשמו בכל הליך לפי פרק זה.

6.7 הדיון בעבירת משמעת יהיה לפני בית-הדין המשמעתי המחוזי, של המחוז שבתחומו נמצא מקום עבודתו העיקרי של עובד-ההוראה הנאשם. אולם, יושב-ראש בית-הדין המשמעתי הארצי רשאי, לפי בקשת הקובל או הנאשם, להורות על העברת הדיון לבית-הדין המשמעתי של מחוז אחר.

6.8 בית-דין משמעתי, בדונו בעבירת משמעת, יהיה מוסמך -

- א. להשיג כל עדות, בין בכתב ובין בעל-פה, ולחקור עדים;
- ב. לדרוש מכל אדם המוסר עדות, בין בכתב ובין בעל-פה, למסור עדותו בשבועה או בהן-צדק, כפי שאפשר היה לדרוש זאת ממנו אילו העיד בבית-משפט;
- ג. להזמין כל אדם הנמצא בישראל להתייצב לפני בית-הדין ולהעיד או להגיש כל מסמך שברשותו, פרט לאותם מקרים שמן הדין לפוטרו מכך;
- ד. לפסוק לאדם שהתייצב לפני בית-הדין כל סכום סביר שהוציא, לדעת בית-הדין, עקב התייצבותו;
- ה. לתת צו הכופה אדם שלא התייצב לאחר שהוזמן כדין, ולא הצטרק להנחת דעת בית-הדין, להתייצב לפני בית-הדין ולשלם את ההוצאות שנגרמו עקב סירובו לציית להזמנה או עקב הבאתו בכפייה;
- ו. לקנוס בסכום שיקבע, אדם שהוזמן ולא התייצב או סירב להעיד או להגיש מסמך, ולא הצטרק להנחת דעת בית-הדין.

6.9 בית-דין משמעתי רשאי, מטעמים מיוחדים שיפרט בהחלטתו, לקבל ראייה אף אם לא היתה כשרה להתקבל בבית-המשפט.

6.10 העונשים שבית-דין משמעתי מוסמך להטיל על עובר-הוראה שנאשם והורשע בשל עבירת-משמעת, הן כדלקמן:-

- א. אזהרה;
- ב. נזיפה;
- ג. השעיה לתקופה קצובה, שלא תעלה על שלוש שנים;
- ד. הוצאה מארגון המורים שהנאשם משתייך אליו.

6.11 בית-דין משמעתי רשאי -

- א. להרשיע נאשם בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש.
- ב. לחייב נאשם שהורשע בתשלום הוצאות המשפט למרינה, לארגון המורים שאליו הוא משתייך, ולמתלונן (או לקובל), בסכום שיקבע בית-הדין;

ג. לחייב נאשם שהורשע בשל עבירה הקשורה בקבלת כספים בצורה הנוגדת את כללי האתיקה המקצועית ובנסיבות המהוות עבירת משמעת - בהחזרת אותם כספים לזכאי להם, כולם או מקצתם.

ד. לחייב נאשם שהורשע, בתשלום פיצויים למתלונן, או לאדם אחר שניזוק על-ידי העבירה, בסכום שלא יעלה על לירות ישראליות. חיוב כזה אינו פוטר מאחריות לנזיקין לפי כל דין אחר.

ה. לצוות על פרסום פסק-הדין, כולו או מקצתו, בציון שמו של עובד-ההוראה הנאשם או בלי ציון שמו, הכול לפי שיקבע בית-הדין.

6.12 על פסק-דינו של בית-דין משמעתי מחוזי, רשאים הנאשם והקובל לערער לפני בית-הדין המשמעתי הארצי.

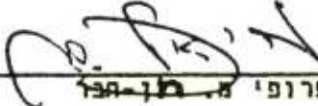
6.13 על פסק-דינו של בית-הדין המשמעתי הארצי, רשאים הנאשם והקובל לערער לפני בית-המשפט העליון, תוך שלושים יום מיום קבלת פסק-הדין.

6.14 עונש שהוטל על-ידי בית-דין משמעתי, וכן פרסום פסק-הדין לפי סעיף 6.11 ה הנ"ל, לא יבוצעו כל עוד אפשר לערער על פסק-הדין, ואם הוגש ערעור - כל עוד לא תמו כל הליכי הערעור.

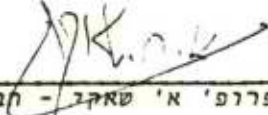
6.15 דיון לפי פרק זה, אין בו כדי לעכב או לבטל דיון בפלילים בשל אותו מעשה או מחדל.

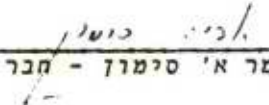
חתימות חברי הוועדה:

ד"ר ד' לורנץ - חבר

פרופ' מ' מירון - חבר

פרופ' מ' עזינגר - יו"ר הוועדה

פרופ' א' שאקד - חבר

מר א' סימון - חבר

פרופ' י' נאמן - חבר
(ראה נא מכתבו להלן)

ירושלים, כ' בכסלו תש"ם
10 בדצמבר 1979

ה ע ת ק

המנהל הכללי
משרד האוצר
ירושלים

א' חשוון תש"ם
11 בנובמבר 1979

לכבוד

השופט ד"ר מ. עציוני

יו"ר הוועדה הממלכתית לבדיקת מבנה

מערכת החינוך ומעמד עובדי ההוראה

ירושלים

כבוד השופט עציוני היקר,

עם כניסתי היום לתפקיד המנהל הכללי של משרד האוצר, הנני נאלץ בצער
להתפטר מחברותי בוועדה שבראשותך.

עברתי עמכם כברת דרך ארוכה ומעניינת עד שהגענו לסיכום דו"ח הוועדה.

למדתי רבות מן העדויות, מהתזכירים ומהדיונים שהיו בוועדה.

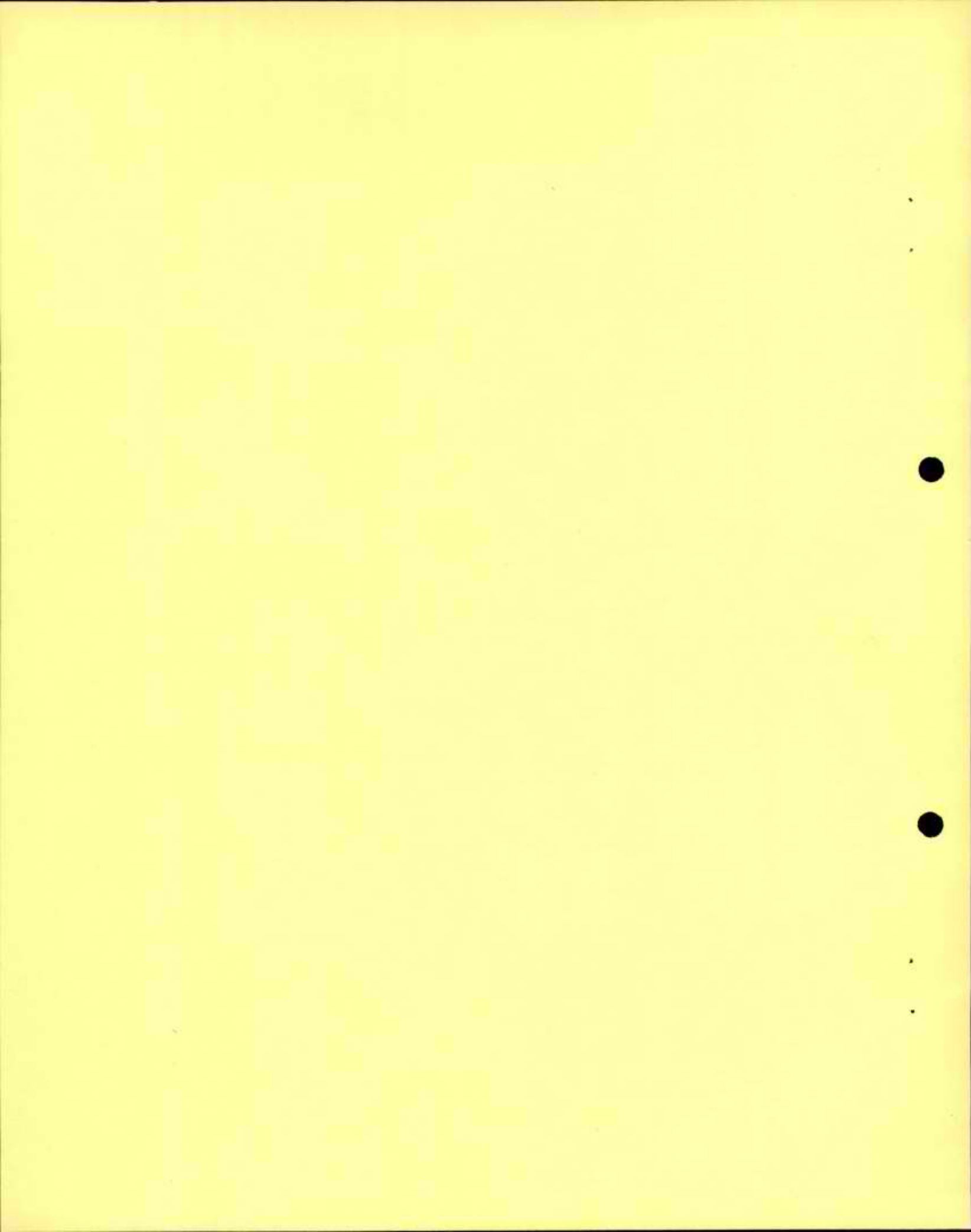
צר לי שבשלב הסופי של דיוני הוועדה הנני נאלץ להתפטר בשל ניגוד העניינים
בין חברותי בוועדה לבין תפקידי החדש במשרד האוצר.

אין לי ספק, כי החומר שלמדתי בוועדה ישמש לי לעזר בתפקידי בשירות
המדינה.

בהזדמנות זו ברצוני להודות לך ולכל חברי הוועדה על הימים והלילות
שישבנו יחד ועסקנו בנושא מבנה מערכת החינוך ומעמד המורה, שהינו בצפור נפשה
של החברה בישראל.

ברגשי כבוד,

יעקב נאמן

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ז בטבת תש"ם
16 בינואר 1980

(464)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון : מינוי חבר למועצת גנים לאומיים
ושמורות טבע

על-פי סעיף 17 בתקנון לעבודת הממשלה, אני מתכבד
להביא להחלטתכם הצעה בדבר מינוי חבר למועצת גנים לאומיים
ושמורות טבע:

"הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם , על-פי סעיף 2 לחוק גנים לאומיים
ושמורות טבע, תשכ"ג-1963, למנות את מר אריה לביא,
ממרכת נכסים, אגף בינוי ונכסים במשרד הבטחון,
להיות חבר במועצת גנים לאומיים ושמורות טבע, במקום
אורי ברזילי.

דברי הסבר

בהתאם לסעיף 2 לחוק גנים לאומיים ושמורות טבע,
תשכ"ג-1963, הקימה הממשלה, על-פי הצעת שר הפנים,
מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע (להלן המועצה).
נציגי הממשלה במועצה הם שבעה.
על-פי אישור משרד הבטחון, יתמנה מר אריה לביא
כחבר המועצה. מינוי זה יהיה במקומו של
מר אורי ברזילי.

מוגש על-ידי שר הפנים"

אם לא תוגש הסתייגות מההצעה הנ"ל תוך שבועיים מהיום,
היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת
ממשלה.

ב ב ר כ ה

ב/מיכאל ניר

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ' בטבת תש"ם
9 בינואר 1980

(463)

אל : חברי הממשלה

מאת : סגן מזכיר הממשלה

הנדון: חומר לוועדת השרים לענייני סמלים וטקסים

מצורפת בזה הצעת-החלטה בעניין "עקרונות החוק להנצחת
נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה" (נספח 37סט).

...

ההצעה תירשם על סדר-יומה של ועדת השרים.

ב ב ר כ ה
ז. י. א. ש. א.
ב / א. לישנסקי

עקרונות החוק להנצחת נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם : להמליץ בפני ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים כדלקמן:

- א. לאשר את עקרונות החוק להנצחת זכרם של נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה בנוסח המצ"ב.
- ב. להבהיר בדברי ההסבר לסעיף ב(1) בהצעת העקרונות כי תמיכת הממשלה בפעולות היזומות על ידי גופים צבוריים תכלול גם גופים שעסקו עד לקבלת חוק זה בפעולות הנצחה - הכל כפי שהמועצה תראה כמתאים.
- ג. לשקול הוספת סעיף אחרי סעיף ה', בזה הלשון:
"בתום ששה חדשים מתחילתו של חוק זה יבוטל חוק יד בן צבי, תשכ"ט-1969; לפני הבטול תכונן הממשלה הקדש צבורי להנצחת זכרו של הנשיא יצחק בן-צבי ולהקדש שיוקם כאמור יעברו כל הזכויות והחובות של יד יצחק בן צבי".

דברי הסבר

ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים החליטה בישיבתה ביום כ"ז בכסלו תש"מ (17.12.79), (החלטה מס' 8/ט), להטיל על הועדה בראשותו של מזכיר הממשלה אשר הוקמה בזמנו על פי החלטה קודמת של ועדת השרים (החלטה מס' 39/ט), מיום 31.12.78, לבחון שוב ההצעה בדבר יוזמת חקיקת חוק כללי להנצחת נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה.

הצוות בראשות מזכיר הממשלה קיים ישיבה ביום 25.12.79, והחליט להמליץ בפני ועדת השרים לאשר ההצעה להחלטה האמורה.

הצוות הנ"ל מציע כי בדברי ההסבר לסעיף ב(1) שיופיעו בהצעת החוק יובהר כי אין כוונה לפגוע בגופים קיימים העוסקים בהנצחת אישים - גופים אשר קמו לפני קבלת החוק.

כמו כן החליט הצוות שלא להכנס לסוגיית ביטול חוק יד בן צבי אלא להביא לשקול דעתה של ועדת השרים האפשרות בדבר הכללת סעיף כזה בהצעת החוק הכללית - הכל לפי שקול דעתה של ועדת השרים.

מוגש על ידי הצוות לעניין בחינת הדרכים להנצחת נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה.

מסלולנות החוק להנצחת זכרם של נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה

א. (1) הממשלה תטנה מועצה לענין חוק זה שתקא מורכבת מנציגים של הממשלה, ההסתדרות הציונית העולמית וארגונים ציבוריים אחרים שיזקבעו על ידי הממשלה; הממשלה תטנה אחד מנציגיה להיות דושב-ראש המועצה; מבין נציגי הממשלה יהיה הגנז שנתטנה לפי חוק הארכיונים.

(2) תקופת כהונתו של חבר המועצה, שאינו נציג הממשלה, היא חמש שנים וגיתן לחזור ולטנותו מחדש.

(3) חבר המועצה שנערר משיבות המועצה שלוש ישיבות רצופות, יחדל מכהונתו כחבר המועצה.

(4) המועצה תקבע את נוהל דיוניה, במידה שלא נקבע בחוק זה או בתקנות לפיו.

ב. (1) המועצה תציע לממשלה תכנית הנחה להנצחת זכרו של מי שכיהן כנשיא או כראש הממשלה. התכנית תפרט פעולות שיבוצעו על ידי הממשלה או שהממשלה תתמך בפעולות היזומות על ידי גופים ציבוריים אחרים, והכל כפי שהמועצה תראה כמתאים ביותר להנצחת זכרו של נפטר פלוני, בשם לב לכל הנסיבות הנוגעות לענין, ובכלל אשיותו ופעלו של הנפטר.

(2) תכנית ההנצחה תפרט גם אומדן של ההוצאות הכרוכות בביצועה והצעת מקורות לכיסוייה.

ג. לאחר קבלת תכנית ההנצחה של המועצה, תאשר אותה הממשלה, בשינויים או בלי שינוי, וכן תחליט בענין המימון הדרוש לכך.

ד. הממשלה תטיל על הגנז שנתטנה לפי חוק הארכיונים, משט"ו-1955 לעשות, לענין מי שכיהן כנשיא או כראש הממשלה, את הפעולות הבאות או מקצתן:

(1) לפרסם את מבחר נאומיו וכתביו, כמתכונת שיקבע הגנז בחתייעצות עם המועצה;

(2) לכנס את החומר התייעודי על פעולותיו;

(3) לערוך, לפי הסלצת המועצה, תצוגות קבועות וארעיות לקהל, בין בגנזך המדינה ובין במקום ציבורי אחר.

ה. (1) המועצה תפקח על פעולות ההנצחה ותדווח על טמצאיה לממשלה, בעירוף המלצותיה;

(2) המועצה רשאית לדרוש ידיעות ומסמכים הדרושים לצורך הפיקוח כאמור מכל מי שעוסק בביצוע פעולות ההנצחה במימון אוצר המדינה, לרבות בתמיכת הממשלה.

ו. השר שקבעה הממשלה לכך יהיה הממונה על ביצוע חוק זה והוא יהיה רשאי להתקין תקנות לביצועו.

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ח בטבת תש"ם
7 בינואר 1980

(462)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

לפי בקשת ראש-הממשלה מצ"ב נוסח דבריו של שר החקלאות
...
בישיבת הממשלה מיום י"ז בטבת תש"ם (6.1.80) בענין דו"ח הועדה
לבדיקת ניגוד אינטרסים בעניני שרים.

ב ב ר כ ה ,

אריה נאור

השר א. שרון:

בעקבות פרסום דו"ח ועדת קנת, עם

העברת הדו"ח אלי - כפי שמסרתי בישיבת

הקודמת - עיתתי בכובד ראש במסקנות הועדה ואף נועצתי במשפטנים
ידועי שם וברצוני לומר ולהסביר לחברי הממשלה את המסקנות אליהן
הגעתי, לאור אותה התיעצות שזה עתה היארתי אותה.

"כיוזמת הממשלה הוקמה ועדה ציבורית

לשם המלצה על כללים למניעת ניגוד ענינים העלול להתעורר בין כהונתם
של שרים וסגני שרים ופעילותם בתפקידיהם הממלכתיים לבין זיקתם
לעסק, לרכוש, למקצוע או לעיסוק או תפקיד כלשהם. על הועדה היה
לבחון את הנושא על רקע נתונים שימציאו לה שרים וסגני שרים ולהגיש
את המלצותיה (להלן - "ועדת אשר").

הקטע שלהלן לקוח מתוך דו"ח "ועדת

אשר":

3. העקרונות המונחים ביסוד הכללים

3.1. שני עקרונות הנחו את הועדה בעת שבחנה את הסוגיה
של ניגוד ענינים:

3.1.1 מחד גיסא הצורך בשמירה קפדנית על טוהר המידות
של אישי ציבור.

3.1.2 מאידך גיסא, הרצון לאפשר ולעודד כהונתם של
שרים בעלי הכשרה מחאימה וגם בעלי נסיון מגוון
בתחום בו יעסקו במשרד הממשלתי.

3.2. הגשמת העקרון הראשון באופן עיקבי מביאה למסקנה שיש למנוע כל מצב בו עלול להיווצר ניגוד ענינים בין חפקידן של השר לבין עניניו האישיים. השר חייב להיות חופשי לחלוטין מכל השפעה של מניעים זרים בשעה שהוא נדרש להחליט בענין הקשור עם כהונתו. מסקנה הכרחית מקבלת עקרון זה שעל השר לוותר על כל פעילות שאיננה מתחייבת ממילוי תפקידו כשר, ועל כל עסקיו אשר עלולים + ולו רק למראית עין - לגרום לו למשוא פנים בהחלטותיו ובפעולותיו.

3.3. לעומת זאת, המסקנה המתבקשת מהעקרון השני היא שיש להגביל את השר בצורה סבירה ולהמנע מקיצוניות מיותרת בכל הנוגע לאיסורים והגבלות שיוטלו עליו עקב עיסוקיו בעבר.

3.4. נאמנים לשיטתנו קבלנו כמושכל ראשון את העקרון כי יש לאסור מכל וכל כל מעורבות אישית של השר בכל ענין שבו הוא נדרש לטפל כשר. יחד עם זאת היינו ערים לכך שאזרח המועמד לכהן כשר בממשלה עלול לעמוד בפני הבחירה הקשה בין ויתור על כל מפעל חיוו לבין כהונה של שר לחקופה מוגבלת אשר עלולה - מסיבות שאינן תלויות בשר - להסחיים אף כעבור חקופה קצרה. המלצות הוועדה מכוונות לסלול דרך שחענה לכל חופעה ממשיית של ניגוד ענינים ויחד עם זאת לא חנעל הדלת בפני מועמדים רצויים לשמש בכהונת שרים".

הוועדה סיימה את החלק הראשון לדו"ח שלה כדלקמן:

5" מתן חוקף לכללים

הוועדה בדעה, שעל הממשלה לתת להמלצותיה, כפי שבאו לידי ביטוי בכללים המוצעים בחלק השני להמלצותינו, חוקף של כללים מחייבים. אולם, לאור העובדה שכללים אלה הם נסיון ראשון בארץ להסדיר את נושא ניגוד העניינים, נראה לנו שרצוי לרכוש נסיון בהפעלתם לפני קבלת ההחלטה על הצורה המשפטית הסופית בה יהיו מוצקים הכללים, אם בחקיקה ואם בדרך אחרת".

ער כאן - הציטוט מדו"ח "ועדת אשר".

"עלי לציין, כי כנגוד לדעת ועדת אשר, ראה לעיל ציטוט סעיף 5 לדו"ח הועדה, לפיה רצוי לרכוש נסיון בהפעלת הכללים לפני קבלת החלטה על הצורה המשפטית בה יהיו מוצקים הכללים, קבעה הממשלה "כללים למניעת נגוד עניינים של שרים וסגני שרים" ונחנה הודעה על כך ביום 7 בנובמבר 1977 בילקוט הפרסומים מספר 2382.

"למותר להדגיש כי מיד עם כניסתי

לתפקידי בממשלה, עוד לפני פרסום הכללים הנ"ל, הפסקתי את כל פעילותי בחווה והחפטרתי מהנהלתה ואני מקדיש מאז את כל זמני למלוי תפקידי בממשלה.

בחדש יוני 1979 מונתה ועדה בראשות

כב' השופט קנת לבדיקת הכללים שנקבעו בעקבות ההמלצות של ועדת השופט אשר ואת ישומם ואת האפשרות להקמת גוף שיהא בלתי תלוי בממשלה וידון במצבים בלתי צפויים או מקרים מיוחדים ויחליט בהם.

ועדת קנח, שבדקה גם את ענייני, קבעה
לגבי החכרת החווה כי "הדבר הוא בלתי אפשרי" (ראה בשולי דף 5 לדו"ח
הועדה).

כאן אני רוצה להוסיף, שדו"ח ועדת
קנח קובע דבר נוסף - שלא ניתן למכור את החווה. לא העליתי נושא
זה במכתב שהעברתי הבוקר לראש הממשלה, כי העניין לא נראה לי
רלוונטי, כי ממילא לא הייתי מוכר את החווה. זה הבית שלי, זוהי
דרך חיים שבה נולדתי ובחיתי להמשיך בה לאחר גמר שרותי כשר ואני
אמשיך בכהונתי כשר, כל עוד אוכל - ויש לי מה לחרום בכהונתי כשר
בממשלה. לכן, אינני מזכיר את הנושא הזה באותו מסמך שהגשתי לראש
הממשלה, כי מצאתי שזה יהיה דבר בלתי נכון - אפילו קובעת הועדה
שלא ניתן למכור את החווה - אם לא אומר, שגם לו ניתן היה למכור
את החווה, לא הייתי מוכר אותה, אך הועדה עצמה קבעה, שלא ניתן
להחכיר ולא ניתן למכור את החווה.

רה"מ מ. בגין: כדי להבהיר את המצב - זהו בדיוק

המסמך שאריק קורא עכשו ואשר הוגש

לי; זאת כדי שיהיה ברור לפרוטוקול, שיש זהות לגבי המסמך הזה
ואין שוני. החוספת של אריק היא לגבי המסמך שהוגש לי ואריק קורא
אותו באוזני חברי הועדה.

השר א. שרון: "המקרה שלי הוא חריג, כנראה, מפני

שילדי הם קטינים ואיני יכול להעביר

להם את החווה, בצורה המותרת על פי הכללים".

כידוע, לפי הכללים, שר יכול להעביר

לבנו את העסק, אם הבן עבד אחר שנה לפני כן.

"הועדה ציינה בדו"ח - ואני מצטט

מהחלק השני של פסקה ב' לסעיף 9 (ראה ע' 7 לדו"ח הועדה) - "כפי שכבר הודגש מספר פעמים, לא אמרנו ואין אנו אומרים שהשר עוקף את ישום החוק או משיג טובת הנאה לעצמו או עבור החווה שלו, אך זה איננו השקול היחיד. השקול הנוסף הוא שיש לראות כי הכללים שנקבעו כדי לשמור על טוהר המדות אכן נתקיימו".

המסקנות המחקשות מהמצב שנוצר הן

כדלקמן:

- א. יש לשפר את המערכת שתבטיח שמירה על טוהר המידות - ולא רק במשרד החקלאות.
 - ב. יש לעודד שרים לכהן בתפקידים בהם יוכלו להשתמש בכישוריהם ובנסיונם.
 - ג. ועדת קנת הציעה להקים ועדה לבדיקת חריגים, ועדה שתהיה בלתי חלופית בממשלה. אני מציע להעביר לוועדה זו לבדיקה את נושא נגוד העניינים בפעולותי כשר החקלאות.
 - ד. יחד עם זאת אני מצהיר כי אני מקבל כל צורת פקוח שתושח על החווה, על ידי מבקר המדינה ו/או כל גוף שיוחלט עליו.
 - ה. ניתן לשנות את הרכב הנהלת החווה ע"י התפטרותה של רעייתי מן ההנהלה ומינוי מנהל אחר במקומה".
- אלה הן חמש המסקנות אליהן הגעתי, חוץ להיעצות עם משפטנים ידועי שם. חודה.

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ג בטבת תש"ם
2 בינואר 1980

(461)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: מינוי למועצת המים

על-פי סעיף 17 בתקנון לעבודת הממשלה, אני מתכבד להביא
להחלטתכם הצעה בדבר מינוי למועצת המים:

"הצעה להחלטה

מחליטים, על-פי סעיף 125 לחוק המים, תשי"ט-1959,
למנות את גב' מאשה הרבסטמן כנציגת משרד הפנים במועצת המים,
במקום מר יוסף מאיר.

דברי הסבר

עקב חילופי גברי במשרד הפנים מוצע למנות את
גב' מאשה הרבסטמן כנציגת משרד הפנים במועצת המים, במקומו
של מר יוסף מאיר.

מועצת המים מתנה על-ידי הממשלה, על-פי הוראות סעיף 125
לחוק המים תשי"ט-1959, ותפקידה לזייעץ לשר החקלאות בשאלות של
מדיניות מים ולמלא את התפקידים, שנועדו לה בחוק המים.

בהתאם להוראות סעיף 125 הנ"ל, על הממשלה לאשר כל שינוי
בהרכב המועצה ולפרסם הודעה על-כך ברשומות.

מוגש על-ידי שר החקלאות"

אם לא תוגש הסתייגות מההצעה הנ"ל תוך שבועיים מהיום, היא
תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה.

בברכה

ב/אריה נאור

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ג בטבת תש"ם
2 בינואר 1980

(460)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: מינוי חבר למועצת גנים לאומיים
ושמורות טבע

על-פי סעיף 17 בתקנון לעבודת הממשלה, אני מתכבד
להביא להחלטתכם הצעה בדבר מינוי חבר למועצת גנים לאומיים
ושמורות טבע:

"הצעה לתיאולוגיה"

מחליטים, על-פי סעיף 2 לחוק גנים לאומיים
ושמורות טבע, תשכ"ג-1963, למנות את מר מרדכי בן-פורת
מאגף הייעור של הקרן-הקיימת-לישראל, להיות חבר במועצת
גנים לאומיים ושמורות טבע, תשכ"ג-1963, במקום
מר י. איזנשטט.

דבריו הסבר

בהתאם לסעיף 2 לחוק גנים לאומיים ושמורות טבע, תשכ"ג-
1963, הקימה הממשלה על-פי הצעת שר הפנים, מועצת גנים
לאומיים ושמורות טבע (להלן המועצה). במועצה מכהן
נציג אחד מקק"ל. על-פי בקשתו של המנהל הכללי של
קק"ל, יתמנה מר מרדכי בן-פורת כחבר המועצה במקומו של
מר י. איזנשטט.

מוגש ע"י שר הפנים"

אם לא תוגש הסתייגות מההצעה הנ"ל תוך שבועיים מהיום, היא
תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה.

בברכה

ב/אריה נאור

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ג בטבת תש"ם
2 בינואר 1980

ש מ ו ר

(459)

אל : חברי הממשלה

מאת: המשנה למזכיר הממשלה

הנדון: חומר לזעדת השרים לעניני
פנים, שירותים ואיכות הסביבה

מצורף בזה תזכיר-הצעת חוק הרשויות המקומיות (מיגבלות
תקציב), תש"ם-1980 (נספח 21פש).

הנושא יירשם על סדר-יומה של ועדת השרים.

ב כ ר כ ה

מיכאל ניר

א. שם החוק המוצע:

חוק הרשויות המקומיות (מגבלות תקציב), תש"ס-1980.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע:

- (1) שר הפנים (להלן - השר) יוסמך לקבוע לכל רשות מקומית מספר מירבי של משרות שהיא תהיה רשאית להעסיק בהן עובדים בשנת כספים פלוזית (להלן - שיא כוח אדם); לשם קביעת שיא כוח אדם יהיה רשאי השר לחייב את הרשות המקומית להכין תקן עובדים.
- (2) ראה השר שרשות מקומית מסוימת מעסיקה עובדים במספר משרות החורג משיא כוח האדם יהיה רשאי השר לצוות על אותה רשות מקומית להפסיק את העסקתם של עובדים במספר משרות החורג כאמור. לא מילאה הרשות המקומית אחר הוראת השר, יהיה השר רשאי למנות אדם לביצוע ההוראה.
- (3) ראש רשות מקומית המתקשר בשם הרשות המקומית בחוזה שלא על פי החלטת המועצה ואישור השר, יצהיר על גבי מסמך ההתקשרות כי לכל הוצאה כספית הכרוכה בחוזה קיימת הקצבה מתאימה בתקציב המאושר ויצוין את סעיף ההקצבה.
- (4) (א) ראה השר שרשות מקומית מבצעת עבודה או פעולה שאין לה הקצבה בתקציב המאושר של אותה רשות מקומית וזאת שלא על פי התקשרות שמועצת הרשות המקומית והשר אישרוה, רשאי השר לצוות על הרשות המקומית להפסיק את אותה עבודה או פעולה, וכן רשאי הוא להורות לה להחזיר את המצב לקדמותו. לא מילאה הרשות המקומית אחר הוראת השר, יהיה רשאי השר למנות אדם לביצוע ההוראה.
- (ב) ראה השר שרשות מקומית מבצעת עבודה או פעולה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי השר להורות על הקטנת המענק הממשלתי הציתן לאותה רשות מקומית בהתאם להיקף חריגות מהתקציב המאושר.
- (5) בוכח השר לדעת שקיימים ליקויים חמורים בניהולה הכספי של רשות מקומית פלוזית או שרשות מקומית חורגת מתקציבה המאושר, יהיה רשאי השר לאחר שהורה לרשות המקומית לתקן את הליקויים האמורים או להימנע מלחרוג מתקציבה והיא לא עשתה כן, למנות אדם שיבדל את ענייני הכספים של אותה רשות מקומית, כולם או מקצתם.

ג. משרות החוק המוצע והצורך בו:

- (1) בשנים האחרונות נמען כי גידול מספר העובדים בשירות הרשויות המקומיות הינו יחסית גבוה מזה המקובל ביותר חלקי השירות הציבורי.
- על מנת למנוע העסקת עובדים ברשויות המקומיות במספר שאיננו תואם את מדיניות הממשלה, מוצע לאפשר לשר הפנים לקבוע את המספר המירבי של המשרות שבהם יהיה מותר לרשות מקומית פלוגיות להעסיק עובדים בשבת. כספים מסויימת ולחייב לשם כך את אותה רשות מקומית להכין תקן עובדים.
- קביעת שיא כוח אדם קיימת לגבי העובדים בשירות המדינה כחלק מחוק תקציב המדינה. כן מוצע להסמין את שר הפנים להורות לרשות מקומית שאיננה מקיימת את קביעתו ומעסיקה עובדים במספר משרות החורג משיא כוח האדם שנקבע לה, להפסיק את העסקתם של עובדים במספר המשרות האמור דאם לא מילאה הרשות המקומית גם אחר הוראה זו, יהיה השר רשאי למנות אדם לביצוע הוראתו.
- (2) בשנים האחרונות מתגלות ברשויות מקומיות תופעות של ביצוע עבודות ופעולות שונות ללא כיסוי מתאים בתקציביון המאושרים ובכלל תופעות של הוצאת כספים בהיקף ביכר מעבר לתקציב.
- לחריגות אלו מהתקציב אין ברוב המקרים מקורות מימון והדבר גורם לגרעון בתקציבי אותן רשויות מקומיות ולמצבים קופתיים קשים המשבשים את עבודת הרשויות המקומיות.
- החריגות הללו פוגעות גם במדיניות של ריסון האינפלציה.
- בנוסף לאמור לעיל, מתגלות בשנים האחרונות ברשויות מקומיות תופעות של ביהורל לא תקין של ענייניהן הכספיים כגון: אי עריכת התקציב במועד, עיכובים בגביית מיסים, עיכובים בלחי טבירים בהכנת דו"חות כספיים, גיוס כספים כהלואות שעה בסכומים שמעבר למותר או בתנאים קשים מאוד, אי שמירה על כללי בידוק פנימי באות ועוד.

על מנת למנוע ככל האפשר קיומן של תופעות כגון אלה בעתיד וכדי לפתור את הבעיות שתופעות אלה מעוררות מוצע:

- (א) לחייב כל ראש רשות מקומית המתקשר בשם הרשות המקומית בחוזה שלא על פי החלטת המועצה וללא קבלת אישור השר בכתב, להצהיר על גבי מסמך ההתקשרות שלכל הוצאה כספית הכרוכה בחוזה בניתנה הקצבה מתאימה בתקציב המאושר וכן לציין את סעיף ההקצבה (על פי פקודת העיריות וצו המועצות המקומיות רשאי ראש רשות מקומית להתקשר בשם הרשות המקומית בחוזה שאין לכל ההוצאות הכרוכות בו כיסוי בתקציב רק אם מועצת הרשות המקומית והשר אישרו את ההתקשרות).
- (ב) להסמיק את השר במקרה שרשות מקומית מבצעת עבודה או פעולה ללא הקצבה מתאימה בתקציבה המאושר, וזאת שלא על פי התקשרות שמועצת הרשות המקומית והשר אישרו -
- (1) להורות לרשות המקומית להפסיק את אותה עבודה או פעולה ולהחזיר את המצב לקדמותו, ואם לא מילאה הרשות המקומית אחר ההוראה האמורה - למנות אדם לביצוע ההוראה;
- (2) להורות על הקטנת המענק הממשלתי הניתן לאותה רשות מקומית בהתאם לסכום שבו חרגה מתקציבה המאושר.
- (ג) להסמיק את השר, כאשר זוכה הוא לדעת שבניהולה הכספי של רשות מקומית פלוגית קיימים ליקויים חמורים או שנעשות בה חריגות מהתקציב המאושר, למנות אדם שינהל את ענייני הכספים של אותה רשות מקומית, כולם או מקצתם, וזאת רק לאחר שהשר הורה לרשות המקומית לתקן את המעוות והיא לא שעתה להוראתו.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

יתווסף חוק חדש בספר החוקים ותתוקן פקודת העיריות.

ה. השפעת החוק המוצע על התקציב ותחנן של משרד הפנים:

הפיקוח על מצבת העובדים ברשויות המקומיות, ההקפדה על ציהול באות של ענייני הכספים של הרשויות המקומיות ועל אי חריגה מתקציביהן המאושרים, יתרמו לשיפור מצבן הכספי של הרשויות המקומיות ובכך יפחת הלחץ על מטרד הפנים ואוצר המדינה לכיסוי הגרעונות.

1. The first thing I noticed when I stepped out of the plane was the fresh air. It felt like a warm blanket after a long journey.

2. The second thing I noticed was the beautiful view of the city below. The lights were twinkling, and the streets were filled with life.

3. The third thing I noticed was the friendly faces of the people who greeted me. They made me feel like I had come home.

4. The fourth thing I noticed was the delicious food that was served to me. It was exactly what I needed after a long flight.

5. The fifth thing I noticed was the comfortable bed that I was lying in. It was so soft and cozy, I felt like I was in a cloud.

6. The sixth thing I noticed was the gentle breeze that was blowing through the window. It was so refreshing and soothing.

7. The seventh thing I noticed was the soft glow of the moon outside. It was so beautiful and serene.

8. The eighth thing I noticed was the gentle hum of the engine. It was so steady and reliable.

9. The ninth thing I noticed was the gentle touch of the pilot's hand on the controls. It was so reassuring and confident.

10. The tenth thing I noticed was the gentle smile of the flight attendant. It was so warm and welcoming.

11. The eleventh thing I noticed was the gentle sound of the music playing in the background. It was so soothing and relaxing.

12. The twelfth thing I noticed was the gentle touch of the blanket. It was so soft and warm.

13. The thirteenth thing I noticed was the gentle sound of the rain outside. It was so peaceful and calming.

14. The fourteenth thing I noticed was the gentle touch of the pillow. It was so soft and comfortable.

15. The fifteenth thing I noticed was the gentle sound of the birds singing. It was so beautiful and uplifting.

ד. השפעת החוק המוצע על התקציב והתקן של רשויות אחדות:

החוק המוצע ישפר את מצבן הכספי של הרשויות המקומיות.

ז. השפעת החוק המוצע על ודויבט המנהלי של משרד הפנים ושל רשויות אחדות:

אין.

ח. הסתגירות:

1. שר הבריאות מציע שקביעת שיא כוח אדם במחלקת הבריאות והתברואה של רשות מקומית פלובית תעשה בתיאום עם שר הבריאות.

2. הערות משרד המשפטים שולבו בתזכיר.

3. הממונה על התקציבים סמך ידו על הצעת החוק מבחינה תקציבית.

נוסח החוק המצוה מצורף.

מוגש על ידי שר הפנים

י"ג בטבת תש"ס

2.1.1980

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem.

2. The second part is devoted to a detailed analysis of the results.

3. The third part is devoted to a discussion of the results.

4. The fourth part is devoted to a discussion of the results.

5. The fifth part is devoted to a discussion of the results.

6. The sixth part is devoted to a discussion of the results.

7. The seventh part is devoted to a discussion of the results.

8. The eighth part is devoted to a discussion of the results.

נוסח הצעת חוק

חוק ודשירות המקומיות (מגבלות תקציב), תש"ס - 1980

1. הגדרות
בחוק זה -
"רשות מקומית" - עיריה או מועצה מקומית;
"השר" - שר הפנים;
"שיא כוח אדם" - מספר מירבי של משרות שבהן ניתן להעסיק עובדים קבועים, זמניים וארעיים למעט עובדים ארעיים למשימה חולפת המועסקים עד מאה ועשרים יום.
2. קביעת שיא כוח אדם
(א) השר רשאי לקבוע לרשות מקומית פלובית שיא כוח אדם לשנת כספים מסוימת.
(ב) לשם קביעת שיא כוח אדם לרשות מקומית פלובית, רשאי השר לדרוש מאותה רשות מקומית להכין תקן עובדים; אופן הכנת התקן, הפרטים שיכללו בו ודרכי הגשתו לשר, ייקבעו בתקנות.
3. ביצוע עבודות והעסקת עובדים שלא כדין
(א) ראה השר שרשות מקומית מבצעת עבודה או פעולה ללא הקצבה מתאימה בתקציבה המאושר שלא על פי התקשרות שמועצת הרשות המקומית והשר אישרוה, רשאי השר -
(1) לצוות על הרשות המקומית להפסיק את העבודה או הפעולה בתוך הזמן הנקוב בצו;
(2) להורות לרשות המקומית לבטל את תוצאות העבודה או הפעולה ולהחזיר את המצב לקדמותו;
(3) להורות להפחית מהמענק הממשלתי הניתן לאותה רשות מקומית סכום השווה לסכום שבו חרגה מתקציבה המאושר.
(ב) ראה השר שרשות מקומית מעסיקה עובדים במספר משרות החורג משיא כח האדם, רשאי השר לצוות על הרשות המקומית להפסיק, בתוך הזמן שיקבע בצו, את העסקתם של עובדים במספר משרות החורג כאמור.
(ג) לא מילאה רשות מקומית אחר צו של השר לפי סעיפים קטנים (א)(1) ו-(2) או (ב), רשאי השר למנות אדם למילוי הצווים האמורים.

4. ליקויים בניהול הכספי
הוכח להבחנת דעתך של וגשר שבניהולה הכספי של רשות מקומית קיימים ליקויים חמורים, או שרשות מקומית חורגת מתקציבה המאושר, רשאי השר, לאחר שהורה לרשות המקומית לתקן את הליקויים האמורים או להימנע מלחרוג מתקציבה המאושר והיא לא מילאה אחר ההוראה, למנות אדם שיבהל את ענייניה הכספיים של אותה רשות מקומית, כולם או מקצתם.

5. תיקון פקודת העיריות
בסעיף 196 לפקודת העיריות¹ האמור בסעיף יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) התקשר ראש העיריה בשם העיריה בחוזה שההתקשרות בו איננה טעונה אישור המועצה ואישור השר כאמור בסעיף קטן (א), יצהיר ראש העיריה על גבי מסמך ההתקשרות כי לכל הוצאה כספית הכרוכה בחוזה ביתבה הקצבה מתאימה בתקציב המאושר ויצוין את סעיף ההקצבה."

1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ג בטבת תש"ם
2 בינואר 1980

(458)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: דו"ח הועדה לבדיקת ניגוד אינטרסים
בעניני שרים

לקראת הדיון בישיבת הממשלה ביום א', י"ז בטבת תש"ם
(6.1.80), מצורף בזה דין וחשבון המלא של ועדת המשפטנים בראשות
השופט קנת לעיונכם.

בברכה,

אריה נאור

לכבוד

מר מ. בגין, ראש הממשלה
מר שמואל תמיר - שר המשפטים
מר משה נסים - שר לענייני הסברה

א.מ.נ.,

**הנדון: ועדה לבדיקת נגוד אינטרסים
בענייני שרים**

היה לנו הכבוד לקבל את ההודעה מתאריך 6.6.79 על מנויינו, כיו"ר וחברים לוועדה אשר תדון בכללים למניעת נגוד אינטרסים אצל שרים וסגני שרים. נתבקשנו לבדוק את הכללים שנקבעו בעקבות ההמלצות של ועדת השופט אשר ואת יישומם, וכן נתבקשנו לבדוק את האפשרות להקמת גוף שיהא בלתי תלוי בממשלה וידון במצבים בלתי צפויים או מקרים מיוחדים ויחליט בהם. אנו יוצאים מנקודת מבט זו שגם ועדתנו נבחרה כפי שנבחרה בהיותה בלתי תלויה בממשלה.

בכל רחשי הכבוד, נציין ש"ועדת השופט אשר" בדקה את הענין מכל היבטיו והגיעה למסקנות ולהמלצות אשר נועדו לשמור על אי הווצרות נגוד ענינים מצד שרים וסגני שרים, מצד אחד, ועל האפשרות של שרים לחיות עם הכללים, מצד שני. למסקנה זו הגענו גם לאור הנסיון שנצטבר מאז הגשת המסקנות הקודמות וגם אחרי ששמענו שרים שונים. המלצתנו היא שאין לפגוע בכללים אלה מחוץ להכנסת כמה שינויים כפי שנפרט להלן. אלה גם מפורטים בסוף הדו"ח במרוכז.

נעיר בפתח הדברים שהיתה הרגשה מצד שר אחד או שנים, שיש לקבוע תקופת צינון לאחר שהשר סיים את תפקידו ועבר לחיים מחוץ לממשלה, ובסעיף 4.1 לכללים - המבוא - יש התייחסות לנושא זה. באותה פסקה 4.1 למבוא התייחסה הועדה הקודמת לסעיף 14/ב/ג/ו-ד לחוק חסינות חברי כנסת, זכויותיהם וחובותיהם תשי"א - 1951, ואל חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה) תשכ"ט-1979, כשהחוק האחרון איננו חל על שרים.

סעיף 10 של הכללים דן בפעולות מבקר המדינה. מבקר המדינה רשאי למסור דווח על סטיה מהכללים, לוועדת המשנה שתבחר ע"י ועדת בקורת המדינה של הכנסת.

לפי סעיף 9 של הכללים הכין מבקר המדינה לא פחות מ-19 דפי דפוס של טפסים שעל כל שר למלא ולהמציא לו. אנו מאמינים לאחד השרים שדבר בפנינו, כי הוא לא יכול היה בעצמו למלא את הטפסים וכי פנה לרואה חשבון לשם כן, ולחרדתו גילה כעבור כמה זמן, שהוא שכח להכליל פרט קטן והוא מהר לתקן: כל כך מעיקים הם הטפסים.

במשנה לשאלה מפורשת מצד חבר ועדתנו, נודע מפי מבקר המדינה כי המקרה כמעט היחידי עליו דווח לראש הממשלה, היה המקרה של אריאל שרון. מתוך דווח של המבקר בסוף 1977, נראה שהיה בירור על-ידי מבקר המדינה בענין החלטה על קביעת מחירי החלב ערב ההכרזה על המדיניות הכלכלית החזשה ב-28.10.77, ונגוד אינטרסים של שר המסחר והתעשייה באותו זמן, שכטבור, היתה לו יד בקביעת המחירים. נחבר שלא היתה לשר כל התערבות ישירה או עקיפה בנושא מחירי החלב ובכלל שהענין חל זמן קצר מאוד אחרי פרסום הכללים. הובהר לכל המעוניינים כי יש לנהוג לפי הכללים וכי שר שמקורב למפעל מטויים, בשל היותו קרוב משפחה, איננו צריך להשתתף בדיונים הנוגעים למוצרים הנדונים.

נראה לנו שהכללים הצדיקו את עצמם ויש להצטער על שענין השר שרון לא מצא עדיין את פתרונו.

תוך כדי שיחה עם מבקר המדינה, צצה השאלה אם במינויינו או במנוי ועדה מתמדת כפי שנמליץ להלן, אשר מתפקידה יהיה לבדוק מקרים בלתי צפויים ולהחליט על אישור חריגים, היתה או שתהיה כוונה שהועדה תבוא במקום מבקר המדינה.

לא נראה לנו שכך צריך להיות המצב. גם אם מבקר המדינה ממלא את המוטל עליו, גם אז דרושה החלטה, לאו דווקא של מבקר המדינה, אשר תבדוק מקרה חריג או בלתי צפוי ותתן החלטה על אופן הטפול בענין, דהיינו אם יש להחיר את החריג, וכל זאת מבלי לפגוע כהוא זה בתפקידו ובסמכותו של מבקר המדינה, הן לפי חוק מבקר המדינה והן לפי הכללים הנוגעים לשרים הנדונים על ידי ועדה זו, כמובן שאם ועדה מתמדת שתהיה בלתי תלויה, אם תתמנה, החליטה לאשר חריג מסויים, הרי הפגם יחדל להיות פגם ולא תוכל להיות עליו בקורת מבחינת הכללים הנדונים. למותר להגיש שחובותיו של מבקר המדינה אינן מצטמצמות כל עיקר ע"י ועדה כשלנו או ועדה מתמדת כפי שיומלץ, מלבד אם החריג הותר על ידי הועדה.

לפני שנעבור לפרטים נוספים, נעיר שמבקר המדינה הביע את דעתו שרצון הממשלה אולי היה לקבוע בסייגים כל שהם קנה מידה גבוה יותר להתנהגות שרים וסגני שרים. לא קראנו על כוונה מעין זו בשום מקום. בזמנו אמר היועץ המשפטי דאז, כיום השופט ברק, לפני ועדת חוקה, חוק ומשפט: -

"תפקיד הועדה / הכוונה לוועדת אשר / לא לפתור את בעיית השרים האינדיבידואליים אלא לייצור כללים נורמטיביים על רקע המציאות הישראלית. יעל יסוד כל זה קבעה הועדה איזו נקודת איזון ... השאלה שעלינו לשאול את עצמנו היא: האם האיזון שמצאו, נראה כנקודת פתיחה כנונה גם אם ההסדר לא כל כך נראה. במקום אחד יש החמרה, ובאחר - הקלה. בסך הכל הדו"ח מאוזן / הכוונה לדו"ח של ועדת אשר/. יש בו נקודת לכאן ולכאן. אם נתחיל לשלוף החוצה - הבניין יתמוטט".

להלן מזכיר מר ברק, כי בממשל קרטר, מחמירים יותר, כי שם השר איננו רשאי למכור לבן או לחבר את מפעלו. הוא הדין שהוציא בזמנו ראש ממשלת אנגליה, צ'רצ'יל, לגבי חברי הממשלה שלו.

בכל הכבוד, אנו מסכימים לדברים אלו וכשאנו עודנו בשיחתנו עם מבקר המדינה, נזכיר עוד כי מבקר המדינה שאל מה הדין אם נגיע למסקנה שאמנם קיימת חריגה, אלא שהשר הוא חיוני מבחינה לאומית. האם לא מן הדין לנהוג בקולא לגביו. לא נראה שהחלטה להרשות לשר להמשיך לכהן בממשלה, על אף קיומן של סטיות מהכללים, היא בסמכותנו. אולם דעתנו היא כי חריגה או סטיה מהכללים, שאינה מותרת לפי החלטת ועדה שתקום למטרה זו, אינן צריכות להיות קיימות במשטר כשלנו.

מחוץ למקרה של מר שרון, לא גילינו שיישום הכללים של ועדת אשר מקשה באופן מיוחד על שרים, מחוץ לענין אחד או שנים שנזכירם מיד. הכללים יחולו גם בענינו של שר האוצר החדש אם החלטותיו תשפענה על עסקיהם של בנין או קרוביו אליהם העביר בזמנו את מפעלו. הפתרון מצוי בסעיף 7 של הכללים וההגדרה של ענין אישי בפסקה 4/1 ו-6/1 של הכללים. כל מעשה חריג או שיירה כחריג, יבוקר על ידי מבקר המדינה.

ואלה העניינים הנובעים מיישום הכללים: -

1. שר הנותן הרצאות בעניינים שאינם נוגעים לכהונתו, כגון פרשנות המקרא, הרצאה על חגי ישראל, יהדות וכדומה, הרצאות ברדיו בנושאים הנ"ל או מאמרים בעיתוני חו"ל בנושאים הנ"ל;

האיסור לקבל שכר בעד השירותים הנ"ל נובע מסעיף 6 של הכללים. סעיף זה קובע ששר לא יקבל שכר או טובת הנאה זולת שכרו המשתלם על-ידי המדינה. לעומת זאת מותר לקבל הכנסות מרכוש או מהשקעות.

שקלנו את הענין מכל הזוויות ואנו ממליצים על הקלה מסויימת הן לגבי נושא זה והן לגבי שכר סופרים בעד ספר שחובר על-ידי שר, שאין לו נגיעה בתפקידו כשר. גם נושא אחרון זה הועלה על-ידי אחד השרים.

אמנם אין להתעלם מדברי הפרופ' ברק בשעתו, כפי שהובאו לעיל, אך יחד עם זאת אין להכניס את הכללים תמיד ובכל מקרה למיטת סדום. לכן אנו ממליצים על הקמת ועדה מתמדת אליה יוכל שר לפנות ולהגיש לה תכנית פעולה, תוכן ההרצאות או המאמרים, מקום פרסומם, תכנון של ספר ושאר הפרטים, ואם הועדה תהיה סבורה שעבודות השר אין להן קשר עם מלוי תפקידו או למידע שרכש במשך כהונתו, כי אז היא תסכים לאשר את התכנית המוצעת. הידע הכללי של שר, במדע, בהיסטוריה, במקורות ובאמנות למשל, אפשר להשוותו ל"נכס" והרי מנכס מותר לו להפיק הכנסה, בהבדל אחד שבענין נכס השר הוא על פי רוב פסיבי בעוד שבעניני פרסומים, השר הוא אקטיבי, שכן הוא קם ונותן הרצאה או כותב מאמר או מחבר ספר. ועדה מתמדת תוכל לבדוק כאמור את תוכן העבודה, ואם הועדה תאשר את התכנית, מותר יהיה לשר לקבל תשלום ושכר סופרים, אגב מתן פרטי הסכומים למבקר המדינה.

חששו של היועץ המשפטי, פרופ' זמיר, שאת דעותיו שמענו באמצעות מזכירתו גבי שפניץ, הוא שאפילו אין קשר בין המאמרים או ההרצאות או הספר לתפקידו של שר מסויים, גם אז עצם כהונתו או מעמדו, יעלו את שווי העבודה או השרות, לממדים גדולים יותר מאשר אילולא היה הכותב או המרצה, שר בממשלה.

לדעתנו הרבה יהיה תלוי בנסיבות והועדה שתדון בהצעת השר, תבחן את ההשלכות האפשריות ולפי ממצאיה היא תאשר או תדחה את ההצעה שתוגש לה על-ידי השר.

2. טרוניה שניה שהושמעה בפנינו היתה בקשר לקרן הנאמנות, סעיף 15 של הכללים. המדובר שם הוא בנאמנות עוורת כפי שזה קרוי בכללים. הטרוניה היא ששר נתון לאפוטרופסות של חברת נאמנות והיא עושה ברכושו כבתוך שלה ולפי שקול דעתה ואין השר זכאי לקבל אינפורמציה שוטפת אלא רק דו"ח על השווי הכולל של ניירות הערך, הרווחים שמומשו והמס ששולם.

אף לא לשר אחד היתה הצעה לפתרון הבעיה והגענו למסקנה שמסוכן יהיה להוציא "לבנה" מהבנין המעוגן בסעיף 15. הדבר עלול לגרום להתמוטטות השסתום אשר נקבע.

3. היתה הצעה של אחד השרים להוציא מההגדרה של "ניירות ערך" את המטבע הזר. הנמוק הוא שהטפול במטבע חוץ הוא כטפול בכסף, כיום לאחר הליברליזציה. אותו שר שאל מדוע לא יאופשר לו לשמור על ערך כספו על-ידי רכישה של מטבע חוץ, כפי שכל אזרח רשאי לעשות. המשכורות של שרים אינן גבוהות ואם יהיו לו מעט חסכונות, הרי, עם האינפלציה, הם יהיו שווים שבר מערכת ביום החסכון, כשהשר יחדל לכהן בתפקידו אחרי עבור שנה-שנתיים או יותר. צויין כי ביום קבלת הכללים, עדיין לא חל המהפך הכלכלי.

צויין שהמהפך הכלכלי פורטס באוקטובר 1977 ואילו הכללים נוסחו באוגוסט של אותה שנה. אמנם כך הוא הדבר, אך מתברר שהכללים פורטמו בילקוט הפרסומים בחודש נובמבר, דהיינו לאחר המהפך הכלכלי.

ראשית, אין מקום לאסור על שר לרכוש ולהחזיק מטבע חוץ עד לסך \$3,000 כמו כל אזרח. פה לא יכולים להתעורר ניגודי אינטרסים.

לגבי החזקת מטבע חוץ בפקדון, בבנק שהוא טוחר מוטמן, בסכום כל שהוא, אנו סבורים שגם לשר יש לפתוח דלת לשמירת הערך של כספו, תהיינה הכנסותיו דלות

או מרובות. קיימים הבדלים בין ניירות ערך ממש ובין מטבע חוץ והבדלים אלה מנחים אותנו לקבוע, לפי מיטב הבנתנו, שלהחלת הרצועה בענין זה, לא תהיינה השלכות בענין ניגוד אינטרסין בין תפקידו של שר ועניניו הפרטיים. אנו ממליצים כי מתוך ההגדרה של "ניירות ערך" יימחק האזכור של מטבע זר או מטבע חוץ. יחד עם זאת כדי לקבוע סייגים אלה: -

(א) משיכות מהחשבון, תעשינה לאחר הודעה מוקדמת למבקר המדינה.

(ב) שר שנודע לו על קיום דיונים או שעומדים להתקיים דיונים בממשלה, או במשרד ממשלתי כל שהוא, או ועדה כלכלית או בבנק ישראל, בענין מטבע חוץ, עליו להמנע מלעסוק או מלעשות פעולה כל שהיא במטבע החוץ שברשותו או בשמו באותו זמן.

ההיתר יהיה לשר ולרעיתו.

(ג) הסכום המירבי ששר יהיה רשאי להחזיק בחשבוננו בזמן כלשהו במטבע חוץ יהיה 10,000 דולר או שוויו של סכום זה במטבע חוץ אחר; ירצה שר להחזיק סכום העולה על הסכום המירבי הנ"ל, יצטרך לפנות לוועדה המתמדת שתתמנה כאמור, ולנמק את בקשתו.

שר יהיה רשאי למשוך מקרן הנאמנות העוורת את מטבע החוץ שהקרן מחזיקה לזכותו עד לסכום המרבי הנ"ל ובלבד שהסכום הכולל במטבע חוץ לא יעלה בשום זמן שהוא על סך - 10,000 דולר הנ"ל או שוויו במטבע חוץ אחר.

4. נעורה השאלה אם ההגדרה של "בן משפחה" איננה רחבה מדי, שכן היא כוללת גם קרוב שפרנסתו על השר. סעיף 9 מחייב כל שר, מדי שנה, למסור למבקר המדינה, הצהרה על הון ונכסים והתחייבויות שיש לשר או לבן משפחתו. מכאן שעליו לדווח על הונו, נכסיו והכנסותיו והתחייבויותיו של בן משפחה שפרנסתו עליו. הטפסים שהעביר המבקר לשרים מתייחסים לחשבונות בבנקים של השר, למטבע ישראלי, למטבע-חוץ, לניירות ערך, זכויות בקופות גמל, מטלטלין, לתאגידים, כלי רכב, חפצים יקרי ערך, עסקים וזכויות אחרות מוחזקות או ראויות. איש לא בא אלינו בקושיה בענין זה. מכיוון שכך וכיוון שקרוב מהסוג הנ"ל נכלל מהטעם שיש לשים סייג במקום כל שהוא על מנת שהכללים ישמשו טבעת שאין לפרוץ אותה, החלטנו שלא להמליץ על שום שינוי.

5. לא ראינו מקום לאסור על שר להפקיד את כספו בקופות גמל או בתוכניות חסכון, המתנהלות בכסף ישראלי. אלו הן תכניות הפתוחות לרובות אנשים המתנהלות על ידי קרנות לפי כללים קבועים, אף אם שר האוצר נותן הוראות ביחס לסכומים המקסימליים שאפשר להשקיע בקרנות אלה במשך שנה שיהיו פטורים ממס לפי אחוזים קבועים מראש. יש להוסיף סעיף 6.3.3.4 שבו יהיה אמור שמותר לשר להפקיד כספים בתכנית חסכון. ~~אלא שאסור יהיה לו למשוך כספים אלה כל זמן שהוא מכניס כשר.~~

6. שאלה אחרת שהופנתה אלינו היתה אם אין אפשרות של ניגוד ענינים ופגיעה אפשרית באתיקה הציבורית העלולים להווצר כאשר חבר ממשלה שייך לסקטור אלקטורלי מסויים בעל אינטרסים המייחדים אותו. המסיבות אינן ברורות ונהירות די צרכן. בדרך כלל אין מגיעה ששר ישתייך לסקטור אלקטורלי אך לפני שנענה על השאלה, אנו חייבים לדעת את פרוש המלים "בעל אינטרסים המייחדים אותו".

הבאת מקרה קונקרטי לפני הוועדה תעזור לה להגיע להמלצה מוגדרת. לפי סעיף 4 של הכללים, מחובתו של שר לנהל עניניו כך שלא יווצר ולא יהיה ניגוד ענינים בין מלוי תפקידו כשר לבין עניניו האישיים. לאור זאת,

נבקש לדעת, מה טיב הסקטור האלקטורלי, מה הן מטרותיו הרשמיות והמוצהרות, מה הוא מקור הכנסותיו או השטח הכלכלי שבו הוא פעיל, מה טיב פעילותו של השר שבא מהסקטור הזה, האם הוא מקבל תשלום כל שהוא או טובת הנאה אחרת, האם יקבל תשלום כל שהוא, ומה הם האינטרסים המיוחדים את הסקטור הנדון.

7. לפי המלצת היועץ המשפטי, אנו קובעים כעקרון שאנו ממליצים לקבלו, כי שר שהיה חבר באגודה שיתופית, ערב התמנותו כשר, לא יהיה מחוייב להעביר את מניותיו.

8. השאלה נעורה אם לא מן הצדק הוא שהשר יוכל לקבל דו"ח מפורט מקרן הנאמנות על השקעותיו. נטען שלא סביר הדבר שהשר יאלץ לאשר בסוף השנה שאלה וכלאלה היו הכנסותיו במשך השנה, הן למבקר המדינה והן למס הכנסה כשהוא איננו שולט בעניינים. הוא הדין לגבי הצהרת הון שעל השר לחתום.

כבר אמרנו בסעיף קודם שלא נמצא פתרון לבעיית הנאמנות העוורת ואם לא נרצה לקעקע את התשתית של הכללים, עלינו להשאיר את המצב כמות שהוא ללא המלצה על שנויים.

9. הגענו לבעייתו של השר שרון. השר שרון ורעייתו הינם בעלי חווה גדולה והמקרה הוא מיוחד במינו. החווה רשומה על שם חברה בשם "שיקמים" ולה חברת בת שבשמה רשומות הקרקעות. בעלי המניות הם מר שרון ורעייתו - גב' לילי שרון. המשק מפותח מאוד. השר שרון רכש את המשק בעזרת הלוואות מבנקים בחו"ל. על חברת "שיקמים", קרי הזוג שרון, להחזיר את ההלוואות בדולרים והמשק משועבד למלווים בקשר להלוואות אלו. החל מנובמבר 1974, המשק הועבר לפסי יצוא. המשק משלם את חובותיו. הגידול העיקרי של המשק הוא מלונים. שטח המשק הוא 3600 דונמים מהם רק 100 דונם אדמת בור. חוץ מגידולי מלונים קיים פרדס של 250 דונם. יש לשר ולרעייתו במשק 1000 ראש צאן. פותחה במשק שיטת השקיה די רחבה.

מתוך הרשימות שהוגשו לנו על ידי המנהל הנוסף שמונה כפי שיוסבר להלן, נוכחנו לדעת כי השטחים בהם היו גידולים שדרשו הרבה מים, כגון מלונים, אבטיחים, מלפפונים, עגבניות, הועברו בחלקם לגידולי חיטה וכותנה ואילו השטח המקורי שעליו גדלו מלונים, צומצם. לשנת 1979-1980, נזרעו מלונים לייצוא על שטח של 400 דונה במקום 608 דונם בשנה שעברה. בשנה שעברה היו גם אבטיחים לייצוא על שטח של 100 דונמים. לפני שנתיים היו מלונים ואבטיחים לייצוא על שטח של 910 דונמים.

למדנו כי ההלואה שקבל מר שרון בשעבוד החווה, היא בסך \$600,000, שלפי השער של היום מתקרב לסך 20 מליון לירות. הוא משלם חובות בסך 50,000 דולר לשנה, כלומר מליון וחצי לירות לשנה לפי השער של היום. אין פגור בסכום החובות. כ-17 משפחות מתפרנסות מהמשק. דבר זה נותן מושג מההכנסות של המשק. אמנם המאזנים מראים הפסד אך תמונה זו מתקבלת בגלל עומס החוב. נותרו 13 שנה לתשלום החוב. למשק יש חמישה טרקטורים.

לאחר פרסום הכללים, השתדל השר שרון למצוא חוכר אך כזה לא נמצא. יתר על כן, הדבר הוא בלתי אפשרי לאור תנאי השעבוד. גם קונה לא נמצא כי איש לא יקנה משק כשהוא משועבד לחובות. אולם השר שרון איננו חפץ למכור את משקו כיוון שבדעתו לעסוק בחקלאות לאחר גמר תפקידו כשר בתאריך כל שהוא בעתיד. לפי הסדורים שנעשו, מר שרון התפטר מנהול החברה. מנהלי החברה כיום הם: אשת השר, עו"ד הלר ועו"ד בר-לב. השר שרון ציין שהכל גלוי, דהיינו, הגדולים, צריכת המים וכל השאר. בענין נהול עסקי החברה, עוד נשוב ונדבר.

באשר לניגוד אינטרסים, עלינו להפנות את תשומת הלב לשני עניינים: -

א) קיימות החלטות המוצאות על-ידי שר החקלאות במספר בלתי ידוע, אך בפחות מהמחצית של כל ההחלטות, ~~עשויות להיות~~ להן השפעה על החווה הנדונה. איננו אומרים שטוהר המידות נפגע אלא שיש לשקול איך יראה הדבר בעיני הציבור. אגב אורחא, יש לציין שאין אפשרות לעקוב אחרי כל החלטה כדי להוכיח אם מסתתר ענין אישי בהחלטה הנדונה.

השר שרון אמר לנו: "כל השקולים ששקלתי עד עכשיו היו שקולים שבהם התעלמתי לחלוטין מהיותי מעורב. המגזר החקלאי הוא היחידי שבו מתבצעת כוונת הממשלה הראשונית בתכניותיה הראשוניות. גזרתי על סובסידיות, גזרתי על מחירי מים, דבר שפגע בי. אלה שקולים קשים ביותר. עמדנו בבעית מים קשר מאוד בכל הכנות. עובדת היותי בעל משק לא הביאו השפעה בנושאים אלה. כל ההחלטות היו לחומרה ולא לקולה". אלה היו דברי השר שרון ואנו מוכנים לקבל את דבריו, אלא שממבטו של איש הצבור העומד מן הצד, המצב איננו משכנע. יתר על כן עשויות להיות החלטות אשר מתחת לסף ההכרה נתנו כפי שנתנו, על-ידי שר שיש בין ענייני הפרטיים וענייני משרדו, נגוד אינטרסים.

תשומת הלב מופנית לחוקים כדלקמן המוכיחים את נגיעתו של השר לעסקים שלו הפרטיים, כשהוא צריך להתקין תקנות או ליישם הוראה מסויימת בחוק:

סעיף 2 של חוק הגנת הצומח תש"ו / קובץ גזעון 1488 / מסמך את השר להתקין תקנות בדבר איסור הטלתול של צמחים / כדי למנוע "נגע"/. לאותה מטרה הוא רשאי לאסור או להגביל או להסדיר ייבואם של צמחים כשהגדרה של המונח היא רחבה כדי לכלול את הפרי וכל חלק מצמח. לפי סעיף 2/ט"ז של אותו חוק, שר החקלאות רשאי בצו לאסור או להגביל או להסדיר, את גידולם של צמחים מסויימים באיזור פלוני כדי למנוע נגעים. בתקנות השונות בהן נזכר "מנהל" הריהו מנהל אגף להגנת הצומח במשרד החקלאות. ראה סעיף ו לחוק הגנת הצומח / הסדרים מכירת תכשירים כימיים / תשכ"ז ושל החוקים בענין הגנת הצומח.

שר החקלאות מתקין תקנות לפי חוק המים / קובץ גזעון 3144 סג, בקשר לצריכת מים באיזורי קיצוב, בחקלאות, ומצויה בתקנות אלו טבלה של כמויות המים המותרות לשימוש על כל דונם של גידולי- שדה חד שנתיים ורב שנתיים.

ראה את חוק הפקוח על יצוא בעלי חיים ושל תוצרת מן החי תשי"ז / גזעון 5198/ לפיו "המבקר" מתמנה על-ידי שר החקלאות ולמבקר סמכויות רבות בעניינים הנדונים. /סעיף 3 לחוק/. אמנם לא נאמר שהשר מייצא בעלי חיים אך כיוון שיש לו עדר צאן, האפשרות קיימת, אם העדר יגדל והדבר יהיה כדאי.

ראה צו הפקוח על יצוא הצמח ומוצריו תשי"ד /גזעון 5158/. לפי סעיף 2/ד/ מבקר רשאי לפקח על איסוף צמחים המיועדים לייצוא, על מיונם, אריזתם, חיטויים, החסנתם, הובלתם, שימורם וייצורם ולתת הוראה לכל אדם המטפל בהם, שמגמתה קיום חוק או תקנה. לפי סעיף 2 לא ייצא אדם צמחים אלא אם הגישם תחילה לבדיקה לידי המבקר. לפי סעיף 9 שר החקלאות ממונה על ביצוע החוק. שר החקלאות הוציא תקנות בקשר לייצוא מלונים / קובץ גזעון 5176-מח/. ראה תקנות הפקוח על יצוא הצמח ומוצריו תשכ"ט 1979 /קובץ גזעון 5167/. כמו כן ראה סעיף 6 של החוק לפקוח על יצוא הצמח ומוצריו תשי"ד, הדן בסוגי העניינים ששר החקלאות מוסמך להוציא תקנות עליהם.

שר החקלאות גם רשאי להתקין תקנות לפי תקנות בעלי חיים, שלפיהן הדיבור "בהמות" כולל "צאן". ראה סעיף 20 של החוק. לבסוף בנושא זה נעיר שאין להתעלם מחוק החברות הממשלתיות תשל"ה-1975, וממעמדו של שר לפי חוק זה.

בכך הפנינו את תשומת הלב להצדקת הכלל הדורש ששר יעביר את עסקו לאחר ולא יוסיף להתעסק באותו עסק. אך קיימת גם הפרה נוספת של הכללים:

(ב) עסקי החברה שהיא בעלת החוות מנוהלים היום על-ידי שלושה מנהלים, שאחד מהם היא הגב' לילי שרון, אשת השר. שני האחרים הם עורכי-דין, אחד מהם עוסק במקצוע עריכת הדין והשני עובד כמנהל חברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל. אף אחד מהם איננו עוסק בעסקי החווה. המנהלת היחידה בפועל היא הגב' שרון. דבר זה עומד בניגוד לכללים. הגב' שרון גם מוסמכת לחתום על שיקים עד לסך - 30,000 ל"י כשהיא מוסיפה את חותמת החברה. כלומר היא מוסמכת לפעול בשם החברה כשהחותמת בידה. בעיני הציבור וגם בעינינו אין הפרדה בין עניני השר הרשמיים ועניניו הפרטיים בעסק, שכן אשתו והוא, השר, היינו הם הם לענין ניהול העסקים.

כפי שכבר הודגש מספר פעמים, לא אמרנו ואיננו אומרים שהשר עוקף את יישום החוק או משיג טובת הנאה לעצמו או עבור החווה שלו, אך זה איננו השקול היחיד. השקול הנוסף הוא שיש לראות כי הכללים שנקבעו כדי לשמור על טוהר המידות, אכן נתקיימו. אין זה משנה שקיימים דפוטים קבועים לעסקי החברה, בעלת החווה ושהחברה מנהלת את עסקיה לפי דפוטים אלה. החשוב הוא שלפי הכללים הנדונים, השר לא ניתק את עצמו מעסקו הפרטי.

בנוסף לכך, הציבור יודע שאין אפשרות לבדוק כל החלטה והחלטה של שר החקלאות על מנת לברר אם לא הופר הכלל שאין השר רשאי לדון בענין שיש לו נגיעה בו.

המסקנה מתבקשת מאליה שקיים חריג במקרה של שר החקלאות שאין להשלים עמו, ואפילו היה מר שרון שר של משרד אחר, לא היתה המסקנה שונה בגלל היות רעיתו מנהלת של העסק (ראה סי' 1 ו 7), 6 (11), 12 (2).

נסיים פרק זה על-ידי כך שנזכיר קובלנתו של השר שרון כי הוא במידה מסוימת מקופח. הוא טוען ששר אשר בניו הם מבוגרים, יכול לפטור את עצמו על ידי העברת עסקו לבניו, ואילו הוא איננו יכול לעשות כך. יש לזכור שההעברה לבנים מבוגרים היא אפשרית רק אם קויים עוד תנאי והוא שבניו עבדו אתו בעסק במשך שנה לפני ההעברה. במקרה כזה יש לראות את הבנים כשותפים ומוטב שאב יעביר את עסקו לשותפיו שהם בניו, מאשר לאדם זר. אנו מפרשים את הכלל שההעברה לבנים נעשה בתום לב.

10. אחד השרים הציע שתמורת ההגבלות המוטלות על שרים לפי הכללים הנדונים, רצוי לשנות את החוק ולקבוע גמלאות לשרים בשעור של 100% במקום 70%. איננו סבורים שענין זה הוא בסמכותנו להחליט עליו, אך נוסיף שאיננו נוטים לקבל הצעה זו או להמליץ עליה. אין לתת יתרונות לשר מעין אלו הנזכרות, בהבדל משאר המגזרים של מקבלי גמלאות. הכללים קיימים ויש הצדקה לקיומם ושר יודע את הצפוי לו כשהוא מקבל עליו את הכהונה או נשאר בה.

11. היה בפנינו שר שהציע לקבוע כלל על תקופת צינון לאחר שהשר גמר את תפקידו. אין לנו ספק שנושא זה איננו בתחום הענין שהועבר אלינו.

12. בסיום, אנו רואים לנכון להמליץ על הקמת ועדה מתמדת שמתפקידה יהיה לבדוק מקרים בלתי צפויים ולהחליט אם לאשרם. תמיד יש להחליט ברוח הכללים אך יכולים להתעורר מקרים בלתי צפויים אשר יצדיקו מידת מה של גמישות שאין בה ולא יהיה בה חשש של ניגוד אינטרסים. הכוונה אינה למקרים דומים למקרה של השר שרון, שבו, במקרה שלו, נתגלו שני פסולים שכל אחד מהם דיו כדי להחליט שהוא חריג בלתי נסבל. הכוונה בהקמת ועדה היא למקרה בלתי צפוי שגורם קושי שלא נראה מראש, כשהגמישות המבוקרת תספק גם את הקנאים לטוהר המידות.

השיטה כיום, כפי שהבינונו, היא שהשר המעוניין פונה ליועץ המשפטי לקבל חוות דעת על ספק חריג. שיטה זו לא תשונה אלא שהיתר אפשר יהיה לקבל רק מהועדה אשר תמונה לפי המלצתנו. לא תהיה, במנוי הועדה, התערבות בתפקידו של מבקר המדינה כמוסבר לעיל. בין כך ובין כך מבקר המדינה איננו מוסד המאשר מצב חריג.

להלן סיכום השנויים שהמלצנו עליהם ויירה מהם שלא מצאנו זאת למעשי להתיר לשרים לקבל שכר בעד הרצאות, מאמרים ושר סופרים, בלי אישור של ועדה. הנה השנויים המומלצים:

1118.6

13. (1) בהגדרה של "ניירות ערך" בסעיף 1 תבואנה המלים: "מעל ~~לשכר~~ של \$10,000 אחרי המלים "נת"ד ומטבע זר, חוץ".

(2) תוקם ועדה על-ידי הממשלה, בת שלושה חברים, שתהיה בלתי תלויה בממשלה כשבראשה יעמוד שופט, כולל שופט בגמלאות. הועדה תבדוק לפי פנייתו של שר מקרים בלתי צפויים ותהא רשאית לאשר או להתיר את החריג או להחליט שהוא מנוגד לכללים ופסול. שר יהיה רשאי לפנות לוועדה בבקשה להחליט בענין עוד לפני עשיית המעשה כדי לקבל חוות דעת על מעשה שהוא מבקש לעשות.

החלטת הועדה תהיה סופית לגבי המקרה הנדון ובגבולות התנאים שנקבעו. לאחר האישור לא תהיה חובה על מבקר המדינה לדווח על המקרה אלא אם כן חלה חובת פעולה מצדו לפי חוק מבקר המדינה.

(3) באשור הועדה מראש, שר יהיה רשאי לקבל תשלום כשכר בעד מאמרים והרצאות או ספר שכתב, לפי התנאים שקבעה הועדה. פרטי התשלומים שהשר יקבל, יימסרו למבקר המדינה תוך חודש ימים מיום קבלתם.

(4) שר רשאי להחזיק אותו סכום של מטבע חוץ, כפי שכל אזרח רשאי להחזיק בו בלי היתר כל שהוא, מגוף כל שהוא.

(5) כמו כן רשאי שר לרכוש במטבע ישראלי, מטבע חוץ עד לשווי של \$10,000 ולהפקידו מיד בבנק מוסמן, על שמו או על שם רעיתו או שניהם. על הפקדה זאת תמסר הודעה למבקר המדינה תוך חודש ימים מיום ההפקדה.

(6) שר או רעיתו יחדלו לטפל בפקדונם הנייל או לעשות פעולה בו או למשוך ממנו, אם נודע לשר על דיונים קיימים או שעומדים להתקיים, בענין מטבע חוץ, בממשלה, או בועדת ממשלתית כל שהיא או ועדה מטעם הממשלה, או בבנק ישראלי. מבקר המדינה יודיע לשרים על הפסקת האיסור המוזכר בפיסקה זו.

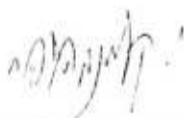
(7) אין איסור על שר או רעיתו להפקיד כספים בתכניות חסכון של בנק כלשהו ואם הוא משך כספים מחשבון כזה או שרעיתו משכה כספים מפקדון כזה, עליו להודיע למבקר המדינה תוך חודש ימים מתאריך המשיכה, כל עוד הוא מכהן כשר.

(8) שר שהיה חבר באגודה שיתופית ערב התמנותו כשר, לא יהיה חייב להעביר את מניותיו באגודה.

(9) תשומת הלב של שר המשפטים מופנית לצורך להכניס תקונים בחקיקה

למספר ענינים המופיעים בכללים כגון סעיף 7(ב) (העברה של ענינים מסוימים לוועדת שרים).

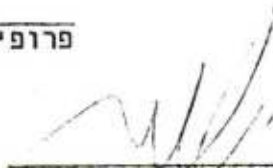
בכל הכבוד הראוי,

פרופ' י. קלינגהופר, חבר הועדה

מ. קנת, יו"ר הועדה

י. טוביק, חבר הועדה

מוכירות הממשלה

ירושלים, י"ב בטבת תש"ס
1 בינואר 1980

(457)

אל : חברי הממשלה

מאת : סגן מזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם החלטה מס. חק/16 של נעדת השרים לענייני חקיקה, מישיבתה ביום ה' בטבת תש"ס (25.12.79) :-

השתתפות הממשלה בהוצאות הגנה של עובדי ציבור שהובאו בפלילים חק/16

מחליטים בהמשך להחלטות ועדת השרים לענייני חקיקה מס. חק/41 מיום כ"ה בתמוז תשל"ד (15.7.74), מס. חק/42 מיום כ"ה באדר תשל"ח (3.4.78) ומס. חק/41 מיום י' באייר תשל"ט (7.5.79), לאשר כדלקמן את השתתפותה של הממשלה בהגנה על עובדי ציבור שהובאו בפלילים:-

חלק א' :-

שיעור התשלומים בלירות

תיאור הפעולה	ביהמ"ש השלום	ביהמ"ש המחוזי	ביהמ"ש העליון
(1) תשלום חד-פעמי בעד לימוד התיק, עבודת הכנה ושיבה ראשונה בבית-המשפט	5,000	10,000	
(2) תשלום בעד ישיבה נוספת אחרי הישיבה הראשונה	1,500	3,000	5,000
(3) תשלום חד-פעמי בבית משפט של ערעור, כולל ישיבה ראשונה בבית המשפט, אם ראתה הועדה שהיה בערעור קושי מיוחד או שהצריך פעולות הכנה מיוחדות		6,000	10,000
(4) בערעור שבו לא קבעה הועדה תשלום חד-פעמי כאמור בפסקת (3) תשלום חד-פעמי כולל ישיבה ראשונה בבית המשפט		4,000	7,000

חלק א' הנ"ל מחליף את חלק א' שבתוספת להחלטה מס. חק/41 מיום י' באייר תשל"ט (7.5.79).

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

נציב שירות המדינה

החשב הכללי

הממונה על התקציבים

המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה

א. לינסקי

מזכירות הממשלה

ירושלים, ו' בטבת תש"ס
26 בדצמבר 1979

(456)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

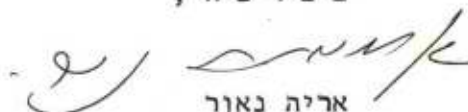
רבותי השרים,

הנדון: הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) (תיקון מס. 4), תש"ס-1979

מצורפת בזה הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) (תיקון מס. 4), תש"ס-1979, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לענייני פנים, שירותים ואיכות הסביבה בישיבתה ביום י"ב בכסלו תש"ס (2.12.79) (החלטה מס. פש/2) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום כ"ו בכסלו תש"ס (16.12.79) (החלטה מס. 278).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראוה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

אריה נאור

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי, משרד הפנים
מערכת רשומות

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם)

תיקון מס' 9, תש"ס-1980

תיקון
סעיף 9

1. בחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), תשל"ה-1975¹, בסעיף 9 (ב) בסופו יבוא:
"קיבלו שני המועמדים מספר שווה של קולות כשרים, תבחר המועצה ראש רשות מבין חבריה לפי סעיף 26".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), תשל"ה-1975 קובע לאמור:

9. (א) היו שני מועמדים או יותר, המועמד שקיבל את המספר הגדול ביותר של קולות כשרים הוא הנבחר, ובלבד שקיבל לפחות 40% מאותם קולות.

"חוצאות
הבחירות
בקלפי

(ב) לא קיבל אף מועמד 40% מהקולות הכשרים או שקיבלו שני מועמדים כל אחד מספר שווה של קולות שהוא 40% או יותר מהקולות הכשרים, יקוימו, כעבור 14 ימים מיום הבחירות, בחירות חוזרות לבחירת אחד משני המועמדים שקיבלו בבחירות הראשונות את המספרים הגדולים ביותר של קולות כשרים; המועמד שקיבל בבחירות החוזרות את המספר הגדול יותר של קולות - הוא הנבחר.

(ג) היה מועמד אחד בלבד, יהא הוא הנבחר, ובלבד שקיבל לפחות מספר קולות כשרים השווה ל-40% ממספר הקולות הכשרים שניתנו בבחירות למועצה; לא קיבל המועמד 40% כאמור, תבחר המועצה ראש רשות מבין חבריה לפי סעיף 26."

החוק הקיים קובע שאם בבחירות הראשונות קיבלו מועמדים מספר קולות שווה, שהוא 40% או יותר מהקולות הכשרים, כי אז יש לקיים בחירות חוזרות. אם קורית תוצאה כזו בבחירות חוזרות - אין החוק קובע פתרון. במערכת הבחירות שנערכו לאחרונה, בנובמבר 1978, בכלל הרשויות המקומיות, היה מקרה שבו בבחירות החוזרות התפרש בין שני המועמדים היה של קול אחד בלבד; הפרש כזה נתגלה ברשות מקומית אחת, אם כי בסיבוב הראשון. מכאן שיש הכרח לקבוע בחוק הוראה שתענה על מצב של שוויון קולות בבחירות חוזרות.

מוצע שבמקרה כזה המועצה היא שתבחר ראש רשות מבין חבריה; פתרון זה נקבע כבר בחוק לגבי כמה מקרים חריגים.

מזכירות הממשלה

ירושלים, ו' בטבת תש"ם
26 בדצמבר 1979

(455)

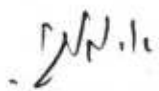
אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

אני מתכבד להפנות את תשומת לבכם לחוק שירות הצבור מתנות, תש"ם-1979. אמנם סעיף 8 לחוק קובע כי הוא יכנס לתוקף ביום 1.5.80, אך היועץ המשפטי לממשלה סבור כי מן הראוי לנהוג על-פי הוראותיו כבר עתה.

ב ב ר כ ה ,

אריה נאור

העמק : היועץ המשפטי לממשלה

חוק שירות הציבור (מתנות), תש"ס-1979 *

1. בחוק זה -

הגדרות

"עובד הציבור" - נושא משרה או תפקיד מטעם המדינה, לרבות חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955;

"מתנה" - הקניית נכס שלא בתמורה או מתן שירות או טובת הנאה אחרת שלא בתמורה.

2. (א) ניתנה לעובד הציבור כאשר הוא עובד הציבור מתנה - בין בישראל ובין בחוץ לארץ, בין שניתנה לו עצמו ובין שניתנה לבן זוגו החי עמו או לילדו הסמוך על שולחנו - ועובד הציבור לא סירב לקבלה ולא החזירה לנותנה לאלתר, תקום המתנה לקנין המדינה; ובמתנה שאין בה קנין חייב עובד הציבור לשלם לאוצר המדינה את שוויה.

דין מתנה לעובדי הציבור

(ב) סעיף קטן (א) לא יחול על -

- (1) מתנה קטנת ערך וסבירה שניתנה לפי הנהוג בנסיבות הענין;
- (2) מתנה מחבריו לעבודה, לשירות או לתפקיד של עובד הציבור;
- (3) פרס שהוענק לעובד הציבור על הישגיו מאוצר המדינה וכן פרס שהוענק לעובד הציבור על הישגיו שלא מאוצר המדינה אם ניתן להענקתו פומבי בדרך שנקבעה בתקנות.

(ג) במתנה שקמה לקנין המדינה ובסכום שיש לשלם לפי סעיף קטן (א) ינתנו בהחזרה לנותן המתנה, בהענקה לעובד הציבור או בדרך אחרת, הכל לפי שנקבע בתקנות.

3. (א) על קבלת מתנה שסעיף 2 חל עליה חייב עובד הציבור להודיע ועליו לנהוג בה במועד ובדרך שנקבעו בתקנות.

חובת עובד הציבור

(ב) עובד הציבור שהפר כיוודעין חובה המוטלת עליו לפי סעיף קטן (א), דינו - קנס פי שלושה משווי המתנה ביום קבלתה או ביום פסק הדין המרשיע, לפי הגבוה יותר.

(ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות מקרים שבהם ניתן לקבל כופר כסף מעובד הציבור שהפר חובה המוטלת עליו לפי סעיף קטן (א) או שנחשד בהפרה כזאת; סכום הכופר לא יעלה על הקנס המירבי שניתן להטיל בשל ההפרה; נתקבל כופר, יופסק כל הליך משפטי לענין ההפרה, אולם אם הוגש כתב אישום אין לקבל כופר כל עוד לא הודיע היועץ המשפטי לממשלה על עיכוב הליכי המשפט.

4. (א) חוק זה יחול גם על בעלי משרות ותפקידים מטעם רשויות מקומיות ומועצות דתיות.

תחולה על עובדים ציבוריים אחרים

(ב) שר המשפטים רשאי בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להחיל חוק זה על בעלי משרות ותפקידים מטעם גופים שהוקמו בחוק ומטעם חברות ממשלתיות לסוגיהן כמשמעותן בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975.

(ג) ברשויות המקומיות, במועצות הדתיות ובגוף שעליו הוחל חוק זה לפי סעיף זה, יבוא לענין חוק זה לגבי בעל משרה או תפקיד בהם במקום המדינה - הרשות המקומית, המועצה הדתית או הגוף שמטעמם הוא מכהן במשרה או ממלא את התפקיד, ובמקום אוצר המדינה - קופתם של אותה רשות מקומית או מועצה דתית או אותו גוף כאמור, הכל לפי הענין.

* נתקבל בכנסת ביום ג' בחשון תש"ס (24 באוקטובר 1979); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1323, תשל"ה, עמ' 86.

1 סי"ח תשס"ו, עמ' 171.

2 סי"ח תשל"ה, עמ' 132.

5. חוק זה אינו בא לגרוע מסימן ה' לפרק ט' לחוק העונשין. תשל"ז-1977, א' או מכל חיוב או איסור אחר שהוטל על עובד הציבור בחיקוק או בדרך אחרת.

6. בסעיף 5 (ב) לחוק העונשין. תשל"ז-1977, בסופו יבוא:
"15) חוק שירות הציבור (מתנות). תשל"ט-1979."

7. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו ובין השאר -

- (1) בענינים המסורים לפי חוק זה לתקנות;
- (2) בדבר כללי התנהגות של עובד הציבור לענין קבלת מתנות, סירוב לקבלן והחזרתן לאלתר;
- (3) בדבר ההוצאות של מסירת מתנה לידי המדינה והתנאים שבהם תישאר מתנה כפקדון בידי מקבלה או בידי אדם אחר.

8. תחילתו של חוק זה ששה חדשים מיום פרסומו.

תחילה

שמואל תמיר
שר המשפטים

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

3 סי"ח תשל"ז, עמ' 226.

תיקון טעויות דפוס

(לפי סעיף 10 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948)

בהוק הנאמנות, תשל"ט-1979: 1 -

- (1) בסעיף 12(ב), אחרי "כולה" יבוא "או";
- (2) בסעיף 14, במקום "לבטלם" יבוא "לבטלה".

1 סי"ח תשל"ט, עמ' 128.

מזכירות הממשלה

ירושלים, ג' בטבת תש"ם
23 בדצמבר 1979

ש מ ר

(454)

אל : חברי הממשלה

מאת : עוזר ראשי למזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם החלטה מס. כל/37 של ועדת השרים לעניני כלכלה, מישיבתה ביום כ"ח בכסלו תש"ם (18.12.79):

"כל/37. פרויקט שיקום שכונות במצוקה

מ ח ל י ט י מ :

(א) תכנית שיקום השכונות במצוקה, כחלק אינטגרלי מהתכנית החברתית של הממשלה, תימשך בהתאם להחלטות הממשלה ולמדיניותה.

(ב) ועדת השרים לעניני כלכלה רואה חשיבות רבה בביצוע תכנית השיקום ומבקשת מוועדת השרים לענין שיקום השכונות במצוקה לגבש בהקדם את פרטי הביצוע ולהביא המלצותיה לפניה בהתאם לתכנית הכלכלית הקיימת.

(ג) ענין כוח-האדם שיועמד לרשות פרויקט שיקום השכונות ייעשה בתיאום בין הצוות למדיניות חברתית ובין המטה לייעול המשק הציבורי שהוקם על-פי החלטה מס. כל/21 של ועדת השרים לעניני כלכלה מיום ה' בכסלו תש"ם (25.11.79).

(ד) להטיל על צוות בהרכב המנהל הכללי של משרד הבינוי-והשיכון, הממונה על התקציבים, ראש הצוות למדיניות חברתית והחשב הכללי, לבוא בדברים עם הסוכנות היהודית בענין המשאבים העומדים לרשות הסוכנות היהודית בפרויקט שיקום השכונות והדרך להקצאתם.

ב ב ר כ ה

אריה זהר

העתק: המנהל הכללי, משרד הבינוי-והשיכון
הממונה על התקציבים
ראש הצוות למדיניות חברתית
החשב הכללי, משרד האוצר
ראש המטה לייעול המשק הציבורי

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ט בכסלו תש"ם
19 בדצמבר 1979

(453)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: מינוי חבר למועצה להשכלה גבוהה

על-פי סעיף 17 בתקנון לעבודת הממשלה, אני מתכבד להביא
להחלטתכם הצעה בדבר מינוי חבר למועצה להשכלה גבוהה:

"הצעה להחלטה

מחליטים על-פי סעיפים 4 ו-5 לחוק המועצה להשכלה גבוהה,
תשי"ח-1958, להמליץ בפני נשיא המדינה למנות את פרופ' שמואל שאלתיאל
לחבר במועצה להשכלה גבוהה במקום פרופ' נתן רוטנשטריך אשר חברותו
במועצה להשכלה גבוהה נסתיימה עם סיום תפקידו כיושב-ראש הועדה לתכנון
ולתקצוב.

דברי הסבר

לפי סעיף 4' לחוק המועצה להשכלה גבוהה תשי"ח-1958 הנני ממליץ על
מינויו של פרופ' שמואל שאלתיאל לחבר במועצה להשכלה גבוהה.
פרופ' שאלתיאל משמש כדיקן מדרשת פיינברג במכון ויצמן למדע.
בהתאם לסעיף 5 בחוק המועצה להשכלה גבוהה יכהן פרופ' שאלתיאל עד תום
כהונתה של המועצה הנוכחית אשר מונתה על-ידי נשיא המדינה ב- י"ז בחשוון
תשל"ז, 10 בנובמבר 1976, לתקופה של 5 שנים."

מוגש על-ידי שר החינוך והתרבות

עם לא תוגש הסתייגות מההצעה הנ"ל תוך שבועיים מהיום, היא תצורף
לפרוטוקול החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטה ממשלה.

בברכה,
אריה נאור

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ט בכסלו תש"ם
19 בדצמבר 1979

(452)

אל : חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

בוודאי תמצאו ענין בהודעה המצורפת בזה
שפרסמה ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארצות-הברית.

זוהי דוגמה מאלפת לפעילות הסברתית ברוכה.

ב.ב. ארליך
אריה נאור

CONFERENCE OF PRESIDENTS OF MAJOR AMERICAN JEWISH ORGANIZATIONS

515 PARK AVENUE

NEW YORK, NEW YORK 10022

PLaza 2-1616

Cable Address: COJOGRA

For Immediate Release

Contact: Richard Cohen

New York, Dec. 6 -- The Conference of Presidents of Major American Jewish Organizations today called on President Carter to support Israel's recent request for increased economic and military aid because "our own country's security and Israel's depends on it."

Theodore R. Mann, chairman of the Presidents Conference, made public a telegram he had sent to the White House asserting in part:

"The current growing unrest in the Middle East has emphasized the increasing importance of Israel as our country's most reliable strategic ally in that vital region. It is therefore critical that when Israel's requirements for military and economic aid for fiscal 1981 are considered, they be increased substantially above the levels that have been provided since 1976."

Mr. Mann noted that under the terms of the Israeli-Egyptian peace treaty, "Israel has just returned to Egypt the Alma oil fields, which Israel developed and brought into production to supply 20 per cent of its needs.

"Now Israel is at the mercy of others for its entire energy supply. Beyond that dependence, Israel will be forced to spend over \$1 billion a year more for oil because it must now look to the spot market for its oil supply.

"Moreover, because of rapid inflation, the cost of military equipment and the increasing sophistication of today's weapons systems, the amount of military equipment that Israel could purchase with \$1 billion in 1976, now requires an expenditure of nearly \$2 billion. The urgency of Israeli military preparedness is underscored by the growing military build up on Israel's eastern front by Syria, Iraq and Jordan. Any weakening of Israel's deterrent capabilities would increase the chances of war."

In his letter to the White House, the Presidents Conference chairman declared: "Israel's staggering debt burden also is pertinent. Today Israel has the largest per capita debt in the world. Its citizens are already taxed at a rate of 66 per cent of gross income. In the coming fiscal year, Israel's debt service to the U.S. will be \$750 million -- approximately the same amount as the economic aid presently provided by our country."

He continued: "Finally, although the U.S. has appropriated \$3 billion to finance Israel's withdrawal from the Sinai, the most recent estimates indicate that the cost of this huge operation will be much closer to \$4 billion."

Mr. Mann concluded: "I respectfully urge that you consider with your customary thoughtfulness the Israeli government's recent request for increased economic and military aid."

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ב בכסלו תש"ט
12 בדצמבר 1979

(451)

אל : חברי הממשלה

מאת : סגן מזכיר הממשלה

הנדון: חומר לוועדת השרים לענייני חקיקה

הנני מתכבד להביא לחשומת-לבכם

מצורף בזה :

תזכיר-הצעת חוק לתיקון חוק חמרי נפץ (תיקון מס. 3),
תש"ט-1979 (נספח 190 חק).

הנושא יירשם על סדר-יומה של ועדת השרים.

בברכה,

א. ליסנסקי

מוכירות הממשלה

ירושלים, כ"ב בכסלו תש"ס
12 בדצמבר 1979

(450)

אל : חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנני מתכבד להביא לחשומת-לבכם החלטה
מס. 247 של הממשלה, מישיבתה ביום י"ט בכסלו תש"ס
(9.12.79):

תיקון התקנון לעבודת הממשלה - הליכי
חקיקה 247".

מ ח ל י ט י ם :

בסעיף 48 לתקנון לעבודת הממשלה, אחרי
סעיף קטן (ד), יבוא:

"(ד1) תזכיר-הצעת חוק שלא הוחל בדיון בו
תוך שלוש שנים מיום הגשתו לממשלה,
או שחלה הפסקה בדיון בו משך שלוש
שנים, פג תקפו, ואם ברצונו של השר
היוזם לחדש את הטיפול בנושא /התזכיר
כעבור אותו זמן, יפתח מחדש בהליכי
חקיקה לפי פרק זה".

ב ב ר כ ה

אריה נאור

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ב בכסלו תש"ם
12 בדצמבר 1979

(449)

אל : חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם החלטה
מס. 246 של הממשלה, מישיבתה ביום י"ט בכסלו תש"ם
(9.12.79):

הצעת חוק העונשין (תיקון מס. 12),
תש"ם-1979" 246.

מ ח ל י ט י ם : על ההצבעה במליאת
הכנסת בענין הצעת חוק העונשין (תיקון
מס. 12), תש"ם-1979, יחול סעיף 11 לחוק
המעבר. לכל חברי סיעת הדמוקרטים
יהיה חופש הצבעה מכוח ההסכם הקואליציוני
עמם."

ב ב ר כ ה

אריה נאור

מוכירות הממשלה

ירושלים, כ"א בכסלו תש"ס
11 בדצמבר 1979

(448)

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס. 5),
תש"ס-1979

מצורפת בזה הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס. 5), תש"ס-1979, אשר נוסחה על-פי תזכיר בשם זה שאושר על-ידי ועדת השרים לעניני חקיקה, בישיבתה ביום ל' בחשון תש"ס (20.11.79) (החלטה מס. 9/ק) וצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה מיום י"ט בכסלו תש"ס (9.12.79) (החלטה מס. 253).

אם לא יוגש ערר על נוסח הצעת החוק תוך שבועיים מהיום, היא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה, יראוה כמאושרת על-ידי הממשלה והיא תוגש לכנסת על-פי סעיף 48 בתקנון לעבודת הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

אריה נאור

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי, משרד הפנים
מערכת רשומות

מ ב ו א

. כל אסיר זכאי כיום לפנוח במישרין לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בכל חלונה על קיפוח או על יחס בלתי הוגן כלפיו מצד שלטונות בתי הסוהר. המציאות מלמדת, שביה המשפט הגבוה לצדק מוצף בעתירות כאלה, שביניהן רבות בענינים של מה בכך - ביקורים, מכתבים, אבדות קלות ערך ועניני משמעת - שאין לבג"צ כל אפשרות להחערב בהם ואין בידיה להחגבר על זרם העתירות הבלתי פוסק. בשנה האחרונה בלבד עלה מספרן של עתירות אסירים על עתירה אחת ליום.

לפיכך מוצי' להעביר את הטיפול בעתירות אסירים בענינים הנוגעים לתנאי החזקתם במאסר או במעצר - למעט עניני "הביאס קורפוס" - מבית המשפט הגבוה לצדק לבתי המשפט המחוזיים. כך יוקל העומס על בית המשפט הגבוה לצדק ויהיה אפשר לטפל בעתירותיהם של האסירים ביתר יעילות; ייחסך גם טלטול האסירים עד לבית המשפט העליון בירושלים והם יובאו לבתי המשפט המחוזיים שבתחום שיפוטם נמצאים בתי הסוהר שהם מוחזקים בהם.

עוד מוצע לקבוע, כי שר הפנים יהיה מוסמך להחליט תקנות בדבר זכותם של אסירים להתלונן לפני מנהלי בתי הסוהר על תנאי החזקתם במאסר או במעצר ובדבר דרך בדיקתן של תלונות אלה.

חוק לחיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 5), תש"ח-1979

1. בפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), תשל"ב-1971¹ (להלן - הפקודה), בפרק ב', אחרי סימן ח' יבוא:

הוספת
סימן ח'1

"סימן ח'1: עתירות אסירים

עתירה 62א. (א) אסיר רשאי להגיש לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא בית הסוהר שבו הוא מוחזק (להלן בסימן זה - בית המשפט) עתירה נגד רשויות המדינה ואנשים הממלאים תפקידים על-פי דין בכל ענין הנוגע לתנאי מאסרו או מעצרו או לסדריהם (להלן בסימן זה - עתירה).

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459; ס"ח תשל"ב, עמ' 22; תשל"ג, עמ' 22; תשל"ד, עמ' 52; ה"ח 1418, חש"ס, עמ' 22.

The first of the year was a very dry one, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected.

The second of the year was a very wet one, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected.

The third of the year was a very dry one, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected.

The fourth of the year was a very wet one, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected.

The fifth of the year was a very dry one, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected.

The sixth of the year was a very wet one, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected.

The seventh of the year was a very dry one, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the crops were much affected.

The eighth of the year was a very wet one, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the crops were much affected.

(ב) בית המשפט ידון בשופט אחד שיקבע נשיא בית המשפט לענין זה, אולם כעחירות נגד ועדת שחרורים שהוקמה על פי חוק העונשין, תשל"ז-1977², ידון בשלושה.

סמכות 62ב. בית המשפט מוסמך ליתן צווים לרשויות המדינה ולאנשים הממלאים תפקידים על-פי דין לעשות מעשה או להימנע מעשות מעשה במילוי תפקידיהם כדין, בכל הנוגע לעתירה.

ערעור 62ג. החלטת בית המשפט בעתירה ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון אם נתקבלה רשות לכך מבית המשפט או מאת שופט בית המשפט העליון.

שמירת סמכות 62ד. אין האמור בסימן זה גורע מסמכותו של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, לפי סעיף 7(ב) (1) לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957³.

תיקון סעיף 113 2. בסעיף 113 לפקודה, פסקה (16) תסומן (17) ולפניה יבוא:
" (16) הגשת תלונות של אסירים למנהלי בתי הסוהר בכל הנוגע לתנאים ולסדרים של החזקתם במאסר או במעצר ובדיקתן של תלונות אלה;".

תחילה 3. תחילתו של חוק זה שלושה חדשים מיום פרסומו.

דברי המבר

סעיף 1

לסעיף 62א: מוצע לאפשר לכל אסיר המוחזק בבית סוהר (עציר המוחזק בבית סוהר אף הוא בגדר אסיר) להגיש לבית המשפט המחוזי, שבתחום שיפוטו נמצא בית הסוהר שהוא מוחזק בו, עתירה בכל ענין הנוגע לסדרים ולתנאים של החזקתו במאסר או במעצר.

לגבי עתירות נגד ועדת שחרורים, הפועלת מכוח חוק העונשין, מוצע כי בית המשפט ידון בשלושה שופטים, וזאת משום שיושב ראש ועדת שחרורים הוא שופט בית משפט מחוזי. בשאר העתירות ידון בית המשפט בשופט אחד.

2 ס"ח תשל"ז, עמ' 226.

3 ס"ח תשי"ז, עמ' 148.

There is a great deal of interest in the
subject of the new and improved
method of teaching the children.

The first step in the process is to
determine the needs of the children
and the needs of the community.

The second step is to develop a
curriculum which is based on the
needs of the children and the community.

The third step is to develop a
method of teaching which is based on
the needs of the children and the community.

The fourth step is to develop a
method of evaluation which is based on
the needs of the children and the community.

The fifth step is to develop a
method of improvement which is based on
the needs of the children and the community.

The sixth step is to develop a
method of dissemination which is based on
the needs of the children and the community.

The seventh step is to develop a
method of implementation which is based on
the needs of the children and the community.

The eighth step is to develop a
method of evaluation which is based on
the needs of the children and the community.

The ninth step is to develop a
method of improvement which is based on
the needs of the children and the community.

לסעיף 62ב: מוצע להעניק לבית המשפט המחוזי, בכל הנוגע לעתירת אסיר, את כל הסמכויות הנתונות כיום לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק.

לסעיף 62ג: כדי למנוע ערעורי סרק מוצע כי ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי יהיה טעון רשות מאת בית המשפט שנתן את ההחלטה או מאת שופט בית המשפט העליון.

לסעיף 62ד: מוצע, כי בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק ימשיך לדון בעתירות אסירים בענייני "הביאט קורפוס", בהתאם לסמכותו לפי סעיף 7(ב)(1) לחוק בתי המשפט, שכן עתירות אלה מתייחסות לעצם חוקיות המאסר או המעצר ולא לחנאייתם או לסדריהם.

סעיף 2

מוצע להוסיף לפירוט העניינים שבהם רשאי שר הפנים להחקין תקנות את הנושא של הגשת תלונות אסירים למנהלי ב' הסוהר בכל הנוגע לחנאים ולסדרים של החזקתם במאסר או במעצר ולכדיקתן של תלונות כאלה. זכותם של האסירים להתלונן כאמור אמנה ניתנת להם הלכה למעשה זה מכבר, ומוצע עתה לציבנה ולפרטה במפורש בתקנות.

מזכירות הממשלה

ירושלים, ט"ו בכסלו תש"ט
5 בדצמבר 1979

(447)

אל : חברי הממשלה

מאח : סגן מזכיר הממשלה

הנדון: חומר לועדת השרים לענייני חקיקה

מצורף בזה:

...

תזכיר הצעת חוק שבתון כלי רכב (הוראת שעה), תש"ט-1979
(נספח 189 חק).

הנושא יירשם על סדר יומה של ועדת השרים.

ב ב ר כ ה ,

א. לי שנסקי

מזכירות הממשלה

ירושלים, ט"ו בכסלו תש"ם
5 בדצמבר 1979

(446)

אל : חברי הממשלה

מאת: מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנדון: הארכת תוקפן של תקנות-שעת-חירום (שירותי
עבודה חיוניים של רנטגנאים), תש"ם-1979

הממשלה החליטה ביום ~~ל' בחשוון~~ תש"ם (21.10.79) (החלטה מס. 78)
וביום כ"ח בחשוון תש"ם (18.11.79) (החלטה מס. 176), לסמוך ידה על
התקנות הנ"ל אשר הוצאו על-ידי שר הבריאות.

על-פי סעיף 36 בתקנון לעבודת הממשלה, הריני מתכבד להודיעכם
כי בכוונת שר הבריאות להאריך את תוקפן של התקנות לתקופה של ששה
חודשים. הסיבה לכך היא כי לא חל עדיין שינוי ביחסי העבודה עם
הרנטגנאים: ויש חשש שהסכסוך לא ייושב עד לתום תקופת התקנות - דהיינו
22.1.1980.

אם לא תוגש הסתייגות מהצעת ההארכה תוך שבוע מהיום, היא תקבל
תוקף של החלטת ממשלה.

ב ב ר כ ה

ב/אריה נאור

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ד בכסלו תש"ם
4 בדצמבר 1979

(445)

אל : חברי הממשלה
מאת: מזכיר הממשלה

רבותי השרים,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם החלטה
מס. 219 של הממשלה, משיבתה ביום י"ב בכסלו תש"ם
(2.12.79):

המעקב אחר ביצוע החלטות הממשלה .219"

מ ח ל י ט י ם לרשום את הודעת ראש-הממשלה
כי הטיל על סגן ראש הממשלה, מר ש. ארליך,
לטפל במעקב אחר ביצוע החלטות הממשלה."

ב ב ר כ ה

אריה נאור